4de. JAARGANG. CURACAO DEN 31n DECEMBER 1887. N° 209

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0.50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur:
JAN ELLIS, *Curaçao,* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba,* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.
UITSLUITEND AGENT VOOR FRANKRIJK
Teissedre, 39 Rue Paradis Poissonnière, Parijs.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

NIEUWJAAR.

—:o:—

Wat belangrijks en gewichtigs toch bevat de eerste dag des jaars? Is het een bijzondere dag voor den mensch, onderscheiden en verschillend van zoovele anderen die in den loop des jaars voor hem voorbijgaan? Heeft deze dag, in zich zelve beschouwd, iets in 't oog vallend en de algemeene aandacht wekkend?

Neen, gelijk andere dagen, zoo gaat ook de nieuwjaarsdag voorbij, voor den eenen een dag van geluk en zegening, voor een ander, een dag van ongeluk en lijden.

De nieuwjaarsdag is niets anders dan een rustdag, dien de mensch zelf heeft uitgekozen en gemaakt om daar eens stil te staan in zijn steeds rusteloos en bewogen leven. 't Is een oponthoud op zijn levensweg, waar hij de slotrekening opmaakt van het verledene en de begrooting voor de toekomst.

Dan ziet hij eens op den verloopen tijd terug met blijdschap of met droefheid in het hart, naarmate het afgeloopen jaar hem voorspoed en geluk heeft opgeleverd, of rampen en wederwaardigheden heeft bezorgd.

Onwillekeurig gedenkt hij de kortheid en de vergankelijkheid van het aardsche, en door de overweging opgeschrikt over de vlugheid, waarmede al 't hem omringende voorbijsnelt, herinnert hij zich de verhevene uitverkiezing, de grootsche bestemming van zijn sterfelijk leven.

Iedereen, wie ook, wanneer hij aan het einde van een jaar genaderd is en op de scheiding staat van oud en nieuw, zal zijn gedachte richten naar de dood en hij zal meer en meer bevestigd worden in zijne overtuiging dat er niets bestendigs en blijvends is op deze wereld en dat hij ook zelf geen blijvende woonplaats heeft op deze aarde.

Jammer, dat zulk eene heilzame gedachte die de eerste dag van een nieuwjaar bij zoo menigeen opwekt, zoo spoedig vergaat, jammer, dat de indruk, die de herinnering aan het verledene en aan het tegenwoordige, te weeg brengt, zoo weinig duurzaam en zoo weinig uitwerkend is. Straks, — en zoo gebeurt 't niet zelden, — bevindt zulk een persoon, die bij den aanvang des jaars geraakt en getroffen was over het ijdele en onbestendige dat de wereld oplevert, zich weer opnieuw midden in het gewoel en het gedrang dezer eeuw, bezig gehouden door zijn arbeid en werkzaamheden, overladen met zorg en bekommernis voor het tijdelijke, niet zelden beheerscht door de zucht en het verlangen naar genot en uitspanningen — welhaast, zeggen wij, staat en verkeert zoo iemand weer midden in de wereld, en alles is vergeten; het oude jaar heeft zich gesloten en het nieuwe is begonnen, en men leeft weer onbezorgd voor de toekomst voort, zonder te denken op de dood of een ander leven.

Wij hopen dat niemand onzer lezers tot die klas van menschen behoort, die door hunne godsdienstige onverschilligheid, en door hun schuldige handelwijze tot zoover zijn gevoerd, dat zij op den nieuwjaarsdag door geen verhevener en edeler idee bezield zijn en aangezet worden, dan dat waardoor de *materialist* geleid en bestuurd wordt. Wij veronderstellen dat allen nog wel zoo godsdienstig zijn en zooveel geloof bezitten, dat zij geenszins met ongevoeligheid en eene zekere verhardheid de lotswisselingen en veranderingen van dit leven beschouwen, maar dat zij zelfs bij alle beschikkingen de Goddelijke Voorzienigheid erkennen en aanbidden, die alles richt en leidt tot geluk en tot welzijn van den mensch.

Hoeveel lief en leed hebben wij weer in het vorig jaar beleefd, met welke moeielijkheden en strijd hebben wij niet te kampen gehad!

Wie is er bevrijd gebleven van alle rampslagen en tegenspoed? Wie heeft weer niet menigmaal den druk gevoeld van dit sterfelijk leven? Maar hoevelen weten ook te getuigen van Gods goedheid en milddadigheid, die den mensch dagelijks voorzien van de grootste gunsten en de meest onverdiende weldaden? Ja, zij allen, die getroffen zijn door de slaande hand van God, hebben ook ondervonden dat diezelfde hand balsem giet in de wonden. Alwie gekastijd werd, is ook op eene andere manier gezegend op de rijkste wijze. Dit is ontegenzeggelijk waar. En toch ook, als Christenen zijn wij er verzekerd van, door strijd en lijden moeten wij den Hemel beërven. God staat boven allen. Hij weet alles te regelen en te schikken zooals het 't meest gelukkig en heilzaam is voor den mensch.

O, gelukkig, wie dit alles nog weet te gelooven en te belijden! Zijn leven moge al vervuld zijn met lijden en kruizen; al gaan voor hem de jaren ook voorbij onder het gewicht van armoede en ellende, — toch is zijn hart rustig en vredig, altijd vertrou-

FEUILLETON.

De ramp der "W. A. Scholten."

De scheepsdokter der *W. A. Scholten* geeft in de *N. R. Ct.* de volgende bijzonderheden van de ramp:

De *W. A. Scholten* stoomde langzaam voort, na eenigen tijd geankerd te hebben. Plotseling zagen wij een stoomer in het verschiet, zijdelings op ons afkomen. Wij vertoonden de ankerlichten. De kapitein der *Scholten* deed alles om eene aanvaring te vermijden, door den koers te wijzigen, te laten fluiten, enz., maar tevergeefs.

Wij hadden 215 passagiers aan boord, waaronder 130 tusschendeksreizigers. Slechts weinigen waren op het dek tijdens de aanvaring, maar de kapitein en de scheepsofficieren bevonden zich op de scheepsbrug. De meeste passagiers zaten koutend, lezend of spelend in den salon. Enkelen hadden de kajuiten opgezocht. Nauwelijks vond de aanvaring plaats, welke een gat van acht voet breedte maakte in het scheepsbeschot, of eene paniek ontstond onder de passagiers, welke de kapitein en de scheepsofficieren te vergeefs trachtten te kalmeeren.

De *Scholten* had acht reddingbooten benevens twee reddingvlotten; van de reddingbooten bleken er maar twee beschikbaar door het overhellen van het schip. Ons schip zonk ongelooflijk snel, binnen vijftien of twintig minuten, met den voorsteven het eerst. De passagiers hadden den tijd reddinggordels om te doen.

Voor de *Scholten* met den achtersteven hoog in de lucht zonk, liet de kapitein noodseinen en stoomgefluit hooren, hetgeen de aandacht trok van het stoomschip *Ebro*, welks gezagvoerder terstond, behalve reddingslijnen, eene groote beklading hout liet werpen in het koude water, waarin tallooze drenkelingen verkleumend lagen te worstelen.

Sommigen overleden op de *Ebro* ten gevolge van de doorgestane koude, terwijl anderen geruimen tijd noodig hadden om bij te komen. Talloozen konden de reddingslijnen niet beetpakken door verkleuming.

Vermoedelijk zijn er nog meer schipbreukelingen gered dan tot heden bekend is, want terwijl de door de *Ebro* geredde personen te Dover zijn aan land gezet, is de eerste machinist van de *Scholten* te Scaford aangebracht. Deze moet dus op andere wijze dan de overigen gered zijn geworden, en zookan het ook met anderen gebeurd zijn.

De *W. A. Scholten* werd in 1874 gebouwd, en is genoemd naar den grooten Groningschen industriëel, die indertijd van zijn belangstelling in de rechtstreeksche stoomvaart tusschen Nederland en de Vereenigde Staten een doorslaand bewijs gaf in oogenblikken, toen deze grootsche onderneming ernstig gevaar liep.

De romp en de inventaris der *W. A. Scholten* zijn verzekerd voor *f* 350,000 bij verschillende maatschappijen aan de Rotterdamsche beurs. De lading wordt als verzekerde waarde geschat op ongeveer anderhalf millioen gulden; zij bestond o. a. uit 1800 pakken tabak, ter gezamenlijke waarde van een millioen; verder een belangrijke partij wijn in vaten en kisten, diverse colli's planten en bollen, kisten manufacturen, glas en aardewerk. Door deze ramp worden zoowel de Rotterdamsche als de Amsterdamsche beurs zwaar getroffen.

—

Uit Rotterdam wordt aan het *Ut. Dagbl.* het volgende geschreven:

De geredde kwartiermeester van de *W. A. Scholten*, die later van boord ging dan de machinist, van wien in een vorig bericht sprake was, verklaart, dat kapitein Taat op dat oogenblik niet meer op de brug was, maar zich beneden in het schip bevond om de mail en de scheepsjournalen en papieren te redden. De kapitein meende daartoe nog tijd te hebben, ofschoon het schip toen reeds op het punt was van te zinken. Men zal—zei de kwartiermeester, een ronde vent—het lijk van "den ouwe" beneden in het schip vinden, "waarschijnlijk met de mail en de rest in de hand."

Hij zelf heeft op zijn zwemgordel twee en een half uur in het water doorgebracht, deels zwemmende, deels drijvende, en werd toen door een der sloepen van de *Ebro* "opgepikt." Daarop heeft hij nog meegeholpen aan de redding van andere schipbreukelingen; zelf heeft hij, volgens zijn zeggen, drie vrouwen gered. Van hetgeen hij doorleefd heeft, hangt hij een roerend tafereel op. Hij was een dag na zijne aankomst alhier weder goed te moede, ofschoon klagende over stijfheid in de leden, ten gevolge van het langdurig verblijf in het water. Daar hij de veertien dagen gage, die hij vóór het vertrek van de *Scholten* in voorschot ontving, niet "op de rente heeft gezet" (de man is getrouwd), wenschte hij weder dadelijk met de *Caland* te vertrekken, maar dit was in strijd met de de beschikkingen van de reederij. De heeren hadden het echter goed met hem gemaakt, verzekerde hij.

Hij is hier aangekomen met vrouwenrokken aan, omdat er te Dover geen kleeren genoeg voor de schipbreukelingen te krijgen waren. Aldus kwam hij bij zijne vrouw, en daar er, zoo liet hij zich uit, bij vrouwenrokken een muts behoort, zette hij eene muts van zijne vrouw op, en begaf zich aldus naar de reederij. "Ondanks al de ellende, moesten de heeren toch om mij lachen," zoo besloot hij zijn verhaal. Men ziet, dat de man zijn zeemanshumor er niet bij ingeschoten had.

Twee andere kwartiermeesters aan boord van de *Scholten* (kwartiermeester heet de matroos, die aan het roer staat) zijn verdronken. Zij hadden beiden, volgens hun geredden makker, "een hok vol kinderen." De ramp heeft vele ongelukkigen gemaakt, niet enkel onder de bemanning van het stoomschip, maar vooral ook onder de tusschendekspassagiers. Er zal zeer veel noodig zijn, om al deze ellende eenigszins te lenigen.

Ook onze kwartiermeester verzekert, dat de schuld moet geweten worden aan de *Rosa Mary*, en komt er met verontwaardiging tegen op, dat aan de *Scholten* de aanvaring zou te wijten zijn. Hij weet in bijzonderheden te verhalen, hoe de ramp zich heeft toegedragen, maar nu zaak in gerechtelijk onderzoek is, kan aan die niet speciale verklaringen geen groote waarde gehecht worden; te minder omdat er onder de verhalen van onzen spraakzamen kwartiermeester blijkbaar wel eenige zeemansphantasie loopt. Zoo bij voorbeeld verhaalt hij, dat er onder de passagiers twee "freules" waren, die eene som van vier ton aan boord hadden en thans "zoo arm zijn als Job."

—

wende op de goedheid Gods, zon der Wiens toelating geen haar van ons hoofd gekrenkt wordt, altijd gesterkt door de hoop op de blijvende en duurzame vergelding in den Hemel.

Bij ons Katholieken in 't bijzonder zal 1887 nog lang in het geheugen blijven om het bijna onherstelbaar verlies, dat het Vicariaat geleden heeft door den dood van haar waardigen, boven allen lof verheven Bisschop, Mgr Reijnen z. g. Zoo ooit de Curaçaosche Missie door de hand van God op eene allergevoeligste wijze getroffen is geworden, dan was 't in het afgeloopen jaar 1887, toen zij op 't onverwachtst haar Leidsman verloor, op wien zij alle hoop gesteld had, en op Wiens ware Apostolische ijver vereenigd met de edelste toewijding aan hare belangen zij steunende, de schoonste en verblijdendste verwachting koesterde voor de toekomst. Iedereen was terecht getroffen door dat plotseling overlijden van onzen nieuwen Prelaat; iedereen zuchtte onder de ramp die op Curaçao was neêrgekomen. God had 't zoo beschikt; Zijn wil geschiede!

Maar, gelijk 't altijd gebeurt, God heeft de zijnen niet verlaten die op Hem vertrouwen. Wat wij zoo vurig verlangden, is geschied; ons hartelijk en kinderlijk smeekgebed dat wij zoo dikwerf ten Hemel zonden, is verhoord; Wij hebben een nieuwen Bisschop, eenen waardigen opvolger van Mgr Reijnen z. g. die, wij kunnen er zeker van zijn, voor allen een teedere Vader en een zorgzame Herder zal wezen; en die zich met hart en ziel, met alle grootmoedigheid en opoffering aan het heil van Curaçao zal toewijden. En alzoo, met de droeve gedachte die voor ons de nieuwsjaarsdag verwekt, vermengt zich ook de blijde zekerheid dat de goede God ons niet vergeet; bij alles gevoe len wij ons gelaten en tevreden door de onwrikbare overtuiging dat God, die alles volgens Zijn aanbiddelijken wil laat geschieden, met ons is en blijven zal al de dagen van ons leven.

Wij sluiten dan met den gewonen maar echt Christelijken wensch: een heilig en zalig nieuwjaar. Wij hopen dat het jaar 1888 in alles zegen brenge aan Curaçao.

God zij en blijve met ons! Hij blijve ons aller steun en helper op den weg naar onze bestemming, geve wasdom aan onze ondernemingen, licht aan onze oogen, kracht aan onze armen, en tevredenheid aan ons gemoed! Dan zal het nieuwe jaar een gelukkig en gezegend jaar zijn.

STAND DER MAAN.

L. K. 6 Januari 6 u. 22 min. A. M.

Opkomst der Zon:
6 Januari 6 u. 18 min.

Ondergang der Zon:
6 Januari 5 u. 42 min.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

— Wij herinneren onzen lezers en het publiek in 't algemeen, dat tot Ulto. Januari 1888 gelegenheid wordt gegeven, om de in omloop zijnde koperen pasmunt bij den heer Koloniale Ontvanger in te wisselen. Na dien datum wordt die pasmunt niet meer ingewisseld of in betaling aangenomen.

— De *Agencia Pumar* van Caracas, dd. 24 dezer bevat het volgende: De politieke toestand van Europa wordt met den dag ingewikkelder en er bestaat opnieuw vrees voor oorlog.

— Een gedeelte van den kabel, bestemd om ons eiland met andere landen telegraphisch te verbinden, werd eergisterenmorgen naast het gebouw der *Spaar- en Beleenbank* ontscheept en gelegd. Daarna is het stoomschip *Roddam*, dat den kabel aan boord had, naar La Guayra vertrokken om van daar de telegraphische gemeenschap tusschen die plaats en Curaçao daar te stellen.

NEDERLAND.

— De heer O. baron van Wassenaer van Catwijck, sinds 1866 lid van de Tweede Kamer voor Leiden, die reeds eenigen tijd lijdende was, is te 's Gravenhage overleden.

Geruimen tijd was hij voorzitter van de parlementaire club der anti-revolutionaire partijen; in de Kamer trad hij soms in gewichtige omstandigheden als haar woordvoerder op. Ook buiten den kring zijner geestverwanten genoot de heer van Wassenaer de achting, waarop zijn eerlijk en rechtschapen karakter hem aanspraak gaf.

— In het *Wag. Weekblad* wordt niet slechts beweerd, dat de Roomschen en anti-revolutionairen broederlijk samengaan, maar zelfs dat de laatsten de eersten zullen helpen aan het oprichten van brandstapels, om er ketters, vermoedelijk de Synodalen, op te verbranden. Niemand minder dan de Utrechtsche professor Van Leeuwen komt met dit nieuws voor den dag; hij schrijft:

„...... Als gij mij vraagt, zie ik het aankomen, dat ons voor een goed deel tot een bedenkelijk fanatisme opgezweept Christenvolk zich in den komenden voorjaarsnacht weer aan hetzelfde kolenvuur met Rome zal staan te warmen, zich verheugende in het vooruitzicht van kettervuur en kettergericht."

De beeldspraak is waarlijk goed gekozen.

— Naar aanleiding van het bezoek, door den graaf van Parijs onlangs te Dordrecht gebracht, heeft de Fransche regeering, volgens de *Bonner Ztg.*, aan de Nederlandsche regeering een krachtige nota gericht, om er zich over te beklagen, dat te Dordrecht een Orleanistische samenzwering geduld is.

De minister Heemskerk moet daarop hebben geantwoord, dat hij het betreurde als de graaf van Parijs misbruik zou gemaakt hebben van de hem geschonken Nederlandsche gastvrijheid.

— Het bestuur der R. K. Kiesvereeniging „de Grondwet" te Rotterdam, is door de algemeene vergadering gemachtigd, zich tot Z. M. den Koning te wenden, met het verzoek, om de diplomatieke betrekkingen met Z. H. den Paus weder aan te knoopen.

— Den 30 November jl. zijn op de voorgeschreven wijze de vastgestelde veranderingen in de Grondwet plechtig afgekondigd.

— Naar luid van de jongst ontvangen telegrammen heeft de regeering een wetsontwerp ingediend, waarbij aan Neêrlandsch-Indië de verplichting wordt opgelegd, jaarlijks vier millioen gulden ten behoeve van de Schatkist bij te dragen.

BUITENLAND.

ILALIE. — De Italiaansche Kamers zijn door Koning Humbert met eene troonrede geopend. In Zijn rede verklaart de Koning dat de regeering wetsontwerpen zal aanbieden tot het invoeren van nieuwe belastingen. Daar komt weder een der voordeelen van de Italiaansche eenheid voor den dag; de burgers worden uitgezogen, zij moeten hunne penningen ten offer brengen om de algemeen gehate expeditie in Abyssinië vol te houden; zij moeten hunne zonen er heen zenden ter bevrediging van de gril eener onbedachtzame regeering. De Italianen weten sedert die fraaie eenheid wat de schatkist kan inzwelgen; zij zullen het in nog meerdere mate ondervinden, nu enorm te korten op de begrootingen der vorige en loopende dienstjaren voorkomen tengevolge van het militarisme. Daartoe zal een wetsontwerp tot het in evenwicht brengen der begrooting dienen.

Wat komt er terecht van de grootsprekerij der Italianissimi," dat het ééne Italië nooit met een tekort zijn budget zou sluiten! Nog nooit, zoo oud het is, sloot zijne begrooting met een voordeelig saldo.

—De *République Française* ontving de volgende dépêche uit Weenen:

„Na zijn terugkeer uit Friedrichsruhe deed de heer Crispi, in de hoop, dat de gerustas stelling, welke hij omtrent de irredentisten had gegeven, de houding van het Weener Hof zoude veranderd hebben, graaf Kalnoky polsen, om te weten, of Keizer Frans Joseph er eindelijk in toe, stemmen zou zich naar Rome te begeven, om Koning Humbert, die hem een viertal jaren geleden bezocht, een tegenbezoek te brengen.

„Graaf Kalnoky ondervroeg den nuntius naar den indruk, welken zulk een stap op het Vaticaan zou teweegbrengen. Na het antwoord van Leo XIII hierop heeft hij, in naam des Keizers, onder betuiging van leedwezen, doch op eene formeele wijze, de uitnoodiging van den heer Crispi van de hand gewezen."

— Het bericht van de *Fanfulla*, waarin gemeld wordt, dat het huis van Savooie den H. Vader ter gelegenheid van diens jubilé een geschenk zou aanbieden, wordt door de *Mon. de Rome* gelogenstraft, Dit *démenti* spreekt duidelijk genoeg. Het is een volstrekte weigering van den kant van het Vaticaan om het huis van Savooie op te nemen in de rij der Mogendheden, dynastieën en vorstelijke familiën, die Z. H. den Paus hunne hulde zullen bieden. Het Quirinaal heeft een des te gevoeliger *échec* geleden, wijl zijne stappen zeer dringend waren geweest, en zijne vrienden reeds op het punt stonden het geschenk tegen de zaak der tijdelijke macht aan te wenden. De daardoor teweeggebrachte indruk is dan ook zeer groot. Men verzekert dat de heer Crispi, zoodra dit nieuws gepubliceerd was, onmiddellijk op het Quirinaal werd ontboden. De koning en de koningin stellen zich zeker veel voor van den toestand.

„Zoolang het Quirinaal den Paus en diens rechten niet eerbiedigt, is het naïef teekenen van vriendschap te willen aanbieden. Niets zou de respectieve positie der beide machten beter kunnen aantoonen dan dat de eene zich aanbiedt en bijgevolg de andere behoeft; terwijl de andere die demonstraties verwerpt, omdat zij belangen en rechten heeft te bewaken, die boven alle menschelijk opzicht gesteld zijn. Na dit incident zal men in den vreemde een weinig beter zien en einde-

---

Aangaande de begrafenis te Dover wordt het volgende gemeld:

De stoet, die ten aanschouwen eener groote menigte werd opgesteld op de *Marine Esplanade*, werd geopend door vier koetsen met de lijken der 7 Israëlieten, gevolgd door drie rijtuigen, in welke eenige der voornaamste leden van de Joodsche gemeente hadden plaats genomen. Daarop volgde een open lijkwagen met de kist van den eersten stuurman der *W. A. Scholten*. De kist was bedekt met de Nederlandsche vlag en prijkte met een aantal kransen. De van de bemanning van het schip geredden gingen naast dezen wagen als slippendragers. Vervolgens kwamen er nog acht lijkkoetsen, gevolgd door rouwdragers in rijtuigen en te voet. De stoet zette zich omstreeks halftwee in beweging. Overal waar hij langs trok, nam men de duidelijkste blijken van belangstelling en deelneming der bevolking waar. Op de begraafplaats bevonden zich een 6 á 7 duizend toeschouwers. Rondom de 4 graven in welke de protestanten werden neêrgelaten, schaarden zich de bemanning en de overigen, die den stoet hadden gevormd, onder wie de vice-consul van Nederland, de heer N. Schott; de consul van Amerika, de heer Preston; de mayor van Dover; kapitein Bakker; de scheepsdocter, de administrateur en de derde stuurman van de *W. A. Scholten*; de *coroner*, de heer Payn, enz. De lijkdienst werd gehouden door *Rev.* Canon Puckle en *Rev.* F. A. Alfree.

Op het Joodsche gedeelte van het kerkhof werd de dienst waargenomen door den rabbi Barnstein, die een zeer geroemde rede hield, in welke hij met groote erkentelijkheid sprak over de hulpvaardige wijze, waarop de ingezetenen van Dover de geredden van het noodige hebben voorzien.

Op 24 Nov. werd te Dover door den "Marine Surveyor" de schade onderzocht, door de *Rosa Mary* geleden, door de aanvaring met de *W. A. Scholten*. De boeg, die nu door het lossen der lading uit het voorschip hooger boven water is gekomen, toont dat de schade door een vlak voorwerp is veroorzaakt, dat van stuurboord naar bakboord er langs schuurde. Het belangrijkste deel van het onderzoek echter betreft de ankerketting, welke later onderzocht werd. Men heeft bevonden, dat deze op een gedeelte zwaar geschuurd en geheel blank is. Dit is op ongeveer de halve lengte der ankerketting en pleit voor de bewering van den gezagvoerder van de *Rosa Mary*, dat hij tijdens de aanvaring ten anker lag. Er drijven veel wrakstukken in het Engelsche kanaal, en dewijl de *W. A. Scholten* en het bij Hythe gezonkene Amerikaansche schip *E. T. Sawayer* beginnen op te breken, is dat zeer gevaarlijk voor de scheepvaart bij deze plaats, waar dagelijks honderden schepen passeeren. Het weder is nog niet gunstig voor het duikerswerk geweest. Doch zoodra hun werk afgeloopen is, zullen de wrakken van beide schepen vanwege de Trinity autoriteiten worden vernield en opgeruimd.

De directie der Ned. Amerikaansche Stoombootmaatschappij was bij de begrafenis der slachtoffers vertegenwoordigd door haar directeur, den heer Wierdsma, die den autoriteiten dank zeide voor hare bemoeiingen in het belang der geredden.

Ook heeft zij door den vice-consul der Nederlanden, den heer Schott, aan de autoriteiten en de inwoners van Dover haar hartelijken dank doen betuigen voor de menschlievendheid, aan de geredden bewezen, en de deelneming, in de ramp betoond.

De Engelsche regeering heeft bevel gegeven, de masten van de *W. A. Scholten*, die boven water uitsteken, weg te nemen.

Voor de jury te Dover uitspraak deed betreffende de oorzaak van den dood der verdronken schepelingen van de *Scholten*, zeide de *Coroner* dat noch van strafbare nalatigheid aan de zijde van de *Scholten* noch van de *Rosa Mary* gebleken is. Laatstgenoemde had twee lichten, hetgeen de officieren van de *Scholten* kan misleid hebben. Stellig is het zonderling, dat eenig gezagvoerder iets too heeft gelaten in strijd met de voorschriften.

De *Coroner* verklaarde voorts, van oordeel te zijn dat de vergissing der officieren van de *Scholten* oorzaak is geweest van de aanvaring. De bestaande sterke zeestrooming was hun blijkbaar onbekend, ook werd na de aanvaring niet alles op de *Scholten* gedaan tot redding van menschenlevens, waarbij een jury-lid opmerkte, dat een mailboot van de klasse der *Scholten* betere sloepen behoorde te hebben. Deze spreker was mede van oordeel, dat er veel ongedaan was gebleven na de aanvaring. De *Coroner* zeide daarop dat, aangezien de *Scholten* een uitheemsch schip is, het oordeel der jury nopens den toestand van de sloepen geen practische waarde zou hebben.

De *Coroner* verklaarde het verder noodig, er op te wijzen dat er vele noodlottige misverstanden ontstaan door verkeerde opvatting der noodsignalen van schepen, hetgeen spreker herhaaldelijk gebleken is. Doorgaans worden door in nood verkeerende vaartuigen vuurpijlen opgelaten, die echter iederen nacht op de kusten waargenomen worden, zoodat zij niet meer de aandacht trekken. De *Coroner* zeide te hopen dat de ramp van de *Scholten* de Britsche regeering moge nopen het hare te doen, teneinde de aanneming te verzekeren van bepaalde signalen door in nood verkeerende schepen, die niet misverstaan kunnen worden.

lijk begrijpen, dat het Pausdom *nooit* van zijn recht op de tijdelijke macht zal afstand doen. Degenen, die, wanneer alles duidelijk is, tusschen de regels willen lezen, kunnen zich van de werkelijkheid overtuigen."

FRANKRIJK.—De graaf van Parijs heeft te Brussel een Orleanistisch Central-comité opgericht, waartoe ook Belgische aristocraten behooren. Met den 1 Januari (morgen) verschijnt een groot Orleanistisch blad, *Le Progrès*. Een aantal Belgische provinciale bladen traden in Orleanistischen dienst.

— Zooals onze lezers weten, was geheel Frankrijk ééne verwarring in de omstandigheden die den val van Grévy onvermijdelijk maakten, al wilde hij ter wille van het Fransche volk zijn tractement niet laten varen. Doch uit dien chaos straalt duidelijk de vinger der Voorzienigheid, zoo klaar en helder, dat de *Figaro* zelfs dezen herkent. Dat blad, anders volstrekt niet tot Christelijke philosophie neigende, schrijft in een artikel, Grévy's aftreden eischende, o. a. het volgende aan diens adres:

"Gij kunt thans de wraak zien en tasten voor al wat gij vertrapt, gekwetst, miskend hebt! Die hatelijke, goddelooze besluiten, welke gij met zoo kalme hand hebt onderteekend, hoe keeren zij zich tegen u en uw gezin! Gij hebt de sloten der kloosters doen openbreken; men breekt de slooten uwer laden open en doorzoekt uwe papieren. Gij hebt brave lieden bij den kraag doen vatten en hen uit hun verblijf doen werpen; op het oogenblik vat de justitie uwen schoonzoon bij den kraag en werpt hem uit het Elyseum! Gij hebt verdreven, verbannen; gij zult op uwe beurt worden verjaagd, zonder op uwen weg de betuigingen van eerbied en liefde te ontmoeten, die uwe slachtoffers hebben ondervonden!

"O! daar is in den loop der zaken eene onwrikbare en geheimzinnige logica, die ten uiterste doorgaat; en wellicht begint gij op dit somber uur de hand te bemerken van de Voorzienigheid, welke gij hebt laten loochenen in het openbaar onderwijs en in de wetten!"

En dat wordt gezegd door een blad als de *Figaro*, welks algemeene strekking wij hier niet behoeven te omschrijven.

— De heer Tirard heeft een ministerie gevormd, bestaande uit: *Tirard*, Minister van Financiën en Postwezen, president; *Fallières*, Justitie; *Flourens*, Buitenlandsche Zaken; *Sarrien*, Binnenlandsche Zaken; *Doufresne*, Handel; *Loubet*, Openbare Werken; *Maley*, Marine en Koloniën; *Logerot*, Oorlog; *Viette*, Landbouw; *Tage*, Openbaar Onderwijs.

De vorming van dit ministerie is gelukt door de bedreigingen van president Carnot om af te treden, indien Tirard geweigerd zou hebben de samenstelling te volbrengen. Het nieuw ministerie wordt daarom "Kabinet-Carnot" genoemd. Het orgaan van den heer Clémenceau en andere radicale organan vallen de nieuwe regeering hevig aan; men verwacht haren val na deze feestdagen.

— President Carnot heeft den 13n dezer zijn boodschap aan de Kamers gezonden. Daarin zegt hij zeer gevoelig te zijn voor de eer hem aangedaan door zijne verkiezing tot president, alsook voor de groote verplichtingen die op hem rusten. Zijne verheffing bewijst ten duidelijkste, dat het Parlement besloten heeft alle oorzaken van oneenigheid ter zijde te leggen. Hij koestert de hoop dat deze geest van eensgezindheid van langen duur zal zijn. Ook wenscht hij zijne regeering te beginnen met buitenlandsche vrede en eendracht te huis en vraagt het Parlement blijken van vertrouwen te geven door voor drie voorloopige credieten te stemmen.

De boodschap werd met ingenomenheid ontvangen. Na hare voorlezing werd de zitting der Kamers verdaagd tot den 15n, als toen de heer Tirard, minister-president en minister van Financiën, een wetsontwerp zou indienen, vragende een voorloopige begrooting voor drie maanden.

De leden der Uiterste Linkerzijde zouden den 14n bijeen komen om maatregelen te nemen en te besluiten met betrekking tot de houding die zij moeten aannemen tegen de voorgestelde voorloopige begrooting. Een later bericht meldt, dat de Senaat de begrooting goedgekeurd heeft.

In de zitting van den 15n heeft het ministerie aan de Kamers medegedeeling gedaan van zijn voorgenomen politiek. Zijn streven is, het werk van eensgezindheid, begonnen den 3n December met de verkiezing van Sadi-Carnot, voort te zetten.

— Generaal Boulanger heeft zijn kandidatuur voor de Kamer van afgevaardigden van de hand gewezen. Hij verkiest eene militaire betrekking, omdat hij den oorlog verwacht en, Frankrijk heeft meer behoefte aan generaals dan aan afgevaardigden.

— President Sadi-Carnot zal den 1n. Januari aan alle politieke gevangenen gratie verleenen.

— Het *Petit Journal* laakt de vriendschappelijke boodschap van Sadi-Carnot aan Keizer Wilhelm.

DUITSCHLAND. — Verscheidene Duitsche bisschoppen hebben openbare gebeden voor den kroonprins voorgeschreven.

— De Katholieke Duitsche bladen publiceeren een manifest van het Duitsche comité ter viering van het vijftigjarig priesterschap des Pausen. Hierin wordt gezegd:

"In vereeniging met die van alle andere naties zullen de Duitsche pelgrims door hunnen pelgrimstocht naar Rome opnieuw protesteeren tegen de gevangenschap des H. Vaders, en zij zullen voor het recht der Katholieke wereld aandringen op de herstelling der tijdelijke macht, welke alleen voldoenden waarborg geeft voor de onmisbare vrijheid der tijdelijke vrijheid van den Stedehouder van Christus.

"Dat allen dus, die daartoe in staat zullen zijn, naar Rome gaan; zij zullen zoodoende den door iederen getrouwen zoon van onze H. Kerk ingedrukten wensch vervullen, namelijk: op het graf van den prins der Apostelen bidden; de zeven basilieken en de andere heiligdommen van Rome bezoeken; de Stedehouder van Christus aanschouwen en zijn Pauselijken zegen ontvangen."

— Dr. Sommerbrod, een uitstekend deskundige van de Universiteit van Breslau, over de ziekte van den kroonprins sprekende, verklaarde geneigd te zijn tot het besluit, dat de aanwas in de keel van geen kankerachtigen aard is, hoewel eenige moeilijkheid zich kan voordoen bij de uitdrijving van verscheidene doode kraakbeenderen. Hij zeide, dat de uitzichten op het herstel van den prins veelbelovend waren.

Eene dépêche uit San Rems meldt, dat de stem van den kroonprins in sterkte toeneemt, ofschoon hij steeds heesch is.

De president der Kamer van afgevaardigden heeft een besluit ingediend, de belangstelling van dat Lichaam uitende in den toestand van de gezondheid des Keizers Wilhelm en den kroonprins Frederich Wilhelm. Het besluit zegt: "Wij bewonderen den moreelen moed van den kroonprins in het doorstaan van zulk een wreede ziekte. Zijn geestkracht rechtvaardigt de hoop op zijn herstel. Allen vereenigen zich in de bede: dat God beiden zal behoeden den keizer enden kroonprins"

RUSLAND.—Uit Berlijn wordt gemeld, dat er opnieuw sprake is van eene samentrekking van Russische militare krachten langs de grens van Oostenrijk. Deze geruchten hebben het gevoel van ongerustheid betreffende de uitzichten van Rusland doen herleven.

De Berlijnsche *Post* zegt: "De berichten van de verzameling van Russische troepen aan de grens van Galicië wekt verdenkingen op van een aanval tegen Oostenrijk. Of deze aanval-welke niet beoogd is om doelen te bereiken waarin Duitschland zich nimmer tegen Rusland verzet heeft,-toelaten zal, dat Duitschland den vrede nog langen tijd behoudt, is een quaestie, die Rusland zonder twijfel reeds lang geleden, beantwoord heeft."

De Weener *Fremdenblatt* zegt, dat de Russische militaire maatregelen verschillend zijn van den algemeenen wensch om den vrede te behouden en van de vreedzame verwachtingen te weeg gebracht door de samenkomst der keizers van Duitschland en Rusland te Berlijn.

"Wij moeten wachten" zegt het blad, "om te zien hoe ver de samenkomst te Berlijn invloed zal uitoefenen op deze maatregelen, die, 't is mogelijk, op verschillende wijze genomen zijn. De jongste troonrede van den Duitschen keizer, waarin gewezen werd, dat hij niet geneigd was om den vrede zijner buren te storen, was voldoende voor Oostenrijk; maar de verzameling van Russische troepen aan onze grens zal ons noodzaken dergelijke maatregelen nemen, omdat wij niet ten achteren moeten zijn. De Russische toebereidselen zijn dreigend, en wij hebben in 't geheel geen aanleiding daarvoor gegeven."

De *Pester Lloyd* zegt: „De toestand is ontegenzeggelijk zeer ernstig. De houding van Rusland is zoo dreigend dat wij niet anders kunnen denken dan dat de oorlog onvermijdelijk is."

Er wordt gezegd, maar dit bericht is niet bevestigd, dat Duitschland en Oostenrijk te zamen eene nota naar St. Petersburg gezonden hebben, Rusland vragende om verklaring te geven van de samentrekking van troepen aan hunne grenzen.

Een brief uit Berlijn, gepubliceerd in de Weener *Politische Correspondenz*, beweert, dat de jongste bewegingen van de Russische kavalerie in de omtrek van Oostenrijksche grenzen toe te schrijven waren aan het gebrek van voeder in de districten waar de kavalerie gestationeerd was.

— Eene dépêche uit St. Petersburg zegt, dat de *Journal de St. Pétersbourg* Frankrijk gelukwenscht met de verkiezing van Sadi-Carnot tot president, maar veroordeelt de menigte redenaars, die den naam van Rusland gebruikt hebben voor hunne politieke uitzichten. Het blad zegt verder, dat de belangstelling van Rusland van harte was, maar beperkt tot den oprechten wensch van Frankrijk gelukkig uit de crisis te zien opkomen.

OOSTENRIJK.—Mr. Galimberti, apostolitisch nuntius te Weenen, heeft eene deputatie van Hongaarsche dames ontvangen, welke hem eene som van 30,000 gulden heeft aangeboden voor het priesterlijk jubilé des H. Vaders.

—Te Weenen had er eene vergadering van den Militairen Raad plaats; de Keizer presideerde.

De besluiten van eene vroegere vergadering werden in al hunne bijzonderheden bediscusieerd.

Elf officier-ingenieurs zouden onmiddellijk naar Galicië vertrekken om de vestingen, spoorwegen, bruggen, enz. te onderzoeken.

Graaf Kalnoky was niet bij de vergadering tegenwoordig; een feit waaruit blijkt dat geene belangrijke zaken daar behandeld waren.

De *Neue Freie Presse*, van Weenen, betuigt dankbaarheid voor den zorg van Duitschland ten behoeve van Oostenrijk, maar vreest, dat Oostenrijk Rusland zal verbitteren door den dringenden raad van Duitschland te volgen. „Daarom zijn wij bezorgd," zegt de *Presse*, „dat er geene twijfel mocht ontstaan onder de Russen betreffende de vredelievende geneigdheid van Oostenrijk."

—o—

ANJANOBO.

—o—

¿Kiko di importante tin den e promé dia di anja?—¿E ta un dia particular pa hende, diferente di tantoe otro koe ta pasa den curso di anja?—¿E dia-ai, considerar riba dje mes, tin algo koe ta cai na bista i koe ta excita atencion general?

No, mescos koe otro dianan, asina dia di anjanobo tambe ta pasa, pa algun hende, un dia di felicidad i bendicion, y pa otro, un dia di desgracia i sufrimentoe. Dia di anjanobo no ta nada otro sino un dia di sociego, koe hende mes a escohe, pa para un momento ketoe den su bida semper agitar i na movimiento. Ta un descanso riba su camina di bida, na unda hende ta cera cuenta di lo ke a pasa i haci su presupuesto pa porvenir.

Caba é ta tira un bista riba e tempoe, koe a pasa, coe alegria ó coe tristeza, na medida koe e anja pasar a proporcioné prosperidad i fortuna, ó desgracia i adversidad. Involuntariamente é ta corda riba poco duracion di cosnan temporal i com nan ta pasa, i spantar pa meditacion riba e lihereza, coe cual toer lo ke tin rondó di djé ta bula, é te recorda destino grandioso di su bida mortal. Cada hende, kende koe é ta, ora el a jega na fin di anja i é ta parar dilanti di separacion di bieu foi nobo, lo dirihi su imaginacion riba morto i lo é ta mas i mas afirmar den su conviccion, koe riba mundoe no tin nada permanente i koe é mes tampoco no tin sikiera un residencia duradera riba tera.

Lástima, koe asina un pensamiento saludable, koe promé dia di anjanobo ta lamta cerca algun hende, ta pasa asina lihé; lástima, koe e impresion, koe recuerdo di lo ke a pasa i di lo ke ta presente a produci ta dura asina poco i tin asina poco efecto. Un momento despues, i asina ta sosode no poco bé, un hende, koe na principio di anja tabata tocar pa vanidad i inconstancia di toer cos di mundoe,—un momento despues, e hende-ai ta bolbe hajé den movimiento i babelnan di e siglo-aki, entregar na su trabao i ocupacionnan, cargar coe cuidao i sufrimentoe, no poco be dominar pa deseo i ambicion na goce i distraccion,—pronto, nos dici, e hende-ai ta para meimei di mundoe, i toer cos ta lubidar; anja bieu a cera i un nobo a cuminsa, i é ta biba atrobe sin cuidao pa porvenir, sin corda riba morto ó un otro bida.

Nos ta spera koe ningun di nos lesadornan ta pertenece na e clase di hende, koe pa nan indiferencia religioso i koe pa nan accion culpable ta lastrar asina aleu, koe riba dia di anjanobo nan no ta animar pa ningun ideal mas elevar i mas noble, koe é koe ta guia un *materialista*. Nos ta supone koe nan toer ta ainda asina religioso i koe nan tin ainda asina tantoe fé, koe nan lo no considera cambionan di bida coe insensibilidad i coe un ciertoe dureza di coerazon, ma hasta nos ta supone, koe nan ta reconoce i adora Providencia Divina den toer lo ke ta sosode, Providencia Divina, koe ta arregla i dirihi toer cos pa felicidad i bienestar di género humano.

¡Cuantoe contentamentoe i sufrimentoe nos a bolbe biba sinti den anja pasar; coe cuantoe dificultad nos no 'tabatin di bringa!—¿Kende tabata liber di toer golpi

di desgracia i adversidad ?—¿Kende no a sinti¦hopi be peso di e bida mortal-aki, koe ta un carga pa muchoe i pa otro hasta ta dificil soporté mas largoe ?—¡Ma, cuantoe tin tambe, koe sabi di duna testimonio di Dios su bondad i benevolencia, koe toer dia ta provee hende coe fabornan di mas grandi, coe beneficionan di mas inmerecido! Sí, toer esnan, riba kende manoe castigador di Dios a baha, a experimenta tambe, koe e mes manoe-ai tin bálsamo pa e heridanan, koe é habri. Toer koe a ricibi castigoe, tabata bendicionar di otro banda i bien di un manera di mas ricoe. Esai ta un berdad indisputable. I sinembargo, como cristian nos ta convencir, koe pa nos gana Cieloe nos meste lucha i sufri. Dios ta para riba toer cos; E sabi di arregla toer cos di e manera koe ta mas feliz i saludable pa hende.

¡Oh, fortunar ta esnan koe ta kere i confesa toer esai ainda ! Su bida por ta jenar coe sufrimentoe i cruz; maske anjanan ta pasa p'é bao di peso di pobreza i miseria; —toch su coerazon ta trankilo i sosegar, confiando semper riba bondad di Dios, sin Kende su permision ni un kabei dí nos cabes ta sufri algo, semper fortificar pa speranza riba recompensa duradero den cieloe.

Pa nos, Catolicanan, particularmente 1887 lo keda semper memorable ; memorable principalmente pa e perdida casi irreparable koe nos Vicariato a sufri coe morto di Monsenjor Reijnen, su obispo digno i elevar riba toer elogio. Si algun be manoe di Dios a baha riba Mision di Curaçao di un manera di mas sensible, esai tabata den anja 1887, ora nos Mision a perde casi di ripientoe su Guia, riba kende el a basa toer su speranza i riba kende su verdadero zelo Apostólico, acompanjar coe consagracion di mas noble na su interssnan, é tabata confia, abrigando speranza di mas bunita i di mas lisongero pa porvenir. E morto inesperar di nos Prelado nobo a impresiona toer hende profundamente i coe razon ; toer hende tabata jora e golpi koe Curaçao a haja. ¡ Dios a dispone asina; Su voluntad sea cumplir !

Ma, manera ta sosode semper, Dios no a abandona Su jioenan, koe ta confia riba dje. Lo ke nos tabata spera asina ardientemente, a sosode ; nos oracion cordial i filial, koe nos a eleva asina tantoe be na Cieloe, ta scuchar: nos tin un otro Obispo, un digno succesor di Monsenjor Reijnen, un succesor koe, nos por ta sigur di esai, lo ta un Tata tierno i un Pastor cuidadoso pa toer i koe lo dediké coe coerazon i coe alma, coe generosidad i sacrificio na interesnan di Curaçao. I asina anto, huntoe coe n'e pensamientoe tristoe, koe anjanobo ta presenta na nos memoria, nos ta sinti nos contentoe tambe pa e siguranza koe nos tin, koe bon Dios no a lubida riba nos; den toer cos nos ta sinti nos contentoe pa e conviccion koe nos tin, koe Dios, koe ta larga toer cos sosode segun Su adorable voluntad, koe Dios ta coe nos i lo E keda coe nos toer dia di nos bida.

Nos ta conclui anto coe n'e deseo di costumber, ma puramente Cristian : Dios duna nos un anja santoe i bendicionar. Nos ta spera, koe 1888 lo trece, den toer cos, bendicion pa Curaçao. ¡ Dios sea i keda coe nos ! ¡ Koe E keda nos toer su apojo i judador riba camina na nos destino, koe E duna bon resultado na nos empresanan, luz na nos wowo, forza na nos braza i contentamentoe na nos coerazon. Anto e anjanobo-aki lo ta un anja feliz i bendicionar.

ADVERTENTIEN.

Imprenta de la Librería de A. BETHENCOURT É HIJOS, Curaçao.

AMIGOE DI CURACAO.

HULDE AAN

Z. H. PAUS LEO XIII,

BY GELEGENHEID VAN ZYN GOUDEN PRIESTER-JUBILE.

31 DECEMBER 1887

31 DECEMBER 1887

HIMNO
A SU SANTIDAD LEON XIII
CON MOTIVO DE SU JUBILEO SACERDOTAL.

I.

Cuando asoma. cristianos, el alba
De este día feliz. con amor
Saludad al Pontífice ilustre,
Vuestro digno y amante Pastor.
Lleve el viento al alcázar divino
Vuestro canto en su giro veloz.
Como el ruego de un hijo que implora
Por su padre la gracia de Dios.

CORO.

Lleve el viento al alcázar divino
Nuestro canto en su giro veloz,
Como el ruego de un hijo que implora
Por su padre la gracia de Dios.

II.

Trascurridos diez lustros—¡qué gloria!
Hoy recuerda el insigne León
El momento en que, lleno de gozo,
Su brillante carrera empezó.
Recordad hoy los grandes servicios
Que durante ese espacio prestó
Á la Iglesia Romana, á los hombres,
El preclaro Ministro de Dios.

CORO.

Recordemos los grandes servicios
Que durante ese espacio prestó
Á la Iglesia Romana, á los hombres,
El preclaro Ministro de Dios.

III.

Aun resuena su voz elocuente
Cual de un padre amoroso la voz,
Enseñándoos la fúlgida senda
Que conduce á la excelsa mansión.
Escuchadla inspirada, oh cristianos!
Combatiendo, triunfante, al error;
Escuchadla cuán sabia interpreta
La sublime doctrina de Dios.

CORO.

Escuchemos su voz inspirada
Combatiendo, triunfante, al error;
Escuchemos cuán sabia interpreta
La sublime doctrina de Dios.

IV.

Si enseñó la verdad á los hombres,
Y la austera virtud predicó.
Siempre supo al precepto divino
Con sus obras dar nuevo vigor.
Por su cargo elevado, el primero
En la Iglesia que Cristo fundó,
Como apóstol, de Pedro no indigno,
Es dechado cual siervo de Dios.

CORO.

Por su cargo elevado, el primero
En la Iglesia que Cristo fundó,
Como apóstol modelo excelente,
Es dechado cual siervo de Dios.

V.

Vedle en juez soberano erigido,
Del derecho y la paz protector;
Ved la atónita Europa sumisa
Acatar su feliz decisión.
Al oir el oráculo santo,
Prenda cierta de dicha y unión,
Huye Marte espantado al abismo;
Y sus leyes cumplidas ve Dios.

CORO.

Al oir el oráculo santo,
Prenda cierta de dicha y unión,
Huye Marte espantado al abismo;
Y sus leyes cumplidas ve Dios.

VI.

Proclamad con placer sus virtudes,
Ensalzad al insigne Varón;
Lo merece el que ocùpa en la tierra
Con acierto el lugar del Señor.
Y por premio á sus nobles fatigas,
Suplicad en sincera oración
Que sobre él sus favores derrame
La benéfica mano de Dios.

CORO.

Sí, por premio á sus nobles fatigas,
Supliquemos con tierno fervor
Que sobre él sus favores derrame
La benéfica mano de Dios.

Curazao, Diciembre de 1887.

A. A. WOLFSCHOON.

31 DECEMBER 1887.

Tu es Petrus et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam et portæ inferi non prævalebunt adversus eam.

MATTH. C.XVI. V. 18.

Thans is de vreugdedag voor de Katholieken aangebroken, waarnaar zij zoolang verlangend hebben heengezien, en tot welker schitterende en luistervolle viering zij zich met zooveel geestdrift en offervaardigemoeite hebben voorbereid.

De eenheid, die immer de kenmerkende eigenschap zal zijn der ware Kerk, heeft ook in dezen de gemoederen opgewekt van hen die trouw beloofd hebben aan Paus en Godsdienst, en heeft hun aller hart gestemd en bereid. Één van geloof, en één van toewijding, heeft ook één idee, éëne gedachte de Katholieken der geheele wereld geinspireerd en beheerscht: eerbiediging en hulding van Jezus Christus zelven in den persoon van den zichtbaren Opperpriester, den Paus van Rome.

Eén jubelzang klinkt er van daag over de geheele aarde, waarin de grootste bewondering te gelijk met de eerbiedigste onderwerping zich uitspreken van zoovele millioenen geloovigen die in gemeenschap staan met den H. Stoel, —één jubellied stijgt uit aller borst: *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.*

Ja, den Paus verheerlijken, dat is Christus, God zelf eeren, en eerbied en liefde toonen voor Jezus' smettelooze en dierbare bruid, de Katholieke Kerk.

Nog eens dan, het feest dat heden over de geheele wereld gevierd wordt, is de uiting van geluk en vreugde die ieder geloovig Katholiek ervaart bij de overweging van den blijkbaren bijstand die God steeds aan Paus en Kerk verleent; 't is de uitdrukking van het kinderlijk gevoel, van de toegenegene liefde die de Katholieken gevoelen over het zeldzame voorrecht, over de wonderbare verheerlijking van hun Vader, van den Paus-Koning, van den plaatsbekleeder van God zelf.

Met welken zoeten troost, met welk onwankelbaar vertrouwen wordt ons hart vervuld bij de beschouwing der waarheid, die de H. Schrift ons zoo uitdrukkelijk leert, en waarvan wij door ondervinding de bevestiging erlangen: dat Petrus, en Petrus alleen, en in hem, zijne opvolgers, de Pausen van Rome, gesteld zijn als de opperste Herders en de opperste Leeraars der éëne ware, door Christus gestichte Kerk, en dat aan hen alleen de hooge last is opgelegd, Christus' kudde te leiden en te hoeden.

Wat kan ons meer opbeuren, en wat kan ons beter ten troost zijn, hier in den tijd en op de plaats der vervolging, dan de zekerheid, die het woord van den Goddelijken Stichter ons gegeven heeft, maar die wij ook vernemen uit de ervaring, door eenen aandachtigen blik te werpen op de tijden van haar bestaan en harer ontwikkeling: dat de Kerk immer beschermd en bestuurd wordt door de hand van Hem, die eenmaal aan storm en golven kalmte gebood en die klaarblijkelijk meermalen getoond heeft „dat de poorten der hel niets tegen haar vermogen."

Paus en Kerk zijn voor ons onafscheidbaar. Beiden zijn op het nauwst met elkaar vereenigd. *Ubi Petrus, ibi Ecclesia.* Dit was reeds het woord der eerste Kerkvaders. Waar Petrus, waar de Paus is, daar is ook de Kerk, en waar de Kerk is, daar is ook de Paus. Waar Petrus gebiedt, daar gebiedt Christus, waar Petrus als hoofd optreedt der geheele wereld, daar leeraart Christus, de waarheid zelve, en waar de Paus triomfeert daar zegeviert hij in en door Christus.

Wij Katholieken leeren en belijden dat er slechts éëne ware Kerk op de wereld bestaat, door den verwachten Messias in de volheid der tijden gesticht, en aan wie het bevolen werd alle volkeren en natiën te leeraren en den weg te wijzen die door Hem, den Goddelijken Meester was aangeduid als de éëne veilige en zekere weg ter Zaligheid.

Wij gelooven en bekennen, dat de Paus van Rome tot hoofd en bestuurder van die Kerk is aangesteld en dat aan Hem de hoogste macht verleend is en het Opperste gezag toevertrouwd; wij hebben de vaste overtuiging, opgedaan uit de feiten van achttien eeuwen, zoo lang als de Kerk geleden en gestreden heeft, dat God zelf met ons is, dat Hij Paus en Kerk bewaart, en dat beiden onverganklijk zijn.

De éëne ware Godsdienst, de éëne ware Kerk die door Ezechiël, met een profetischen blik in de toekomst werd aangekondigd: „En ik zal over hen een éénigen Herder verwekken die hen weiden zal.... Ik zal de zonen Israël's vergaderen uit het midden der volken waarheen zij gegaan zijn; ik zal hen van alle kanten verzamelen, hen naar hun land voeren; ik zal hen maken tot één volk...."—deze in profetischen geest aangeduide eenheid heeft ook de Zaligmaker zelf later duidelijk aangegeven in de heerlijk schoone gelijkenis waarin Hij tot Zijn hoorders sprak over het nieuwe Godsrijk op aarde. Daar verklaart de Verlosser dat alle volkeren zullen ingaan in de Kerk en *het zal wezen éëne kudde en één Herder.* De groote prediker des Evangelie's, de Apostel der Heidenen, spreekt in gelijke bewoordingen over die éëne Godsdienst en die éëne Kerk, tot de Ephesiers, waar hij hen opwekt tot eenstemmigheid van gevoelen, tot eenheid van geest, tot gelijkvormigheid van hart, „*Unus Dominus, una fides, unum baptisma.*" Één kan de Godsdienst door Christus gepredikt, één de Kerk door Hem gevestigd, slechts zijn, omdat één de Heer en één de Leeraar is. De waarheid is één en ondeelbaar, één dus ook de drager van die waarheid, één de Kerk, aan wie de waarheid als haar schat is toevertrouwd.

„*Ubi Petrus, ibi Ecclesia.*"

't Was in de nabijheid van Cæsarea Philippi, waar de Zaligmaker zich met zijne leerlingen bevond, dat Hij de belofte wilde vervullen die Hij vroeger aan Simon, den Zoon van Jonas gedaan had. Simon Petrus genoemd worden, de Zaligmaker zou hem tot de steenrots maken Zijner Kerk. Op de vraag des Verlossers tot Zijn leerlingen gericht: „wat de menschen zeiden dat de Zoon des menschen was", antwoordde Simon met geestdrift en met een vast geloof: „Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God." En hier was het plechtig oogenblik, dat Christus Petrus belastte met de zorg en de leiding Zijner Kerk, met het bestuur van Zijn alle volkeren omvattend rijk, dat Hij op deze aarde stichten kwam. „En ik zeg U, Gij zijt Petrus: en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen; en de poorten der hel zullen haar niet overmogen." „En aan U zal ik de sleutels geven van het Rijk der hemelen. En al wat gij zult gebonden hebben op de aarde, zal ook in den hemel gebonden zijn; en al wat gij zult ontbonden hebben op de aarde, zal ook in den Hemel ontbonden zijn." Alzoo, volgens het onfeilbaar woord des Zaligmakers, is de ware Kerk gegrondvest en gebouwd op Petrus. Waar dus Petrus is, daar is ook de Kerk. Petrus is aangesteld als de drager van de sleutelen des hemels, bekleed met het hoogste gezag.

Wanneer de Stedehouder van Christus ...ert, is 't waarheid; wanneer hij gebiedt, is 't wet; wanneer hij beslist, is 't recht.

En de Petrus, waarop Christus Zijn Kerk gevestigd heeft, was onsterfelijk, gelijk de Kerk onsterfelijk is.

Simon, de zoon van Jonas is gestorven, heeft zijn leven geofferd voor wat hij beleed, maar Petrus sterft nooit: hij leeft nog ten huidigen dage in onzen roemrijk regeerenden Paus, Leo XIII.

"*Perseverat Petrus et vivit in successoribus suis*".

Van af het oogenblik dat de Galileesche visscher door het woord van den Goddelijken Zaligmaker werd opgeroepen om Zijn leer te prediken, Zijn Rijk te besturen en de geloovigen te bevestigen, van af het tijdstip waarop de H. Petrus door de Goddelijke Almacht werd toegerust met de bijzondere genade-gaven om die verhevene zending getrouw te vervullen, — gedurende al dien tijd tot nu toe, hebben de Pausen van Rome in eene onafgebrokene reeks steeds gezorgd en gewaakt voor de hun toevertrouwde kudde, hebben zij de zwakken versterkt, de kleinmoedigen opgewekt, en altijd en overal de zuivere leer van Christus geleeraard en gepredikt.

"*Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.*" Deze belofte door Christus aan Zijne stichting gedaan, schittert nog altijd in vollen glans op de Katholieke Kerk. En de zichtbare bescherming, de wonderbare hulp ten tijde van lijden en strijden, van nood en vervolging door God aan onzen H. Godsdienst betoond, zijn een overtuigend bewijs dat wij, die de Katholieke Kerk als onze Moeder eeren en haar woord eerbiedigen, die den Paus van Rome als Christus' Stedehouder huldigen en ons naar zijne uitspraken regelen, ons bevinden onder het getal van hen, aan wie Christus beloofd heeft, „met hen te zullen zijn tot aan de voleinding der tijden." Achttien eeuwen heeft de Katholieke Kerk doorleefd, maar ook achttien eeuwen doorstreden. Strijd heeft zij gevoerd tegen trotsche en machtige vijanden, maar een strijd die altijd een bewijs te meer was van de Goddelijkheid dier Instelling.

Gedurende den tijd van achttien honderd jaren is de waarheid gebleken van Jezus' voorspelling „gelijk zij mij vervolgd hebben, zullen ze ook u vervolgen", maar tot hiertoe stralen nog altijd als onwraakbare waarheid, Christus' woorden die de voortdurendheid en onverganklijkheid van Zijn werk aankondigen. „De poorten der hel zullen niets tegen haar vermogen." Stormen hebben er gewoed, zware dreigende wolken zijn over haar hoofd heengegaan, onophoudelijk, van het begin harer oprichting af tot nu toe, hebben de vervolgingen haar geteisterd, en toch is de Kerk niet bezweken; in kracht en heerlijkheid staat zij op de rots die eeuwen van oorlog en opstand getrotseerd heeft, met een bovenaardsche macht het aardrijk beheerschend, altijd bewaakt en beschermd door haren Goddelijken Stichter.

Op verschillende wijze is de Katholieke Kerk aangevallen en bestreden, op alle mogelijke wijze hebben de vijanden van Jezus' H. Naam haar trachtten ten onder te brengen en van het aardrijk weg te nemen, maar alle macht en geweld, alle kracht werd gebroken tegen de hardheid der rots waarop zij gevestigd is, tegen den hechten en onwrikbaren grondslag die haar draagt. De Katholieke Kerk die eeuwen heeft vervuld met de glorie harer zegepraal vervult ook de jaren met de glorie van haar lijden. Het groote geheim „hoe meer smaadheid hoe meer eere" wordt dagelijks aan haar geopenbaard; en terwijl de wereld zich uitput en bijna krachteloos neerzijgt bij de pogingen om haar feller te beleedigen, uitbundiger te schelden, vreeselijker te folteren, staat zij bij al dien hoon en smaad rustig en fier als eene Koninginne die de geschenken der cijnsplichtige volkeren ontvangt.

Ongeacht smaad en vervolging sterft zij niet; zij leeft als haar Meester, de verrezen Christus, die niet meer sterft.

De Kerk van Christus leeft. Dagelijks keeren de dwalenden en de verlorenen tot haar moederlijke omhelzing terug. In deze dagen, meer dan ooit, vertoont zij zich in haar volle kracht en waardigheid, luistervol en schitterend voor het oog der wereld.

In alle landen, bij alle volkeren telt zij op het oogenblik de schoonste bekeeringen.

De Kerk van Christus leeft. In de gevangenis van het Vaticaan wordt het woord gesproken, dat geheel de wereld als het éénig koningswoord onzer dagen huldigt. Dat woord des Pausen, het klinkt overal en het wordt overal verstaan, in welken vorm het verschijne, als Encycliek of toespraak of breve, het is woord van en voor allen, dat niemand kan afwijzen. Het schokt ieder door zijn onbewimpelde klaarheid, zijn treffende juistheid, zijn oogenblikkelijke gepastheid, zijn hoogen ernst, zijn onaantastbare zekerheid, zijn weergaloos geloof. Het vindt overal zijn echo en als de vervolger in feller woede nieuwe wraakbesluiten uitvaardigt, antwoordt onder den indruk van dat woord de Christen met nog tergender fierheid:

Aan ons is de zegepraal. Ja aan ons de zegepraal. Niet aan ons, die hier streven en worstelen naar de geringe mate onzer kracht, die strijden in onze zwakheid, die de korte spanne tijds ons gegeven, niet kunnen, niet mogen rekenen als den kring, waarin deze geschiedenis zich moet voltooien — niet aan ons, maar aan de Kerk, maar aan ons geloof. En daarom gaan wij met gerustheid en met vertrouwen de toekomst te gemoet.

Wij leven, wij lijden en strijden voor de erfschat die Christus, de Goddelijke Heiland, aan de wereld gelaten heeft; wij vereenigen ons met den Paus van Rome, die door den Zaligmaker gelast is, dat erfdeel te bewaken en te beschermen, en wij zweren trouw aan de Katholieke Kerk en aan den H. Vader. In de volle overtuiging des harten steeds geholpen en bijgestaan te worden door de Almacht des Zaligmakers, prijzen en loven wij God, die in de Kerk en door haar zichtbaar hoofd, beveelt, regeert en overwint:

Chistus vincit, Christus regnat, Christus imperat!

———o———

HOMENAJE A NUESTRO SANTISIMO PADRE

LEON XIII

EN SU QUINCUAGESIMO ANIVERSARIO SACERDOTAL

El hombre nada puede aniquilar porque nada puede crear. Ni puede siquiera imitar nada de lo creado, ni formar artificialmente dos objetos del todo iguales, borrando así la diversidad que reina en todos los seres; ni tampoco hacerlos tan diferentes que no tengan algunas cualidades semejantes.

Entretanto: el hombre pasea su vista desde los cielos hasta las profundidades de la tierra y del mar, y se encuentra superior á todos los seres que, en verdad, para su servicio fueron creados.

Se estudia á sí mismo y, después de siglos, no ha podido descubrir todo el admirable mecanismo de su cuerpo ni los fenómenos de su espíritu: no se conoce en el conjunto de todas sus cualidades esenciales y accidentales, ni sabe enumerar tampoco las de ningún otro ser, ciencia sólo reservada al Ser por excelencia que los creó.

Pero, á pesar de esta valla de su ciencia, el hombre descubre constantemente en si mismo y en el universo que le rodea y del que forma también parte, la unidad más admirable en medio de la más inagotable diversidad.

Ante espectáculo tan grandioso, este rey de la tierra se dice á sí mismo, más ó menos explícitamente: "*soy superior á todo lo sensible, pero no lo comprendo sino imperfectamente; no lo puedo imitar ni establecer la igualdad donde la diversidad reina, ni interrumpir la cadena de unidad que tiene tantos eslabones cuantos seres cuenta el universo.*

Luego evidentemente yo, el hombre, no soy el autor de los seres, ni fundador de la unidad que los ata, ni tampoco de la diversidad que los separa en el uni-verso; porque, nada oculto tendrian para mí, si yo fuese su creador.

Otro ser superior á mí (sigue diciendo el hombre) *es, sin duda alguna, autor de todo lo que existe; y debe ser uno, porque* NADIE DA LO QUE NO TIENE, *y la unidad reina en todo; y debe ser también infinitamente sabio, porque el arquetipo de los seres debe estar, sin duda posible, en su mente divina, como está en la mente del arquitecto el edificio que va á construir. Este ser es supremo!*

Entre el hombre ahora en sus desvaríos é ingratitud á llamarle con diversos nombres: serán siempre y necesariamente los nombres de un ser Optimo Máximo.

Demostrado queda, nos parece, que el hombre, en el orden material, no es autor de la *unidad*.

¿ Podrá serlo de su unidad intelectual, de ese *yo* que recibe como foco de luz, las impresiones que á él convergen de todos los sentidos?

¿ Lo será de la unidad de su existencia, cuando la memoria le dice, por medio del sentido íntimo, que él es el mismo ser que ha atravesado por la infancia, la adolescencia, la juventud, la virilidad, y llegado á la vejez? ¿ Saben acaso los irracionales que antes no fueron y que un poco después no serán?

Y del testimonio de su conciencia que, si bueno, le da vida al alma, si malo, la entenebrece y aflige, ¿ será autor el hombre que antes podría imponer silencio á la tempestad y al torrente que á esa voz incesante y sin intermitencia alguna?

El sentido íntimo de la humanidad entera dice con vigorosísimo unísono que nó!

Pues si del hombre no viene la unidad ni en los otros seres, ni en el ser interno que recibe sin confusión todas las impresiones del humano individuo, ni el enlace de sus recuerdos y deseos; si es incapaz de acallar ó seducir su conciencia; si el mismo hombre, rey de lo sensible, no es el autor de la unidad: ¿ quién resta que sea? El Rey de Cielos y tierra, el Creador de las cosas visibles é invisibles,........Dios!

Luego *donde está la unidad ahí está la perfección* (1): ahí está la mano de Dios.

En la evidencia de esta verdad es unánime el acuerdo de la humanidad entera. Todos reconocen aquella unidad que todos amamos, sin la que no podemos vivir un solo día, ni dar dos pasos consecuentes en los más triviales asuntos de nuestra existencia; todos reconocen aquella unidad de que nos gloriamos, si la poseemos, ó de la que nos vanagloriamos también todos, en su ausencia; de esa unidad sin la cual la existencia moral se interrumpe y deja de ser un mismo ente en el concierto de los lazos que la constituyen. Hasta aquí, repetimos, todos los hombres estamos de acuerdo.

Pero.........¿ dónde está esa unidad en medio de los hombres mismos como seres pensantes y libres? Hé aquí la Babel de la humanidad; la Babel en que no se ha perdido sólo la unidad del lenguaje que entre los hombres se habla, sino también la unidad de aquel otro con que debemos dirigirnos á Dios.

Y ¿ cómo encontraremos el hilo que nos guíe en este laberinto? ¿ Cómo sabremos cuánta es la fuerza de cohesión que la unidad comunica á la familia y á las demás sociedades ó congregaciones de que la familia misma es elemento, para poder descubrir la presencia de aquella necesaria prenda y signo de existencia moral?—El estudio del individuo mismo, será nuestro tipo en el examen de su colectividad.

Y prácticamente: el hombre que, aplicando las creencias recibidas de sus directores, amó desde su juventud el deber y tuvo como desgracia su quebrantamiento, ese hombre tiene unidad moral; y, el que, como el Buen Ladrón, se convierta en el patíbulo, gran santo será como lo es aquél, pero no modelo de unidad en su conducta.

En las mismas humanas relaciones ¡ qué imán poderosísimo tienen, qué profundo respeto inspiran, qué justísima emulación excitan esos altos, esos grandes caracteres que siguen sus principios y consecuencias como la luna á la tierra, ya en su perihelio, cuando más próximo nuestro planeta al sol, recibe más luz y más calor, como en su afelio, cuando la luz es débil y el calor poco sensible!

Oh! esos son aquellos escasos egregios varones cuyo valor intrínseco no amengua ni el argumento de la victoria que nunca se embota. La victoria de la razón tiene luz propia: los triunfos de la fuerza son como la claridad producida por la erupción de los volcanes, catástrofes del orden físico que, tarde ó temprano, han de pasar, si bien la infinita sabiduría y bondad de Dios, sacan de ellas bienes, como de la fuerza vencedora hacen nacer también el triunfo duradero de la justicia y de la verdad.

Apliquemos ya las precedentes observaciones.

Una sociedad cualquiera así como el individuo y la familia, contará tanto tiempo de existencia moral cuanto haya permanecido fiel á sus principios constituyentes: y por eso dicen los políticos que nada desacredita más á un pueblo que las frecuentes variaciones de su ley fundamental.

De paso sea dicho que esto es evidente, porque tal nación, ó no se conoce á sí misma, y entónces casi no merece constituirse como tal; ó no se ha conocido y, sin embargo, se da leyes fundamentales que no lo son, porque carecen de la base de las costumbres que son la norma de las leyes que merecen este augusto nombre.

Una y no variada ni siquiera reformada ha sido siempre la constitución de la Iglesia Católica; y es aquélla, breve y admirablemente sintética, como debe serlo toda ley cardinal.

El Evangelio que es la fundamental del Catolicismo, se puede asimilar á un axioma continuado, por decirlo así, como lo es el decálogo, complementado por el código cristiano. Los preceptos de aquellas *diez palabras*, escritas con purísima luz, son también otros tantos axiomas que hombre alguno puede someter á duda, aunque sí bastardearlos en sus aplicaciones.

Del Evangelio nace el símbolo católico, á semejanza de aquél, breve, inalterable como el Dios que lo reveló, y que desde el Pontífice hasta el niño ha sido siempre relatado con literal igualdad, de modo que, si los apóstoles resucitasen, oirían á los católicos del siglo XIX recitando el mismo símbolo que ellos enseñaron. ¡ Voz de diezinueve siglos que ha unido á sus generaciones todas por la confesión de una misma fe! La Iglesia, pues, ha sido siempre la misma en sus dogmas, y por eso cuenta también diezinueve siglos de existencia moral no interrumpida, y que continuará hasta la consumación de ellos.

Los dogmas en la religión como los axiomas en las ciencias, son necesariamente fecundos en morales y útiles aplicaciones que el hombre descubre tanto más cuanto más comprende aquéllos.

El genio descubre aquellas aplicaciones como el águila domina los horizontes; los entendimientos medianos las encontramos después de haber regado con abundante sudor de nuestra frente meditabunda, el pan del alma que es la verdad.

Pero si el error se apodera del entendimiento, y la soberbia que es la base de todas otras pasiones, ciegan para que no vea la luz de la evidencia, entonces.... ay: dígalo la humanidad entera! El error viene á ser crisálida del vicio, y éste desarrolla toda su deplorable fecundidad.

Los sacramentos de la Iglesia son frutos y aplicaciones de sus dogmas, y hacen resplandecer su unidad con innegable brillantez. *Un solo bautismo* para millones de creyentes; y los demás sacramentos, unos mismos también para todos. Pero ¿ cómo la *unidad* entre millones? Porque no es la multitud numérica la que se opone á la unidad moral, sino la división: y en la Iglesia Católica no la hay.

Y ¿ si la Iglesia fuera obra del hombre, le faltaría á ella el sello humano alterado á cada paso por el error y las pasiones?

Diezinueve siglos há que el hijo del rey y del esclavo son bautizados *igualmente* con agua natural y en nombre del Padre, y del Hijo, y del Espíritu Santo. Otras tantas centurias han pasado concurriendo á la santa mesa de la Eucaristía, simultáneamente y en un punto mismo, la acaudalada matrona y la anciana pordiosera, recibiendo el mismo pan eucarístico y oyendo que el sacerdote, al distribuirlo, dirige á todos las mismas palabras.

Dejemos oír la voz de nuestro corazón y seamos francos: si obra de los hombres fuera ésta ¿ la soberbia que el poder y las riquezas engendran, habrían tolerado esta igualdad humillante para los que son poseedores de aquellas fortísimas palancas sociales? Los sacerdotes mismos de tal culto ¿ no se habrían hecho venales alterando y aun cambiando la materia y la forma ó palabras que determinan y especifican los efectos de aquélla?

Protestamos que no pretendemos en este escrito impugnar las doctrinas de gremio alguno religioso; razonamos y defendemos, no atacamos ni ofendemos á los que profesen otras creencias.

Es que nuestra razón nos dice que esa unidad de la fe y de los sacramentos es elemento divino, y por ello no lo ha podido diluír el mar de la humanidad en su perpetua agitación y variantes, y menos asimilárselos falseándolo.

Pero ¿ y la Circuncisión, podrá decirse, no perdura entre los hijos de Israel? Ah sí!; pero ese mismo pueblo se llama pueblo de Dios, y por Dios fué impuesta la Circuncisión en la Antigua Ley; de modo que ¡ oh admirable trascendencia de la unidad: "de modo que los antiguos Patriarcas usando los sacramentos de la Ley, se dirigian á Cristo por esta misma fe y esta misma caridad que nos llevan á nosotros mismos. Los Patriarcas pertenecian, pues, á este mismo cuerpo de la Iglesia, al cual nosotros pertenecemos." (1)

Eran los sacramentos de la Antigua Ley como sombras y figuras de cosas venideras. Así fueron usados por los Patriarcas; pero la luz brilló en las tinieblas, llegado que hubo la plenitud de los tiempos, y las sombras se disiparon, apareció el Cristo, objeto personal de aquellas figuras, y cesaron. De aquí que cesaran también aquellos primeros sacramentos.

Hemos hablado del Evangelio, del símbolo y de los sacramentos que forman la *unidad moral* y religiosa de muchos millones de hombres ligados por vínculos ó lazos que los hombres misms no pueden aniquilar porque ellos no los han creado.

Pero la cima y coronamento de toda sociedad es la subordinación de ella á un poder supremo sostenido por la unidad, si no de personas, sí de programa que abraze el fin que se proponga y los medios que á él le conduzcan.

El tirano de un pueblo, uno es físicamente; pero no tiene la unidad moral que sólo se alcanza por el sometimiento á la ley que es el ordenamiento de la razon inspirada en la ley eterna de Dios.

El poder arbitrario está él mismo esclavizado por todas las pasiones que son la única razón de sus actos; y así será avaro ó liberal, cruel ó clemente, pérfido ó sincero, según que la razón pueda penetrar, más ó menos, á través de las tempestuosas nubes que rodean su empedernido, impenitente corazón.

Asimismo en las formas de gobierno en que los tres poderes esenciales para el régimen de toda sociedad, están divididos, es

(1) S. Bernardo.

(1) D. Tom. 3. p. q. 8. art. 3.

decir, á cargo de diversas corporaciones ó individuos.

Los tres poderes, legislativo, ejecutivo y judicial, son tres planetas equidistantes del sol de la razón que los ilumina; y cualquiera de ellos que se haga excéntrico, penetra geométricamente, si pudiéramos decirlo así, en las órbitas de los otros dos; y viene el despotismo ejercido por uno solo, y habrá tiranos ó por pocos, y será oligarquía; ó por muchos, y habrá anarquía y hasta oclocracia.

Ah! Cuando pensamos en la constitución divina de la Iglesia; cuando la vemos trabada y firme como los maderos del arca que sobre las aguas del diluvio flotó; cuando contemplamos á los fieles dependiendo de los presbíteros, á estos de los obispos, y á los obispos todos del sucesor de Pedro; cuando miramos, sorprendidos, que toda esta obediencia se apoya sólo en penas que la conciencia por sí misma se aplica, y muchas veces, aún antes de que el juez pronuncie su fallo; si, cuando todo esto meditamos, se apodera de nuestro ánimo el sentimiento del infinito, el mismo que llena el alma cuando contemplamos en clara noche el estrellado firmamento, y hace que el hombre mas ignorante conciba en su mente la idea de un Ser Supremo y murmuren sus labios la palabra Dios.

Pero ¿de donde han salido y saldrán los hombres prominentes que han sido y son exaltados a la suprema dignidad de pontífices de la Iglesia Católica?

Sobre el mar estaba Pedro en frágil barquilla cuando Jesús le llamó con voz eficaz é irresistible, como que fué la del Hombre-Dios.

Del mar han salido y saldrán los Papas. Sí; han salido y saldrán del mar de la sociedad; porque no es de una sola de las partes del mundo, ni de nación alguna escogida, ni de familia que cuente reyes ó poderosos, que surgen los Pontífices; surgen de todos los estados sociales; sí, suben del mar........del mar de la sociedad.

"Si yo no fuera Napoleon, desearía ser Gregorio VII." Y el Pontífice, objeto de tanta admiracion para el primer Capitán del siglo, fué hijo de un carpintero. Y á Sixto V se le llama, cuando la ocasión lo pide, "el pastor de Montalto", porque en su adolescencia, cuidó de algunas paras.

Y en el mar de las persecuciones han atravesado diezinueve siglos, sin que falte un solo eslabón de su cadena, desde Pedro hasta León XIII.

"La justicia misma," dice el filosófico historiador Cantú, "nada vale si no está apoyada por las armas con las cuales se pronuncian los decretos más decisivos." "Entre una batalla que se pierde y otra en que se vence, están los imperios," decía Napoleon la víspera de Leipzick.

Y los Papas ¿no han perdido ninguna? Hoy mismo ¿está de su parte la victoria material? La extension de sus dominios puede compararse políticamente con lo que es el punto respecto á la linea; posee su hogar, y nada mas, como el más pobre pastor posee su cabaña; pero con mucha menos tranquilidad que aquel; porque así como la humilde choza rara vez es pulverizada por el rayo eléctrico, asimismo es muy raro que la encuentren en su devastadora carrera los rayos de la injusticia apoyada por las armas. Cuando las descargas eléctricas sacuden la atmósfera, es consejo de los meteorologistas que nos apartemos de los grandes edificios.

Y entonces, sin mas estados que el arca del Vaticano, estrecho dominio, por grande que su extensión sea; sin un soldado, ni como ciudadano armado ni como mercenario á su servicio ¿como se explica que León XIII sea hoy el *centro* de aclamaciones que parten de todos los puntos de la esfera terrestre?

Creemos, en la abreviada mediania de nuestro entendimiento, que este hecho no se puede explicar humanamente, por lo que el efecto cuenta tambien siglos de misteriosa aparicion.

Hace en efecto, diezinueve siglos que "unos Magos vinieron del Oriente á Jerusalem diciendo: ¿Dónde está el Rey de los Judíos que ha nacido? porque vimos su estrella en el Oriente y hemos venido á adorarle. Y hé aquí que la estrella que habian visto en el Oriente, iba delante de ellos, hasta que llegando se paró sobre donde estaba el niño. Y cuando vieron la estrella se regocijaron en gran manera. Y entrando en la casa, hallaron al niño con María su madre, y postrándose le adoraron, y abiertos sus tesoros, le ofrecieron dones, oro, incienso y mirra."

Todas las naciones católicas de la tierra ven, pues, ahora la refulgente é inequivocable estrella de la unidad brillando sobre el Vaticano, mansión del Pontífice, Vicario de J. C. Brillando sí, esa unidad inimitable que es uno de los signos ó notas por las cuales la Iglesia Católica se distingue de las otras sociedades religiosas que pueblan la tierra. En efecto: ella sola reúne, como en haz de luz divina, los rayos esplendorosos de ser *visible, apostólica, una, santa, indefectible é infalible.* Dones mil llenan el Vaticano, en donde no faltará la amarga mirra de la tribulación, y todos se postran ante León XIII como Vicario de Jesucristo.

Y ¿sólo los Católicos sienten los efectos de esta unidad? No!: sus más acérrimos enemigos están por ella amparados.

Recordemos los efectos saludables y tranquilizadores que los cumplidos ciudadanos y las familias ejemplares producen en una sociedad cualquiera. Cuando muere un hombre que por su unidad de carácter, aplicado á la justicia y á la beneficencia, ha educado, por decirlo así, la sociedad de que ha formado parte; ¡qué vacío deja y cuántas lágrimas bañan su sepulero!

Y las naciones no son otra cosa que miembros colectivos de la gran familia que ellas forman; y apelan á las más justas, poderosas y sabias para mantener la paz y desvanecer las dificultades que amenazan su conservación.

Hoy mismo, para gloria imperecedera del actual Pontífice, que como otro de su nombre, con el renombre de *grande* pasará á la historia; hoy mismo, decimos, enlaza su báculo con la oliva, para evitar desastrosísima guerra entre la católica Francia y la protestante Alemania.

Pero ¿qué influencia puede tener la voz de un Pontífice inerme, y que tiene por todo territorio de sus dominios el arca que ocupan unos salones y unos jardines? Tiene la autoridad moral de toda la Iglesia Católica que sigue, unísona, la voz de su Pastor, aplaudiendo lo que él aplaude y reprobando lo que él reprueba.

No comprendemos, con nuestra escasa instrucción y facultades, como pueda nación alguna atacar al Jefe del catolicismo, es decir, de esos millones de hombres que, como uno solo, obedecen sin coaccion ni apremio alguno de fuerza material al Pastor de los Pastores, presentando así, siglo tras siglo, el *hecho visible* de la unidad, con la que dicen á todos los pueblos anarquizados: *la unidad existe, luego puede existir.* Legos somos en las ciencias políticas; pero creemos lealmente, y no sin meditarlo, que si la Silla Apostólica pudiese ser pulverizada, pulverizada quedaría también la existencia legal de las naciones, reemplazando la fuerza á la razon en el gobierno de ellas.

"Con la vara con que midiereis, medidos seréis." La nación que mine la unidad presidida por los Pontífices Romanos, minará su propia unidad, es decir, su propia existencia, porque "todo reino dividido en sí mismo, desolado será."

¡Gloria á León XIII! El representa, proporcionalmente, en su augusta persona la vida de la Iglesia, antigua, anciana por sus siglos; nueva y siempre joven, porque á cada uno de ellos le da impulso y dirección saludables. Así León XIII tiene el invierno de la edad avanzada en su encanecida cabeza, pero la frescura de la primavera en su corazón que, riente por la caridad é inflexible por la fortaleza, ofrece á las naciones preciosas flores que llevan en sí el germen de frutos inapreciables: tranquilidad para el espíritu y pan para los cuerpos bajo la sombra de la paz.

León el Pacificador pudiera ser llamado en la historia, escrita con la justicia que ella exige.

Que sus *Bodas de Oro* sean símbolo de otras en que los pueblos y los soberanos que los rigen, unan su suerte á la marcha providencial de la Iglesia, ya que, dolorosísima experiencia les demuestra cada día que la fuerza alcanza al cuerpo, pero no al alma; que los ciudadanos sin religión se inclinan ante los gobiernos, sólo para acercar sus manos á la tierra y minar el terreno sobre que descansa la ambicionada curul del magistrado supremo, sea cual fuere su forma y su nombre.

Que Dios prolongue la vida de tan gran Pontífice, sabio entre sabios en Europa, sabio entre sabios en Roma misma, que puede llamarse, con paz de todas las metrópolis católicas, asamblea de hombres eminentes y profundos en las ciencias religiosas y en las auxiliares que le son correlativas.

Que continúe ese *Lumen in cœlo* culminando por largo día en el cielo de la Iglesia, y "siendo en su retiro del Vaticano (según las poderosas comparaciones del erudito, fecundo y fácil escritor Sr. Dr. Dagnino): que siga siendo en su retiro del Vaticano, Sol esplendente para las conciencias, Brújula para las naciones, Esperanza para los oprimidos, Caridad para los descarriados, Fe inquebrantable para los hijos de Jesucristo que viven la vida del Evangelio en las cinco partes del mundo."

El que esto escribe es un sacerdote americano, venezolano de nación y cuya ciudad natal es la de Maracaibo.

El sol atrae así los grandes planetas como los átomos. Uno de éstos en la Iglesia, es el que escribe, en protestación de que quiere morir como ha vivido sumiso siempre á la Santa Sede Apostólica Romana y en comunión con ella.

¡Gloria á León XIII!

PRESBÍTERO DR. MIGUEL ANTONIO BARALT,
Prelado Doméstico de Su Santidad.

Curazao: Diciembre de 1887.

De Zegepraal van Kerk en Paus.

"'t Zijn achttien honderd jaar. Nog klinkt van oord tot oord,
"Van wereidgrens tot grens, des Meesters heilig woord:
"Gij Simon, Jonás zoon, zijt Petrus, rots der kerke,
"Die 'k als mijn Bruid begroet; en wat de hel ook werke,
"Wat krachten ze ook ontplooi, wat stormen ze ook ontboei,
"Mijn macht-woord breekt de golf en stilt het stormgeloei."

Ziehier in poëzie het eenvoudig, maar duizendmaal schooner proza van den Zaligmaker weergegeven: "Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Wat prachtig en verheven, maar ook wat troostvol woord voor de katholieke Kerk en haren Paus, waardoor de strijd voorspeld, doch tevens aan het werk van Christus de overwinning verzekerd wordt!

Doch vraagt men wellicht: hoe is het mogelijk, dat, na zulke woorden, na zulk eene belofte van voortdurende bescherming, van onfeilbare zegepraal, er nog aan gedacht is, een hand naar de H. Kerk uit te steken?

Dit is niet moeilijk te beantwoorden: men gelooft die woorden niet. Hoevelen toch waren en zijn er, die niet in den Zaligmaker gelooven, die Zijn leer verachten en hare volgers bespotten? En als men niet in den Christus gelooft, welke waarde zal men dan aan zijn woorden toekennen? Natuurlijk geene. Die woorden bestaan voor dezulken niet; iets anders moet tot hen spreken en kan hen overtuigen, willen zij niet ziende blind en hoorende doof zijn. Dezulken moeten feiten hebben, en daarom willen wij tot eer en glorie der kerk en van den feestvierenden Paus uit de geschiedenis bewijzen, dat:

.........met den stroom des tijds vergaat,
Wat van den tijd is—en de rots van Petrus staat

Nauwelijks was de Zaligmaker ten Hemel gevaren en had de jeugdige Kerk onder het opperpriesterschap van den H. Petrus haar taak begonnen of Christus' voorzegging werd vervuld: de vervolging nam een aanvang, maar ook de waarheid scheen uit van wat Christus beloofd had: met Zijn Kerk te zullen zijn tot het einde der tijden. Herodes Agrippa, die in zijn trotschen waan meende, de pas ontluikende roos te kunnen vertrappen, die een H. Stephanus zag steenigen, den H. Jacobus door het zwaard liet ombrengen, waardoor hij der Kerk een eersten Apostel-Martelaar schonk, en den H. Petrus in de gevangenis liet werpen, onderging zijn straf, toen hij zich, door het volk van Caesarea een God liet verklaren; terwijl de jeugdige kerk van Jeruzalem dagelijks in bloei toenam en rustig neerzag op de marteltuigen, die door de heidensche keizers voor haar in gereedheid gebracht werden.

Nero de eerste van een reeks vervolgers, die den H. Petrus liet kruisigen, den H. Paulus liet onthoofden, Rome in brand stak om een nieuw middel van vervolging tegen de Christenen te hebben, moet zich zelven dooden, om niet in handen van zijn vijanden te vallen. Trajanus die den H. Simeon, bisschop van Jeruzalem liet kruisigen en den H. Ignatius, bisschop van Antiochië door de leeuwen liet verscheuren; Maximinus, die een gedeelte der Christen soldaten liet ombrengen; Valerianus, die Paus Sixtus de martelkroon schonk en den H. Laurentius levend liet roosteren, Diocletiaan, die de schoonste kerken, waaronder die van Nicomedië, liet omver halen,—zij zijn vergaan en hun naam alleen is nog ge-

boekt om te bewijzen door wat woede de mensch beheerscht kan worden.

In zulk een vervolging van drie eeuwen zou de kerk volgens menschelijk begrip hebben moeten bezwijken. En toch integendeel, bleek het woord van Tertullianus waarheid :

„*Sanguis Martyrum semen Christianorum.*" Naarmate de vervolgingen heviger en menigvuldiger waren, naar die mate ook vermeerderde het getal Christenen, die Christus beleden en in Zijn woord geloofden.

Een der grootste vervolgingen uit de eerste eeuwen, was zeker wel die, welke uitbarstte onder de regeering van Keizer Juliaan den Afvallige. Deze vorst door een Ariaan opgevoed, vervolgde geheel zijn leven de Kerk op allerlei wijzen. Geen middel bleef gespaard. Het verachtelijk maken van geestelijkheid en godsdienst, verleiding, huichelarij, list, geweld, het ontnemen van voorrechten welke vroegere keizers haar geschonken hadden, het herstellen van heidensche tempels, die de Christenen moesten betalen, niets was te goed, als het maar dienen kon om de Christenen te folteren. Maar wat hij ook mocht doen om het stervende heidendom nieuw leven in te storten, hoe zijn haat hem ook aanzette om door de wederopbouwing van den tempel te Jeruzalem de voorspellingen tot logen te maken, alles bleef vruchteloos, en zijn onmacht strekte alleen tot duidelijk bewijs van den goddelijken oorsprong des Christelijken geloofs. Geen grooter bewijs daarvan, dan zijn eigene woorden met stervenden mond gesproken, toen een perzischen pijl hem in het hart getroffen had :

"Gij hebt verwonnen Galileer." Ja in waarheid, Deze had overwonnen, zooals Hij altijd overwinnen zal. Zijn stichting stond nog even vast en tartte de stormen, die opnieuw zouden opsteken om haar te doen wankelen en vallen.

Als vervolg op de geschiedenis van Juliaan den Afvallige, zouden we nog kunnen spreken over Alaric, Attila en Genseric, die den hoofdzetel des Christendoms, Rome, durfden aantasten ; over Arius, die de Godheid van Christus loochende, maar wiens dwaalleer een kwart eeuw later haar ondergang reeds tegemoet ging door scheuring in eigen boezem ; over Nestorius, die twee personen in Christus erkende: allen, die zich verstoutten op te staan tegen de macht van Christus, maar wier kracht verbreizeld is tegen de rots van Petrus.

Staan wij liever een oogenblik stil bij de groote gebeurtenis van de 16e eeuw, die der Kerk een gedeelte harer kinderen ontroofde om ze hulpeloos en verlaten aan het lot over te geven, zoekende, naar het licht dat zij den rug gekeerd hadden.

Luther had de zachte banden, die hem aan de Kerk verbonden, verbroken en zich zelven geketend in de ijzeren boeien van de dwaalleer. Duizenden sleepte de ongelukkige door zijn hoogmoed verblind, in zijn dwaling mede en stortte hen in het verderf. Doch niet alleen, dat zijn leer en schandelijke smaadschriften onlusten in de kerk veroorzaakten, maar ook in de maatschappij. Zijn leer over de vrijheid werd door de lagere volksklassen gretig opgenomen en in toepassing gebracht. Overal verbreidde zich het nieuwe geloof. Het in het begin zoo nietige onkruid wiesch welig en werd grooter en grooter ; het gaf vruchten, vruchten van ondergang en verderf. Door Luther's leer werd Duitschland één prooi van den burgeroorlog, scheidde zich Noord- van Zuid-Nederland af, en werd Frankrijk verteerd door den broederkrijg. Maar onder dat alles behield de Kerk hare zuivere leer, terwijl van den zoogenaamden hervormer niets overgebleven is dan de naam, want zijn leer is geen leer meer, daar het protestantisme thans bestaat uit zooveel leeringen als er protestanten zijn ; en de volgers van Luther keeren óf weer terug in den schoot hunner Moeder óf vervallen tot ongeloof. En de kerk is nog één zooals Zij altijd één geweest is, terwijl Zij zegepralend het hoofd ten hemel heft, steeds steunende op de hulp en de tusschenkomst van haren Goddelijken Stichter, en rustig wachtend op de nieuwe vervolgingen, die haren ondergang gezworen hebben. Wat al middelen zijn er in het werk gesteld om de stichting van een God te vernietigen! Zelfs zij, die zich beroemen te behooren tot de verlichte mannen der negentiende eeuw, ze weten nog niet, dat, wat zij ook doen, hoe zij ook ijveren, nimmer het werk van Christus kon vernietigd worden. Wat hebben wij zien geschieden in onzen tijd? Met welke gebeurtenissen zijn wij groot geworden?

De groote Pius moest vluchten, zijn Staten waren hem ontroofd, en volgens de „verlichten" zou het de laatste Paus zijn. En thans? Wel leeft de opvolger van Petrus in gevangenschap en zijn Zijne handen gebonden, maar die gevangenschap zelf is een glorie voor den Paus en een diamant te meer aan de kroon der Kerk. Hij is de spil waar alles om draait. Zijn woorden worden door één deel der menschheid met eerbied, door een ander met woede aangehoord, en het feit alleen, dat ieder, vriend of vijand in den tegenwoordigen tijd zijn oog op den stoel van Petrus gevestigd houdt, is een bewijs van de grootheid en macht, of ja, van de Goddelijkheid der Kerk, toont 't niet iets wonderbaars, wanneer een Protestantsch vorst het hoofd der Katholieke Kerk als scheidsrechter en bemiddelaar aanneemt om te beslissen in groote staatkundige vraagstukken? Bewijst het niet dat men onwillekeurig eerbied voor Christus' plaatsbekleeder heeft, als men de geschenken nagaat hem door Protestantsche vorsten en meer andersdenkende personen op zijn gouden priesterfeest geschonken?

Van den anderen kant echter duurt de vervolging steeds voort, en al zijn de werktuigen schijnbaar zachter dan de foltertuigen uit de eerste eeuwen, in werkelijkheid zijn ze wreeder, en de vervolging is grooter.

Doodde men toen het lichaam alleen en schonk men der Kerk een rij van martelaren, thans tracht men op allerlei wijze de ziel te dooden der Katholieken en daardoor het hart te raken van onze Moeder, de H. Kerk.

Maar boven de vervolging, al is zij nog zoo vreeselijk, staat de rots van Petrus even vast, even onwrikbaar als zij altijd gestaan heeft en kalm wacht zij, zonder wankelen of beven de moker- en hamerslagen af, die beproeven zullen haar te verpletteren. De knecht is niet beter dan zijn heer, zei de Zaligmaker, en daarom weet de Kerk, dat zij, evenals haar Stichter, immer vervolgers zal vinden ; maar evenals Hij, zal zij zegevieren over den dood en uit iedere vervolging met nieuwe gloriestralen omkranst, verrijzen.

Dat dan Gods gerechtigheid de vijanden der Kerk vernedere en verstrooie,—of neen, dat Zijn barmhartigheid de afgedwaalden tot den schaapstal van Christus terugvoere ; dat weldra rust en vrede terugkeeren, en onze groote Paus Leo XIII getuige zij van de heerlijkste en volkomenste overwinning der Kerk, dat is de wensch van de geheele feestvierende Katholieke wereld.

CHR. GIJZEN.

December 1887.

Pontificado di S. S. Leon XIII.

Asina morto di Pio IX tabata anunciar na mundoe, muchoe hende, di esnan koe no tin fé den Cristu su promesa di keda coe Su Iglesia te na fin di siglonan, tabata duda, koe e santoe Papa lo tabatin un succesor. "¿Gobierno Piemontes lo no apoderé di Vaticano i di San Pedro?"—„ ¿ Lo é kier, lo é permiti Cardenalnan reuni libremente pa nan elihi un succesor pa Pio IX ?"— „ No ta bunita ocasion pa reino di Italia, hasta coe peligro di produci un cisma, pa é siguré di haja un Papa propio, un Papa dispuesto na reconoce i afirma lo ke a sosode i pone fin di e manera-ai na e conflicto desgraciado koe ta existi den e dos podernan den Italia ?"

Ata preguntanan, koe n'e tempoe-ai a lamta di toer banda ; i berdaderamente, di e manera-ai projectonan di Ministro Italiano Manzini i di revolucion anti-cristian, di cual e ministro-ai tabata cabez, lo tabata coronar coe di mas espléndido resultado. Esai lo a jena coerazon di Garibaldi i di e hombernan, koe no a ripara pa ningun dramamentoe di sanger ni pa ningun sacrilegio a fin di caba coe religion Católica, coe un alegria koe no por ta explicar.

Ma pa un disposicion di Divina Providencia a sosode, koe gobierno Italiano no a corda ariba ó no kier a forma ningun projecto pa mesclé den asuntoenan koe tabata pasa den interior di Vaticano, ó pa ocupé coe accionnan di Cardenal-Camarlengo, Joachim Pecci, kende tabatin gobierno di Iglesia na su cargo i kende mester a arregla toer cos pa eleccion di un Papa nobo.

Promé resolucion di e Cardenal-Camarlengo, despues di morto di Pio IX, tabata, di evita toer pretexto di autoridad Italianonan pa nan drenta Vaticano. Cada paso, cada cos koe tabata tratar ó koe a sosode den e dianan-ai asina jen di ansia pa Catolicanan, ta duna prueba di diplomacia, di tacto prudente, i sintimentoe conciensudo di derecho i deber: sintimentoe propio di Joachim Pecci.

Bao di su direccion asina sabir koe prudente toer preparacion tabata hacir pa jena formalidadnan di eleccion di un succesor pa Pio IX. Sesenta i un príncipe di Iglesia tabata reunir dia 19 di Februari 1878 mainta, i promé votacion a sosode sin ningun resultado. Cardenal Joachim Pecci a haja bintitres voto. Ma e cantidad-ai no tabata mitar di número di electornan, i pa eleccion di un Papa ta necesario koe é haja dos tercera parte di voto. E mes atardi tabatin segunda votacion. Aki atrobe nomber di Joachim Pecci tabatin majoria. E número 23 a subi te na 38. Ora el a tende su nomber mentar asina tantoe be, e Camarlengo humilde no por a sconde mas su emocion, su spantoe. Cardenal Donnet, Arzobispo di Bordeaux, kende su puesto den Conclave tabata banda di Cardenal Pecci, ta describi lo ke el a observa, coe n'e palabranan-aki : „ Mi a nota, koe Cardenal Pecci tabata drama lágrima, ora é tabata tende nan nombra su nomber asina tantoe be i mientras toer cos tabata senjalé como succesor di Pio IX ; su manoe tabata tembla asina tantoe, koe el a larga su pen cai na suela. Mi a cohé p'é i mi a bisé : Animo ! aki no ta importa bo persona ; aki ta importa Iglesia i porvenir di mundoe.—E no a responde nada, ma el a halsa su bista na cieloe pa implora judanza di Dios."

Trinta i ocho voto ainda no tabata e majoria necesario. Manicé, dia 20 di Februari, lo tabatin tercera votacion, i tabata masjá di spera koe e dia-ai majoria lo tabata na fabor di Cardenal-Camarlengo.

Un otro Cardenal Frances, De Bonnechose, Arzobispo di Rouan, ta haci un narracion imponente di Cardenal Pecci su actitud di e mainta-ai. „ Cardenal Pecci."—De Bonnechose ta bisa.— „ koe promé dia a haja un majoria, tabata parce commovir. Poco promé koe votacion coeminsa, el a dirihié na un di miembronan di mas respetable di Santo Colegio i é dici : „ Mi no por contene mi mas. Mi meste papia coe Santo Colegio. Mi tin miedoe koe nan ta na punto di duna un mal paso. Nan ta kere koe mi ta un homber sinjár nan ta kere koe mi ta muchoe sabir. Ma mi no ta ni un di dos. Nan ta supone koe mi tin cualidad necesarionan pa un Papa. Mi no tin nada di esai. Esai ta lo ke mi kier a bisa Cardenalnan."—Afortunadamente e otro dici coe Cardenal Pecci : " Riba bo sabiduria, nos por huzga mihó koe bo. Lo ke ta capacidadnan pa dignidad Papal, esainan Dios conoce nan ; larga toer cos n' E.—Cardenal Pecci a obedece."

Tercera votacion a coeminsa na ora fihar. Emocion di Cardenal Pecci mester a haci impresion berdaderamente riba otro Cardenalnan. Esai tabata den nan bista, un prueba nobo di su dignidad. Cardenal Pecci tabata, segun nan, e homber koe tabata di mester pa maneha barcoe di San Pedro meimei di e tempestad koe a lamta, un tempestad, cual su fin cálculo humano no por a mira p'adilanti.

Superioridad reconocir den sabiduria acompanjar coe birtudnan di mas sobresaliente, un habilidad probar caba den deliberacion di asuntoe diplomático, den un tempoe den cual relacion internacionalnan tabata mes inseguro i variable i complicar koe direccion di bientoe i corriente di lamar meimei di un huracan ;—esainan tabata e cualidadnan elevar i singular, koe e hombernan, koe tabata reunir dia 20 di Februari 1878, pa elihi un Papa, a conoce den Joachim Pecci.

Asina é tabata aja, mientras votacion tabata sosode, promé abatido, despues mas sosegar i entregar na oracion, mientras nan tabata repeti su nomber te koe e cantidad 38 a subi te na 44 voto na su fabor. Esai tabata un majoria mas grandi koe dos tercera parte, i no tabatin rason pa sigui votacion. ¿ Cardenal Pecci lo acepta su eleccion ?—E ta sinta muda, bleek, coe wowo cerar como si su spiritu tabata aleu for di e lugá i e espectáculo-ai.

Ora nan a puntra Cardenal Pecci si lo el a acepta su eleccion, el a lamta para i coe un boz conmovir, ma firme i clá, el a declara su indignidad i insuficencia. Ma ora el a mira toer Cardenalnan unir i firmemente resuelto pa é ta Papa, el a baha cabez na boluntad di Dios.

I asina Papa Leon XIII a presenté den historia i bin habri un periodo nobo pa Iglesia, pa Catolicidad i pa civilisacion.

Henter mundoe Catolica a coeminda nomber di Leon XIII coe alegria i satisfaccion grandi. I ata e *Luz na Cieloe*, koe lo a parce despues di morto di Pio IX, segun pronos-

ticacion bieu, na cual hasta homber sabirnan, koe no ta kere na legitimidad di e pronosticacionnan, ta duna huntoe coe pueblo un balor, koe no tin nada di supersticioso.

E nuebe anjanan di su Pontificado a mustra, com Leon XIII a hustifica e profesia.

Na momento koe mundoe civilisar tabata para admirar coe eleccion asina pronto di Leon XIII, no a falta algun boz, koe tabata instiga e nacionnan reconocir como Catolica: Austria, Francia, Spanja i Portugal, pa nan no reconoce e Papa nobo oficialmente. Ma representantenan di e potencianan-ai cerca Santa Silja tabata di promé hendenan, koe dia siguiente di eleccion a bai ofrece Leon XIII nan homenage i felicitacion cordial na nomber di nan Soberanonan. Di toer parti di mundoe civilisar, di toer costa koe ta unir coe Roma pa medio di telégrafo, tabata bini noticia di felicitacion, respeto, amor i congratulacion. E dos cientoe miljon Catolica, koe, plamar riba henter mundoe, ta considera Papa como Vicario di Cristoe, tabata conbencir koe Santo Colegio a elihi Leon XIII legalmente i nan a apresura nan pa coemindé na principio di un gobierno, koe, segun nan por a calcula, meste tabata jen di sufrimentoe i lucha.

¡Goberna! Ki un palabra si nos papia di e circunstancianan, den cual Pontificado di Pio IX a caba, i koe é di su succesor á cúminsa!

Na Juni di 1846 henter Roma i henter Italia a cuminda Pio IX coe asina un furor di entusiasmo, manera no tabata conocir nunca. Ki un espectáculo, ora é, riba kende su cabez toer hende serio tabata lesa *Crux de cruce* scirbir coe letter briljante, tabata duna su promé bendicion for di e balcon histórico riba porta principal di San Pedro! Ki un espectáculo imponente plaza extenso di San Pedro, jenar coe un pueblo koe por a rebenta di alegria, tabata ofrece é dia-aí! Ma ainda muchoe mas triunfante tabata e ovacion dia Pio tabata coronar i koe é tabata pasa na procesion den cajanan di Roma pa tuma posesion di su catedral, Templo di San Juan di Laterano.

N'e tempoe-aí hustamente Arzobispo Pecci a bolbe foi Bélgica i é tabata testigo di lo ke a sosode na su edad di 36 anja; el a tende canticanan di alegria, koe tabata resona di dia i anochi na honor di e Papa nobo.

Trinta i dos anja a pasa i e Nuncio hoben di 1846 ta Papa na 1878.

¿Lo é tribi duna su promé bendicion Papal na ciudad di Roma i na mundoe — *Urbi et Orbi* — for di e mes balcon riba portal di San Pedro?

Riba e memorable fecha di 20 di Februari 1878 mil i mas mil hende di pueblo Romano tabata jenar den plaza di San Pedro, coe speranza koe Leon XIII lo a duna nan su bendicion Papal for di balcon. Pueblo ta ocupé poco coe política i é no ta recorda gobierno di Papanan sino como un tempoe den cual pam i binja di hende pober tabata barata, un tempoe, den cual industria di obrero no tabatin ningun impuesto i su jioe no tabata rancar coe violencia for di nan trabao.

Otro — koe tabata informar mihó — a jena interior di San Pedro i tabata spera coe paciencia coe nan bista fihar riba e balcon di aiden, koe ta comunica coe palacio di Vaticano. Mucho oracion sincera tabata elevar na cieloe riba graf di Apostelnan, ó dilanti di capilla di Santísimo Sacramento, pa e Papa nobo i pa Iglesia, toer dos asina tantoe amenazar pa muchoe peligro. Tabata un poco despues di mitar di cuater ora e porta koe tin den balcon a habri. Un sacudimentoe eléctrico tabata notar den e masa di hende i coe un murmurio grandi di alegría nan toer a cai na rudia.

E ora-ai a presenta den balcon un figura blancoe haltoe, un cabei asina blancoe koe e bistir koe é tabatin, i henter su persona blancoe manera su cabei. Tras i toer dos banda di dje tabatin Cardenal i Preladonan. Un silencio solemne tabata reina den e pueblo na rudia aja-bao, mientras coe un boz clá Leon XIII tabata papia palabra sagradonan di bendicion Apostólica, promé bendicion di un tata na su familia, di un Wardador Supremo na su numeroso rebanjo, koe tin fihar riba djé nan wowonan, den cual amor ta brilja.

Ainda su último palabranan tabata resona den espacio extensonan di Basílica i é tabatin su manoenan ainda halzar manera pa duna bendicion, i henter e masa, como si é tabata movė pa *un* cordamentoe a lamta para i un gritoe di "Biba Leon XIII" a jena henter San Pedro. Aí coerazon di henter mundoe catolica tabata papia.

Tabata promé bista, koe e "Preso di Vaticano" a larga cai riba su pueblo. El a comprende nan, é tabata aprecia nan consagracion i el a retira.

¿I su *Coronacion?* Papa a skohe Dia Domingo 3 di Maart p'esai sosode. Leon XIII a kere i confia, koe den Misa di San Pedro i su plaza extensa, koe realmente ta forma parti di e gran templo di Catolicidad, un Papa por a haci solemnidad necesario di su coronacion i entronisacion sin ningun strobamentoe.

Ma ainda é no tabata conoce completamente e forza brutal i violento, koe tabata domina Roma i su gobierno.

Nan a cuminsa haci gran preparacion pa solemnidad di dia 3 di Maart, ma di repente toer mester a stop. Autoridadnan a nenga di tuma medida di precaucion ó di garantiza orden tantoe den plaza como den misa.

P'esai anto despues di misa major den Capilla Sixtina, na unda representantenan di nacion catolicanan tabata presente na nomber di nan gobierno, solemnidad di coronacion a sosode den e balcon, foi unda Leon XIII a duna su promé bendicion na pueblo dia di su eleccion.

El a bolbe presenté aí di nobo coe su tiara, coe su triple corona di sumpinja, i el a bendiciona su jioenan koe tabata aja-abao. Ma ningun forza di mundoe por a stroba henter mundoe catolica di corona su cabez respetable coe triple corona di amor, respeto i consagracion sin fin.

Anochi tabatin iluminacion general i voluntario. Toer clase di Romano fielnan, poblacion bieu di Roma — coe excepcion di é masanan koe gobierno a combida ó anima pa bini foi toer parti di Italia na Roma — a ilumina nan cas. Palacionan di nobleza principalmente a jama muchoe atencion n'e ocasion-ai. Ma e hendenan, koe a percura pa koe Leon XIII su coronacion no a sosode coe solemnidadnan di costumber den San Pedro, tabata wak e manifestacion di sintimentoe catolica. Di golpi nan a reuni den toer caja algun banda bon organizar, harmar coe piedra, coe cual nan tabata kibra toer bentana na unda tabatin un luz. Policía tabata acerca, ma policia tabatin cuidao di anima e bandidonan bisando koe "nan no mester bai mucho aleu" coe nan insolencia.

Ta basta pa hende sabi, koe ministro di Relaciones Interiores n'e tempoe-aí tabata jama Crispi.

Nos lo no por numera toer dificultadnan, koe a presenta den Papa Leon XIII su caminda, foi principio caba di su Pontificado, i menos espacio den un courant ta permiti nos describi nan extencion. Ma pa toer e dificultadnan-aí e Papa anciano tabatin un concensji limpi, un obheto fiho, un ánimo indomable, un conocementoe poco conocir di hende i di tempoe, den cual é ta biba, prudencia i tacto extraordinario den deliberacionnan coe gobierno i hombernan di Estado, i coe persona eclesiástico i lego di toer categoría. I ademas di toer e cualidad grandinan é tin un confianza sin límite riba Dios, kende su causa ta na su cuidao, i e fe sencillo, e debocion biboe i ardiente di un cristian di mas humilde, — lo ke den toer su trabao pisarnan ta refresca i fortifica su alma.

Com grandi koe strobamentoenan tabata pa cumpli coe su mision den Alemania, Francia i Bélgica, asina mes koe den Rusia i Turkia, Leon XIII tabatin semper algun speranza di kita nan foi caminda pa medio di decreto. Ma den Italia, den Roma mes no tabatin ningun capacidad diplomática, ningun concesion, ningun contrato, transaccion capaz pa reconcilia o troca e spiritu maligno di e gobierno revolucionario i anticristian. Bao di nomber di un monarkia e gobierno-aí tabata traha mes constantemente, mes cientificamente, mes desgraciadamente pa destrui Iglesia i Papado, manera un locomotora den velocidad di su carrera, ta kibra bao di su radnan di heroe toer dificultad insignificante, koe manoe di un mucha por pone den su caminda riba rielnan.

Pa cálculo humano, i huzgando foi punto di bista di puro sabiduría humano, i separar foi ciertoe intervencion sobrenatural di Providencia, — na Mei di 1878 tabata parce koe no tabata existi ni un poco speranza pa Papado, pa conservacion di Iglesia i religion Catolica den Italia.

Na cada momentoe, ki ora koe promé ministro Italiano tabata kier, é por a manda un division di tropa bai ocupa Vaticano i pone Leon XIII i su Secretario den un wagen, manera Napoleon a haci coe Pio VII, pa larga ceré ó saké foi Italia. I ni un potencia lo a manda un escuadra ó un ehército pa evita e escándalo-aí.

Asina cos tabata para na 1878.

Ma apesar de su edad i di su muchoe otro ocupacion den su gobierno eclesiástico asina extender, Leon XIII tabata homber pa mira su enemigoenan den nan cara i haci frente na nan atakenan. No algun columna di e courant-akí, ma algun tomo di buki ta necesario pa conta un pa un di Papa Leon XIII su accion grandiosonan, coe cual el a bofon di toer persecucion di esnan koe den nan furia a corda di haci guerra contra Iglesia; accion grandiosonan, coe den e tempoe-akí di mas grandi persecucion a pone Iglesia n'e punto mas elevar di gloria, jenando su pursiguidornan coe admiracion i trece nan na pia di Su Santidad; accion grandiosonan koe a trece paz den nacionnan, koe, harmar te na djente tabata spera momentoe di destruí otro y mancha suela coe sanger di miles i miles i jena mundoe coe susto i consternación.

Den 9 anja di su Pontificado, coe su Encíclicanan, di cual mas ta jama atención, e di promé: *Inscrutabili*, riba desgracianan di sociedad i nan origen; *Quod Apostolici Muneris*, den cual Leon XIII di un manera maestra ta expone error di socialismo i su efecto riba henter constitución di sociedad; *Humanum Genus*, koe ta pinta coe berdadero coló intriga i makinacionnan di sociedad secretanan, i *Immortale Dei*, na unda Su Santidad, tratando riba organizacion cristian di Estado, ta duna consehonan di mas saludable na hombernan di Estado di toer nación, — coe su Encíclicanan só Leon XIII a habri bista di mundoe henter i haci nan comprende koe Iglesia di Cristoe, cual su cabez visibel ta Papa di Roma, ta único fuente foi unda por sali, pa su doctrina i moral, berdadera felicidad pa príncipe i pueblonan.

Na mes tempoe koe coe su Encíclica i Alocusionnan i otro documento públiconan é ta trata di ilumina spiritu di hende i forma un opinion pública, manera el a logra, na fabor di e cambionan, koe é ta desea di trece, — Leon XIII ta dirihié directamente na Principenan i hombernan di Estado di mas eminente, pa stroba progreso di persecucion prepara un contra-veneno contra error plamar riba henter mundoe i exparce coe manoe jen siminja di berdad. Ningun homber di Estado di nos tempoe nobo a mustra un apreciacion asina hustoe di forza di OPINION PÚBLICA, manera Leon XIII, ni comprende mas cla, koe su influencia meste ta fundar i emplear pa interesnan di mas grandi di religion i sociedad.

Nos ta bisa coe conviccion di mas profundo i di mas sagradoe, koe Leon XIII den su defensa di berdad Católica, den su defensa di institucion i moralnan di sociedad cristian, é ta defende tambe interesnan di mas apreciar, di mas elevar i di mas sagradoe di toer *nacion Protestant* di henter mundoe, é ta defende tambe berdadera libertad, moralidad i berdadera felicidad di toer familia Protestant koe ta existi.

E lucha koe ta existi awendía den Italia, i den Spanja, Francia i Alemania i Bélgica, den Inglaterra i tambe den Estados Unidos di America di Norte, no ta solamente un lucha contra Iglesia Católica, como forma di cristianismo di mas poderoso i di mas bieu, ma contra toer *cristianismo*, contra toer comprendementoe di religion, hasta contra existencia mes di orden social, contra e berdadero fundamentonan di e briljante civilisacion, koe a pone Europa na vanguardia di otro partinan di mundoe.

Si algun hende por duda esai, larga nan lesa promé Encíclica di Leon XIII. Nos no por ofrece nos lesadornan sino algun extracto di dje, ma esai lo ta basta pa haci toer hende sensato declara, koe poco be mundoe a tende doctrina asina elocuente i profundo.

> "Na ora koe pa un disposicion impenetrable di Dios Nos tabata elevar na cima di dignidad Apostólica,"—asina S. S. ta cuminsa su promé carta doctrinal,—"Nos a sinti unbe, manera mandar pa un forza irresistible, deseo grandi di papia coe Boso pa medio di un carta, no solamente pa manifesta Boso sintimentoenan di nos amor íntimo, ma pa Nos fortifica Boso, koe ta jamar pa tin parti den nos cuidao, á fin koe Boso huntoe coe Nos persevera den e lucha di awendia pa Iglesia di Dios i pa salvacion di almanan.

> "Pasobra na principio caba di nos Pontificado a presenta na nos bista e espectáculo tristoe di desgracianan, koe ta amenaza género humano di toer banda; e trocementoe di berdadnan di mas elevar, koe ta sostene sociedad humana manera su fundamento; e arrogancia di spiritu koe no por soporta ningun autoridad legítimo; e causa permanente di division,

koe ta ocasiona bringamentoe i[n]terior, guerra cruel i sangriento; desprecio di leinan, koe ta regla moral i proteha husticia; e ambici[o]n insaciable na cos terrenal i lubidamentoe di bi[e]n eternonan, koe ta hiba hende te na e furia, koe ta haci nan no tin miedoe di pone manoe na nan mes c[u]rpa; e gobierno sin huicio, distribi[...] [...]oe di propiedad pública; asina m[...] e sinbergue[...]ceria [...]nan koe, mientras nan ta [...]seductornan di mas te[r]rible, kier parce como def[en]sor di Patri[a] [...] di libert[a]d i di derecho; por fin, [...]especie di ve[...]no mortal koe interiormente ta pe[...] den vena[...]n di socie[da]d humana, veneno, koe [...] ta duna [...]ciedad so[si]ego i koe ta pronostica mo[v]imiento nob[...] [...] desenlace[...]en di sufrimentoe."

Ningun hend[e], koe cono[...] situaci[o]n actual di mundoe ci[vi]lisar, lo b[...]ca di d[e]sconoce berdad di e pa[la]branan-ai.—¿Kiko [a]wor ta naturaleza, k[iko] ta fuente di e situa[ci]on desgraciado?

"Nos ta conve[n]c[i]r, koe ca[u]sa di e de[sg]racianan ta principalment[e] den menos[p]recio i ne[g]amentoe di e autoridad sagradoe i di [...]nas respeta[ble], autoridad di Iglesia, k[o]é den nomb[e]r di Dios ta para na cabez di género h[u]mano, i koe [t]a defensa i p[r]oteccion di toer autoridad legal. I com[o] enemigoena[n] di órden público sabi [...] masjá b[...] nan a tu[m]a como nada mas propi[...]a destrui [...]amentoe[...]n di sociedad, koe si na[n] ataca Iglesi[...] [...]Dios, en[tr]egué na odio i desprecio [c]oe nan calum[...] (co[m]o si é ta enemigoe di lo k[e] por ta jam[...] [...]lera civilisacion civil), i del[...] su aut[...] [...]za cada dia coe herida no[...] destrui p[...] [...]elevar di Papa Romano, de[...] [...]nan eterno i invariable di kiko ta bon i [...] mundoe, tin nan wardador i nan protect[...] [...] sali ademas e leinan, koe ta destrui [...]livina di Iglesia Católica, i koe Nos ta [...]ali e stablecer den diferente nacion; akifó a [...]oner e di poder Episcopal, e dificultaduan [...]pe di[...]icio di servicio eclesiástico, plamament[...] [...]esoronad religiosonan i confiscacion di e t[...]a i pobe tabata mantene sirbidornan di Igles[...] [...]n, dedicakifó a sali koe institucion públicona[...] [...]able direccion i caridad tabata rancar foi salud[...] frena pa si[...]Iglesia; aki fó a sali e libertad sin [...]ance di pue[r] lo ke ta maloe i trece nan na ale[...] [...]lesia riba en[...]tras di otro banda derecho di I[...] i oprimir di [...] educacion di hubentud ta viola[...] [...]an tabatin pa [...]nera. I ningun otro motiboe [...] [si]glo pasar Prov[...] e Poder Temporal, koe hopi s[...] [...]oe é por usa e [...] a duna Obispoe di Roma, pa k[...] [...]obstáculo na bien koe Cristoe a duné, liber i sin [...] eterno di pueblonan."

[...]an sin duda lo [...]

Nos lesador no-catolica[...] combini coe nos, koe promé i principal causa di toer desgracia social modernonan meste ta buscar den e conspiracion contra Iglesia Católica i su institucionnan, principalmente contra Papa i su poder temporal. Ma contra nan comprendementoe di e cuestion grandi-ai nos tin declaracion di principal obreronan mes, di Weishaupt i Federico II, i di Voltaire, sin menta ainda asina[h]opi di e pretendido "filósofonan" di siglo pasar, sin papia ainda di director reconocirnan di schoolnan excéptico, racionalista, científica i socialista di e siglo aki. Nan ta anuncia esai awor públicamente na Francia, na Bélgica, na Alemania, na Suiza, mes cos koe na Italia, na unda nan a ehecuta literalmente programa bieu di alianza anti-cristiannan.

Nan no ta haci caso di Protestantismo, pasobra é no ta *un*, manera Iglesia Católica, i pasobra secta Protestantnan coe nan Bijbel i nan congregacionnan pa proselita, ta aliado poderoso i koe nan por usa pa destrui e enemigoe comun, Iglesia Católica. No ta larga duda anto, koe toer poder di increduli-dad i di revolucion ta dirihir contra Cristianismo, manera é ta den e gran Iglesia bieu

Si Leon XIII dirihié na Herarkia Católica, exparcer riba henter mundoe, no ta su intencion - asina é ta declara - haci nan tristoe pintando situacion lamentable di pueblo cristiannan, ma pa mustra nan e blanco riba cual nan meste dirihi nan zelo unir.

I despues como si pa duna nan un tema ricoe pa educacion di crejentenan, arma espiritual pa e lucha, koe é ta desea pa nan haci contra enemigoenan di orden i di humanidad, é ta pinta berdadera civilizacion di un manera maestra.

"Ta masjá cla i comprensible, koe berdadera civilizacion civil falta su promé fundamentoenan, si é no ta basar riba algun principio di berdad i riba lei inmutablenan di lo ke ta bon i hustoe, i si un amor sincero no ta uni mútuamente coerazon di hende i regla coe dulzura e relacionnan di deber den nan un coe otro. ¿Algun hende lo por tribi nenga, koe ta Iglesia a esparce predicacion di Evangelio den nacionnan i trece luz di berdad meimei di pueblonan salvage i jenar coe supersticion horrible, i excita nan na reconoce Criador di toer cos i na corda riba E; koe ta Iglesia a kita horror di esclavitud i jama hende na promé dignidad di su naturaleza di mas noble; koe ta Iglesia a presenta senjal di salvacion den toer parti di mundoe; koe ta Iglesia a introduci ó tuma bao di su proteccion ciencia i arte den e lugarnan-ai; koe ta Iglesia a trece na bida i proteha e sublime institucionnan di caridad, koe ta provee den toer sorto di miseria, i civilisa género humano na toer lugá di e manera-ai, libré di salvagismo i formé coe toer cuidao na un bida di acuerdo coe dignidad di hende? I si un hende compara e siglo-aki, den cual nos ta biba i koe ta enemigoe di Religion i di Iglesia di Cristoe, coe e tempoe masjá feliznan, den cuál pueblonan tabata houra Iglesia manera un mama, lo é mira claramente, com e siglo-aki di nos, jen di revolucion i destruccion, ta corre directamente i purá na su ruina; ma com e tempoenan-aja a florece mas i mas, na medida koe pueblonan tabata mustra nan mas fiel na direccion i leinan di Iglesia.

Si, e sorto di civilisacion civil, koe ta directamente na contradiccion coe doctrina i lei sagradoenan di Iglesia, no meste ta tumar pa nada mas sino pa un falsificacion di civilisacion civil i pa un nomber vano sin realidad. I como prueba palpable di esai, ata e pueblonan, na unda luz di Evangelio no a parce, den cual su bida hende por mira un ciertoe veruis di un formacion mas civilisar, sin koe su bien legitimo i berdaderonan a florece. Di ningun manera nos por tuma como perfeccion di bida civil, e desarroljo-ai, koe ta desprecia coe insolencia toer poder legitima, ni nos por considera como berdadera e libertad, koe, di un manera escandaloso i penoso, ta bringa pa predicacion di error, pa duna satisfaccion sin ningun strobamentoe na deseo corrompirnan, pa impunidad di crimen, pa opresion di mihó ciudadanonan di toer clase. Pasobra como toer esai ta jen di error, maloe i disparatear, nan no tin por ciertoe, forza pa hiba género humano na su perfeccion i hacié feliz; *pasobra picá ta haci pueblonan desgraciado;* ma ta un necesidad absoluta koe lo ke nos a enumera corrompe spiritu i coerazonnan, lastra pueblonan di nos na toer sorto di escándalo, debilita toer orden legal i hiba, di e manera-ai, organisacion i trankilidad, laat ó tempran na peligro di mas horrible.

Ma, si hende pone atencion riba accion di Papado Romano,—¿Kiko por ta mas inhustoe, koe desconoce, cuantoe i di ki manera sublime Obispoenan di Roma a haci nan meritorio pa coe henter sociedad civil?— En verdad, pa percura pa bienestar di pueblonan, nos Antecesornan no a duda pa tuma toer sorto di lucha riba nan, pa traha duroe i expone nan na dificultad di mas pisar; i, coe nan bista fihar riba cieloe, nan no a bahá cabez pa amenazanan di impionan i menos nan a condecede nada cobardemente o larga ningun poder desvia nan foi nan deber pa medio di adulacion i promesa. Ta e Silja Apostólica-akí, koe a reuni restonan di e sociedad antigua koe a plama i pone nan cerca otro; *é* tabata tambe e flambeu amigable, foi cual civilisacion di siglo cristian a cuminsa brilja; *é* tabata anker di salvacion meimei di tempestadnan di mas fuerte, koe a sagudi género humano di un banda pa otro; *é* tabata e faha sagradoe di union, koe a uni i mara cerca otro, nacionnan di mas aleu un for di otro i diferente pa nan costumbernan; *é* tabata e centro comun, foi unda nan tabata busca di haja e doctrina di fé i di religion, i gobierno i conseho pa paz i pa maneho di asuntoenan di Estado. Den un palabra: ta gloria di Papanan, koe nan a para coe toer constancia manera un muraja, pa stroba koe sociedad humana no a bolbé cai na superlsticion i barbaridad antigua."

Considerando mas adilanti, koe familia ta e elemento orgánico foi cual Estado ta sali, koe sociedad casera ta e lugá den cual, huntoe coe toer virtud cristian, toer cualidad i costumber sólido i noble ta worde cultivar, koe foi cultivacion cristian di jioenan foi nan promé anjanan caba, *educacion*—koe ta forza formador di mundo moderno—*educacion* meste sali, manera fruta hechoe i perfecto,—considerando toer esaí, Leon XIII ta papia coe Obisponan riba familia, su institucionnan i su educacion:

"Mientras mas enemigoenan di religion ta traha pa inculca den hende inexperto, i particularmente den muchanan e doctrinanan, koe ta oscurece spiritu i corrompe moral, coe asina tantoe mas excitacion nos meste activa nos, no solamente pa sigi e sistema propio i sólido di ensenjanza, ma principalmente pa duna educacion di acuerdo coe fé católica den letra i ciencianan, i particularmente den filosofía, di cual curso recto di otro ciencianan ta depende major parti i koe no ta busca di destrui revelacion divina, ma koe mas bien por glorié di prepara caminda p'e revelacion i defendé contra atakenan, manera e gran Agustin i e Doctor Angélico i otro doctornan di Sabiduría Cristian a sinja nos pa nan ehemplo i nan escritonan.

Ademas, pa salba fé i religion di jioenan i conserva nan moral puro, huntoe coe bon educacion, ta necesario koe e educacion, cuminsa foi anjanan di mas tierno, den seno di familia caba, koe den nos tempoe-aki ta hopi maltratar i koe di ningun manera por ta reponer den su dignidad sino pa e leinan, segun cual Fundador divina a institui familia den su Iglesia. A lo menos, elevando union di matrimonio, den cual E kier a simboliza su propio union coe Iglesia, na dignidad di un Sacramento, no solomente El a haci e union legal mas sagradoe, ma tambe El a duna tata i jioenan medionan di mas fuerte pa nan logra coe mas facilidad nan felicidad temporal i eterno, cumpliendo coe nan deber mútuonan.

Ma despues koe lei impionan, koe absolutamente no ta haci caso coe santidad di e gran Sacramentoe, a poné riba un mes linea coe contratonan puramente civil, e consecuencia fatal no a keda sin presenté: ciudadanonan ta contrae un bibamentoe legal na lugá di matrimonio, awor koe dignidad di casamentoe Cristian ta violar; esposonan ta descuida deber di fidelidad recíproca; jioenan ta nenga obediencia i respeto na majornan; lazonan di amor di familia ta kibrar, i — lo ke ta un di mas mal ehemplo i di mas desgraciadoe pa moralidad pública — muchoe be un amor sin huicio tin separacion corruptor i desgraciadoe pa resultado. Berdaderamente no por ta di otro manera, sino koe e aparicion lamentablenan meste excita boso zelo pa boso exhorta coe energia e crejentenan confiar na boso vigilancia, pa nan scucha coe un coerazon deseoso di sinja na doctrinanan, koe tin relacion coe santidad di matrimonio Cristian, i pa nan obedece e leinan, coe cual Iglesia ta aregla debernan di esposonan i di jioenan.

Esaí lo producí e resultado di mas deseable: koe moral i bida di persona particularnan lo ta reformar; pasobra, mes cos coe foi un paloe maloe ta nace braza ainda mas maloe i fruta desgraciadoe, asina e kanker, koe ta danja familianan, ta come i jega te na contagia i corrompe cada ciudadano separar.

Si al contrario, familia ta formar segun modelo di bida Cristian, su miembronan separar lo costuma stima religion i piedad poco-poco, aborece doctrina falsoe i corruptornan, imita birtudnan, respeta majornan, i domina e ambicion insaciable na puro provecho propio, koe ta rebaha i cuerva naturaleza humana a[si]na tantoe.

I pa logra e obheto-ai, lo no ta poco provechoso, pa aregla i favorece e cófradia piadosonan, koe principalmente den nos tempoe ta instituir pa bienestar di interes catolicanan.

Ta berdad koe lo ke Nos ta spera i desea ta grandioso, i ta riba forza humana, Ruman Stimarnan; ma como Dios a traha pueblonan di mundo di un manera koe nan por ta curar, como El a instituí Iglesia pa salbacion di pueblonan, i El a priminti, koe lo E keda coe n'é i judé te na fin di mundoe, asina Nos ta confia firmemente, koe, coe boso cooperacion, género humano lo busca conservacion i prosperidad den respeto pa Iglesia, den doctrina infalible di e Silja Apostólica-akí."

E palabranan tumar foi Leon XIII su promé Encíclica ta, manera nos a bisa caba, suficiente pa convence toer hende sensato koe Iglesia Católica luchando pa interes catolicanan ta traha tambe na bienestar di toer nacion i familia Protestantnan. I maske cuantoe enemigoenan ciegar pa odio i venganza kier desconoce e tendencia noble-ai di Santa Silja Apostólica, homenagenan di toer sorto koe awe príncipe Protestantnan, henter mundoe, ta rende na nos gran Papa Leon XIII ta un prueba innegable, koe Su Santidad su palabranan no ta en vano, koe influencia di e palabra Apostóliconan ta penetrar den coerazon di esnan koe tin poder na nan manoe, maske nan no ta Católica. Si, e homenagenan ta un reconocementoe tácito di Papa su Superioridad den gobierno di mundoe, no solamente su gobierno spiritual ma asina mes tambe su gobierno temporal. Mientras otro príncipenan no por tin otro cuidao koe studia manera mas eficaz pa un tuma vengan·za contra otro i aplasta otro, ora ocasion di mustra nan forza jega, lubidando completamente riba nan enemigoe di mas grandi, riba e enemigoe di den cas, koe ta pone nan trono tembla. — Leon XIII, foi promé dianan di su Pontificado i su elevacion na Silja Apostólica, „ta dirihi su vista riba sociedad di nos dianan, p'é siguré di su situacion, examina su necesidadnan i conseha medidanan di reparacion."

¿I kiko ta lo ke principalmente ta jama atencion di Papa? — "Ensenjanza den berdad, no solamente di berdadnan di orden sobrenatural, koe luz di fé ta haci hende conoce, ma di berdad natural, tantoe especulativa como práctica."

Su Santidad ta proba di manera indiscutible koe principal causa di decadencia moral ta e separacion, e apostasía, di sociedad actual foi Cristoe i foi Su Iglesia, den cual únicamente tin e forza, koe ta capaz pa repara toer e desgracia inmensanan, koe ta anikila sociedad. E tin conviccion, koe coe judanza di Dios, solamente e Iglesia koe El a institui ta na estado di cura e muchoe enfermedadnan, koe ta amenaza sociedad.

Un di e accion di mas grandinan durante Pontificado di Leon XIII ta su mediacion den

e conflicto koe a presenta den Alemania i Spanja riba cuestion di posesion di Islas-Carolinas. I ainda e mediacion su mérito ta mas grandi, pasobra é tabata pidir i buscar pa un nacion Protestant.

Ma promé nos papia di e asuntoe, lo no falta importancia pa nos lesadornan pa nan haja conocementoe di e oficio di mediador den príncipe coe príncipe, pueblo coe pueblo, koe Papanan a eherce foi tempoe di Constantino te na tempoe di Gregorio XV. Beneficionan koe Papanan a mustra na civilisacion i na humanidad coe nan mediacion den conflictonan di mas serio evitando dramamentoe di sanger, guerra cruel, ta plenamente reconocir durante último tres siglonan pa scirbidor no-Catolica di mas eminente.

I como aki nos ta papia di un accion di gobierno Imperial di Berlin, ta particularmente na caso pa nos repeti na promé lugá palabranan di un historiador Protestant, koe meste ta contar como un homber sabir di mas célebre di nos tempoe: Ancillon.

„ Na tempoe di Edad-Media"—Ancillon ta scirbi— „ tempoe no. tabata existi ningun orden social, solamente Papado tabata warda Europa di cai den barbaridad general. E tabata trece cerca otro, pueblonan di mas aleu plamar foi otro, é tabata un centro general, un punto di reunion pa Estadonan separar.... E tabata un tribunal supremo, establecer meimei di un anarkia general, i su sentencianan tabata semper mes respetable, koe nan tabata respetar. E tabata evita ó domina despotismo di Emperadornan....."

E pensamentoenan-ai di Ancillon na Prusia nos ta haja atrobe cerca e Calvinista Guizot na Francia.

" Toer hende sabi, koe di muchoe manera Iglesia a oponé semper contra uso di violencia i koe el a tumá como su tarea: trece mas orden i civilisacion den sociedad. E hechonan-ai ta asina conocir, koe mi por evita mi e molestia di drenta den nan particularidadnan."

Si, berdaderamente, e hechonan ta conocir; ma nos siglo tin e especialidad di lubida toer lo ke ta favorable pa Papado. A bira un regla, di excita solamente e reuerdonan di Papado koe por sirbi pa presenté na generacion actual como enemigoe di libertad di pueblo i obstaculo di mas grandi pa progreso di humanidad.

Un homber, koe kizas a haci mas koe Lutero pa rebaha Papado den aprecio di humanidad, Voltaire, koe ta jamar, coe razon, tata di revolucion, den su sentido di mas anticristian,—Voltaire no tabata corda asina. Tende é papia:

" Interesnan di humanidad ta exihi un frena pa domina principenan i pa defende pueblo. E frena-ai di religion lo por tabata poner coe aprobacion general den manoe di Papanan. E Papanan, no mesclando nan den pleitoe temporal sino solamente pa haci nan stop, condenando Reinan, aplicando excomulgacion pa crimen grandinan,—e Papanan lo tabata considerar semper como representante di Dios riba mundoe. Ma a sosode, koe pa su defensa hende no tin nada mas koe leinan i moral di su tera, leinan, koe casi nunca ta observar, moral, koe casi semper ta corrompir."

Un otro gran Protestant Aleman, Leibnitz ta papia:

„ Mi a mira un i otro cos di e projecto di senjor de Saint Pierre pa conserva un paz duradero den Europa.... Mi opinion lo tabata, pa establece un tribunal, i bien na Roma i haci Papa su president, manera realmente é tabata mediador den príncipe cristiannan den otro siglonan. Ma anto tambe, clero lo meste bolbe haja su autoridad di promé aja, i un excomulgacion lo meste haci Rei i Reinonan tembla, mescos koe den tempoe di Alejandro I i Gregorio VII."

E gran Leibuitz, koe tabata pone é mes riba toer comprendementoe mezkino i koe solamente tabatin na bista interes general di Cristianismo, i coe Cristianismo interes di progreso i berdadera civilisacion di toer hende.—Leibnitz ta papia di manera siguiente riba ehecucion di supremacia Papal riba pueblo cristiannan i nan gobernadornan:

„ Asina Cristoe ta goberna, conkista i manda; pasobra historia ta testimonia koe mayor parti di pueblo Occidentalnan tabata somete nan coe afeccion profundo na Iglesia. Mi no kier pleita si e cosnan-ai ta di derecho divino ó no. Ta probar claramente koe nan tabata sosode coe aprobacion general i koe nan no tabata na contradiccion coe bienestar general di Cristiandad. Pasobra tabata sosode no poco be koe cuidaonan pa salvacion di alma tabata unificar coe interes general."

Lo ke Leibnitz, como Protestant i Aleman, tabata corda riba renovacion di uso di excomulgacion, ta sigur koe esai no ta deseo di Roma, ó di mundoe Catolica. Ma reparacion, á lo menos den práctica, si no den legislacion pública, di oficio di mediacion di Papado lo ta un bendicion inmensamente grandi.

I esai ta probar di un manera di mas elocuente coe accion di Alemania i Spanja den cuestion di Islas-Carolinas i coe e solucion asina pronto y pacífico koe Leon XIII a duna e conflicto.

Mientras henter mundo civilisar ta spera un declaracion di guerra den e dos nacionnan-ai, e idea feliz a lamta cerca toer dos gobierno pa somete e cuestion na huicio di Santa Silja. Admiracion a lamta di toer banda, ¿ Leon XIII lo por tene balansa coe manoe firme den e potencianan ?—¿ Lo é por kita foi su cabes e cordamentoe, koe Spanja semper ta católica ? —¿ Lo é por lubida e persecucion cruelnan di gobierno di Alemania contra Obispoe, pader i toer Catolicanan ?

Leon XIII tabata conoce i sinti e responsabilidad koe tabata poner riba dje. E tabata mira necesidad di pone fin asina pronto posible na e crisis. I den menos coe un luna su decision tabata mandar na Madrid i na Berlin, i asina el a libra Spanja di un guerra desgraciadoe i el a evita dramamentoe di sanger.

Resolucion asina pronto di e tribunal, na cual príncipe i pueblonan a apela semper na otro tempoe, a haci ainda mas grandi admiracion di Europa, i noticia, koe toer dos partida a acepta resolucion di Papa a completa e admiracion.

Coe n'e accion-ai Leon XIII a haci Alemania conoce su sabiduría i moderacion i el a logra di gana aprecio di Emperador i di su Canciller omnipotente. El a gana abolicion di " Leinan di Mei " i modificacion di e condicion severonan poner riba padernan. Esaki tabata solamente un principio di e obra di reconciliacion i reparacion, koe muchoe hende ja a desespera, cordando koe lo é no a sosode; ma tabata un principio importante. Emperador i su gran Canciller a descubri, koe enemigonan di mas peor di orden social den Alemania i di Imperio, no ta su 20 miljon ciudadano Catolicanan. Di otro banda nan a comprende, koe ningun comunidad cristian tin doctrina asina favorable pa autoridad di príncipe i gobernadornan, doctrina koe ta excita hende na un obediencia asina huicioso i generoso, manera Iglesia Católica. Despues di diferente atentado consecutivo contra su bida, Emperador di Alemania a mira, ora e promé impresión i spantoe a pasa, koe e conspiradornan no tabata Católica, i koe ni sikiera nan tabata di acuerdo coe algun parti di su súbdito Catolicanan. E i su conseheronan tabata mira mas i mas, koe doctrina Católica ta un apojo di mas fuerte pa su trono, un garantia di mas sigur pa su bida. Tur dos é por a confia na consensji, na honor i na consagracion di su' súbdito Catolicanan.

Ademas, Encíclicanan di Leon XIII a convence un spiritu grandi manera é di Bismarck, koe solamente Iglesia Católica ta e gran skool di sabiduría social, i koe su Papanan ta e único autoridad, koe ta sinja pueblonan lei di fé i di bida, coe un poder, koe meste excita e conviccion, koe Roma semper ta papia palabra di Cristoe.

Ma no ta Alemania só a reconoce toer lo ke nos a caba di papia. Manera nos a bisa mas adilanti, gobierno di Pio IX a cera coe e dia di mas tenebrosonan, koe Papado a pasa foi tempoe di promé persecucionnan. Pio IX a muri abandonar di tur nacion, koe realmente por a judé, i entregar na soberanía di un potencia, koe a horta toer cos foi djé. Si, tabata un tempoe scur. ¿ I di ki manera, di unda lo mester a bini luz meimei di toer e sucesonan, koe tabata reuni nan riba Silja di San Pedro, trono di un autoridad koe a sobrebiba poder di Césarnan, di Carlos el Grande i di emperador Aleman-Romanonan ?

E strea luminoso, koe den escudo di familia di Peccinan ta tira su rajo brijantenan riba mundo, tabata un senjal di un aurora feliz, un senjal di speranza riba mihó tempoe pa Papado i pa Cristiandad.

Sin koe ningun hende por a spera, apesar di declaracion serionan di profeta políticonan, preocupacion i sintimentoe enemistosonan contra Papado tabata desarmar pa e influencia moral koe Leon XIII a gana coe su caracter noble, coe dignidad severo di su carta oficialnan i coe elocuencia i elevacion sin comparacion di su doctrinanan dirigir na henter Iglesia.

Leon XIII ta awe e *Lumen in cœlo*, e luz sobrenatural, e foi Vaticano ta ilumina henter mundo.

TROMFLIED

GOUDEN PRIESTERJUBILÉ

VAN

Z. H. LEO XIII.

Jes s leed, me us lijdend,
Moest Zijn K voortbestaan;
Jesus streed, Jesus strijdend,
Zal zij ter orie gaan.
Pe us' rots z nooit bezwijken,
Voor geen helmachten wijken;
In eeuwen er weêrklinkt het lied:
Neen, de Pa n sterven niet.

Stroome 't bloeder martelaren,
't Geeft der ke nieuw kracht;
't Zal haar ni e zonen baren
Wien ze mi am tegenlacht.—
't Heidendom zinkt in duister,
Hooger stijgt Paus in luister;
Zegevierend akt het l d:
Neen de Pa sterven niet.

Ketterij in d l vorme
Wind is a vat gij zaait;
In een oog wilde stormen,
Wordt g e weggemaaid.—
Uit uw p Rome's waarheid
Ongedeer ler klaarheid;
Zegevie nkt het lied:
Neen d sterven niet.

Laster sc plakkaten
Tegen d stoutigheid.
Schad Kath Rome haten,
Nie verd liciteit.—
Romnriften kking harden.
Al de tempel gaan aan flarden,
Me Paus zingen 't lied:
N sterven niet.

op allen.

Van den Paus e het waagden
de Kerk te e hand te slaan:
Zijn ze niet strijde daagden,
s stof vergaan?—
Keizers, koningen, volken,
Hoort uw ondergang tolken
In het zegevierend lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Slaat de Kerk in ijz'ren banden;
Sluit den Paus in 't Vatikaan,
En tot aan de verste stranden
Zal men nog zijn woord verstaan.—
Vrij heeft Jesus hem gezonden:
"Ga den volken heil verkonden."
Met uw boeien spot het lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

't Woord des Heeren blijft waarachtig;
Neen, de Kerk zal nooit vergaan;
Immer even fier en krachtig
Zal de Rotse blijven staan.—
Wat er keere, wat er wende,
Tot de wereld loopt ten ende
Zal het klinken, 't zegelied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Sterke LEO, Gode's Zone
Heeft Victorie U beloofd;
Draag met fieren trots uw krone,
Nimmer valt ze van uw hoofd.—
Alle volk'ren stemmen samen,
Om die waarheid te beämen;
Overal weêrklinkt het lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Jubel vrij, o Leeuw der Leeuwen,
Priester Gods in eeuwigheid;
Nooit vergaat uw naam in d' eeuwen,
Onverwinb're Majesteit.—
Hoor de wereld aan uw voeten,
Jubelpriester, U begroeten;
Hoor uw kind'ren zingen 't lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Licht, dat van den Hemel daalde,
Waarheidsfakkel, levensbaak
Voor de wereld, die verdwaalde,
Schitter, LEO, lang, en waak.—
Eenmaal, ja, zult Ge ons ontvallen,
Maar ook dan nog zal 't weêrschallen
d' Eeuwen door, het zegelied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT É HIJOS, Curaçao.

1e jaargang. Curacao 31 December 1887 Feestnummer.

AMIGOE DI CURACAO.

HULDE AAN

Z. H. PAUS LEO XIII,

BY GELEGENHEID VAN ZYN GOUDEN PRIESTER-JUBILÉ.

31 December 1887

31 December 1887

HIMNO

A SU SANTIDAD LEON XIII

CON MOTIVO DE SU JUBILEO SACERDOTAL.

I.

Cuando asoma, cristianos, el alba
De este dia feliz, con amor
Saludad al Pontífice ilustre,
Vuestro digno y amante Pastor.
Lleve el viento al alcázar divino
Vuestro canto en su giro veloz,
Como el ruego de un hijo que implora
Por su padre la gracia de Dios.

Coro.

Lleve, el viento al alcázar divino
Nuestro canto en su giro veloz,
Como el ruego de un hijo que implora
Por su padre la gracia de Dios.

II.

Trascurridos diez lustros— ¡ qué gloria !
Hoy recuerda el insigne León
El momento en que, lleno de gozo,
Su brillante carrera empezó.
Recordad hoy los grandes servicios
Qué durante ese espacio prestó
A la Iglesia Romana, á los hombres,
El preclaro Ministro de Dios.

Coro.

Recordemos los grandes servicios
Que durante ese espacio prestó
A la Iglesia Romana, á los hombres,
El preclaro Ministro de Dios.

III.

Aun resuena su voz elocuente
Cual de un padre amoroso la voz,
Enseñándoos la fúlgida senda
Que conduce á la excelsa mansión.
Escuchadla inspirada, oh cristianos!
Combatiendo, triunfante, al error,
Escuchadla cuán sabia interpreta
La sublime doctrina de Dios.

Coro.

Escuchemos su voz inspirada
Combatiendo, triunfante, al error;
Escuchemos cuán sabia interpreta
La sublime doctrina de Dios.

IV.

Si enseñó la verdad á los hombres,
Y la austera virtud predicó,
Siempre supo al precepto divino
Con sus obras dar nuevo vigor.
Por su cargo elevado, el primero
En la Iglesia que Cristo fundó,
Como apóstol, de Pedro no indigno,
Es dechado cual siervo de Dios.

Coro.

Por su cargo elevado, el primero
En la Iglesia que Cristo fundó,
Como apóstol modelo excelente,
Es dechado cual siervo de Dios.

V.

Vedle en juez soberano erigido,
Del derecho y la paz protector;
Ved la atónita Europa sumisa
Acatar su feliz decisión.
Al oir el oráculo santo,
Prenda cierta de dicha y unión,
Huye Marte espantado al abismo;
Y sus leyes cumplidas ve Dios.

Coro.

Al oir el oráculo santo,
Prenda cierta de dicha y unión,
Huye Marte espantado al abismo;
Y sus leyes cumplidas ve Dios.

VI.

Proclamad con placer sus virtudes,
Ensalzad al insigne Varón;
Lo merece el que ocupa en la tierra
Con acierto el lugar del Señor.
Y por premio á sus nobles fatigas,
Suplicad en sincera oración
Que sobre él sus favores derrame
La benéfica mano de Dios.

Coro.

Sí, por premio á sus nobles fatigas,
Supliquemos con tierno fervor
Que sobre él sus favores derrame
La benéfica mano de Dios.

Curazao, Diciembre de 1887.

A. A. Wolfschoon.

31 DECEMBER 1887.

—o—

> Tu es Petrus et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam et portæ inferi non prævalebunt adversus eam.
>
> MATTH. C.XVI. V. 18.

Thans is de vreugdedag voor de Katholieken aangebroken, waarnaar zij zoolang verlangend hebben heengezien, en tot welker schitterende en luistervolle viering zij zich met zooveel geestdrift en offervaardige moeite hebben voorbereid.

De eenheid, die immer de kenmerkende eigenschap zal zijn der ware Kerk, heeft ook in dezen de gemoederen opgewekt van hen die trouw beloofd hebben aan Paus en Godsdienst, en heeft hun aller hart gestemd en bereid. Één van geloof, en één van toewijding, heeft ook één idee, éene gedachte de Katholieken der geheele wereld geinspireerd en beheerscht: eerbiediging en huldiging van Jezus Christus zelven in den persoon van den zichtbaren Opperpriester, den Paus van Rome.

Eén jubelzang klinkt er van daag over de geheele aarde, waarin de grootste bewondering te gelijk met de eerbiedigste onderwerping zich uitspreken van zoovele millioenen geloovigen die in gemeenschap staan met den H. Stoel, —één jubellied stijgt uit aller borst: *Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.*

Ja, den Paus verheerlijken, dat is Christus, God zelf eeren, en eerbied en liefde toonen voor Jezus' smettelooze en dierbare bruid, de Katholieke Kerk.

Nog eens dan, het feest dat heden over de geheele wereld gevierd wordt, is de uiting van geluk en vreugde die ieder geloovig Katholiek ervaart bij de overweging van den blijkbaren bijstand die God steeds aan Paus en Kerk verleent: 't is de uitdrukking van het kinderlijk gevoel, van de toegenegene liefde die de Katholieken gevoelen over het zeldzame voorrecht, over de wonderbare verheerlijking van hun Vader, van den Paus-Koning, van den plaatsbekleeder van God zelf.

—

Met welken zoeten troost, met welk onwankelbaar vertrouwen wordt ons hart vervuld bij de beschouwing der waarheid, die de H. Schrift ons zoo uitdrukkelijk leert, en waarvan wij door ondervinding de bevestiging erlangen: dat Petrus, en Petrus alleen, en in hem, zijne opvolgers, de Pausen van Rome, gesteld zijn als de opperste Herders en de opperste Leeraars der éene ware, door Christus gestichte Kerk, en dat aan hen alleen de hooge last is opgelegd, Christus' kudde te leiden en te hoeden.

Wat kan ons meer opbeuren, en wat kan ons beter ten troost zijn, hier in den tijd en op de plaats der vervolging, dan de zekerheid, die het woord van den Goddelijken Stichter ons gegeven heeft, maar die wij ook vernemen uit de ervaring, door eenen aandachtigen blik te werpen op de tijden van haar bestaan en harer ontwikkeling: dat de Kerk immer beschermd en bestuurd wordt door de hand van Hem, die eenmaal aan storm en golven kalmte gebood en die klaarblijkelijk meermalen getoond heeft „dat de poorten der hel niets tegen haar vermogen."

Paus en Kerk zijn voor ons onafscheidbaar. Beiden zijn op het nauwst met elkaar vereenigd. *Ubi Petrus, ibi Ecclesia.* Dit was reeds het woord der eerste Kerkvaders. Waar Petrus, waar de Paus is, daar is ook de Kerk, en waar de Kerk is, daar is ook de Paus. Waar Petrus gebiedt, daar gebiedt Christus, waar Petrus als hoofd optreedt der geheele wereld, daar leeraart Christus, de waarheid zelve, en waar de Paus triomfeert daar zegeviert hij in en door Christus.

—

Wij Katholieken leeren en belijden dat er slechts éene ware Kerk op de wereld bestaat, door den verwachten Messias in de volheid der tijden gesticht, en aan wie het bevolen werd alle volkeren en natiën te leeraren en den weg te wijzen die door Hem, den Goddelijken Meester was aangeduid als de éene veilige en zekere weg ter Zaligheid.

Wij gelooven en bekennen, dat de Paus van Rome tot hoofd en bestuurder van die Kerk is aangesteld en dat aan Hem de hoogste macht verleend is en het Opperste gezag toevertrouwd; wij hebben de vaste overtuiging, opgedaan uit de feiten van achttien eeuwen, zoo lang als de Kerk geleden en gestreden heeft, dat God zelf met ons is, dat Hij Paus en Kerk bewaart en dat beiden onvergankelijk zijn.

De éene ware Godsdienst, de éene ware Kerk die door Ezechiël, met een profetischen blik in de toekomst werd aangekondigd: „En ik zal over hen een éénigen Herder verwekken die hen weiden zal.... Ik zal de zonen Israël's vergaderen uit het midden der volken waarheen zij gegaan zijn; ik zal hen van alle kanten verzamelen, hen naar hun land voeren; ik zal hen maken tot één volk...."—deze in profetischen geest aangeduide eenheid heeft ook de Zaligmaker zelf later duidelijk aangegeven in de heerlijk schoone gelijkenis waarin Hij tot Zijn hoorders sprak over het nieuwe Godsrijk op aarde. Daar verklaart de Verlosser dat alle volkeren zullen ingaan in de Kerk en *het zal wezen éene kudde en één Herder.* De groote prediker des Evangelie's, de Apostel der Heidenen, spreekt in gelijke bewoordingen over die éene Godsdienst en die éene Kerk, tot de Ephesiers, waar hij hen opwekt tot eenstemmigheid van gevoelen, tot eenheid van geest, tot gelijkvormigheid van hart, „*Unus Dominus, una fides, unum baptisma.*" Één kan de Godsdienst door Christus gepredikt, één de Kerk door Hem gevestigd, slechts zijn, omdat één de Heer en één de Leeraar is. De waarheid is één en ondeelbaar, één dus ook de drager van die waarheid, één de Kerk, aan wie de waarheid als haar schat is toevertrouwd.

„*Ubi Petrus, ibi Ecclesia.*"

't Was in de nabijheid van Cæsarea Philippi, waar de Zaligmaker zich met zijne leerlingen bevond, dat Hij de belofte wilde vervullen die Hij vroeger aan Simon, den Zoon van Jonas gedaan had. Simon zou Petrus genoemd worden, de Zaligmaker zou hem tot de steenrots maken Zijner Kerk. Op de vraag des Verlossers tot Zijn leerlingen gericht: „wat de menschen zeiden dat de Zoon des menschen was", antwoordde Simon met geestdrift en met een vast geloof: „Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God." En hier was het plechtig oogenblik, dat Christus Petrus belastte met de zorg en de leiding Zijner Kerk, met het bestuur van Zijn alle volkeren omvattend rijk, dat Hij op deze aarde stichten kwam. „En ik zeg U, Gij zijt Petrus; en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen; en de poorten der hel zullen haar niet overmogen." „En aan U zal ik de sleutels geven van het Rijk der hemelen. En al wat gij zult gebonden hebben op de aarde, zal ook in den hemel gebonden zijn; en al wat gij zult ontbonden hebben op de aarde, zal ook in den Hemel ontbonden zijn." Alzoo, volgens het onfeilbaar woord des Zaligmakers, is de ware Kerk gegrondvest en gebouwd op Petrus. Waar dus Petrus is, daar is ook de Kerk. Petrus is aangesteld als de drager van de sleutelen des hemels, bekleed met het hoogste gezag.

Wanneer de Stedehouder van Christus leert, is 't waarheid; wanneer hij gebiedt, is 't wet; wanneer hij beslist, is 't recht.

En de Petrus, waarop Christus Zijn Kerk gevestigd heeft, was onsterfelijk, gelijk de Kerk onsterfelijk is.

Simon, de zoon van Jonas is gestorven, heeft zijn leven geofferd voor wat hij beleed, maar Petrus sterft nooit; hij leeft nog ten huidigen dage in onzen roemrijk regeerenden Paus, Leo XIII.

"*Perseverat Petrus et vivit in successoribus suis*".

Van af het oogenblik dat de Galileesche visscher door het woord van den Goddelijken Zaligmaker werd opgeroepen om Zijn leer te prediken, Zijn Rijk te besturen en de geloovigen te bevestigen, van af het tijdstip waarop de H. Petrus door de Goddelijke Almacht werd toegerust met de bijzondere genade-gaven om die verhevene zending getrouw te vervullen, — gedurende al dien tijd tot nu toe, hebben de Pausen van Rome in eene onafgebrokene reeks steeds gezorgd en gewaakt voor de hun toevertrouwde kudde, hebben zij de zwakken versterkt, de kleinmoedigen opgewekt, en altijd en overal de zuivere leer van Christus geleeraard en gepredikt.

—

"*Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.*" Deze belofte door Christus aan Zijne stichting gedaan, schittert nog altijd in vollen glans op de Katholieke Kerk. En de zichtbare bescherming, de wonderbare hulp ten tijde van lijden en strijden, van nood en vervolging door God aan onzen H. Godsdienst betoond, zijn een overtuigend bewijs dat wij, die de Katholieke Kerk als onze Moeder eeren en haar woord eerbiedigen, die den Paus van Rome als Christus' Stedehouder huldigen en ons naar zijne uitspraken regelen, ons bevinden onder het getal van hen, aan wie Christus beloofd heeft, „met hen te zullen zijn tot aan de voleinding der tijden." Achttien eeuwen heeft de Katholieke Kerk doorleefd, maar ook achttien eeuwen doorstreden. Strijd heeft Zij gevoerd tegen trotsche en machtige vijanden, maar een strijd die altijd een bewijs te meer was van de Goddelijkheid dier Instelling.

Gedurende den tijd van achttien honderd jaren is de waarheid gebleken van Jezus' voorspelling „gelijk zij mij vervolgd hebben, zullen ze ook u vervolgen", maar tot hiertoe stralen nog altijd als onwraakbare waarheid, Christus' woorden die de voortdurendheid en onvergankelijkheid van Zijn werk aankondigen. „De poorten der hel zullen niets tegen haar vermogen.". Stormen hebben er gewoed, zware dreigende wolken zijn over haar hoofd heengegaan, onophoudelijk, van het begin harer oprichting af tot nu toe, hebben de vervolgingen haar geteisterd, en toch is de Kerk niet bezweken; in kracht en heerlijkheid staat zij op de rots die eeuwen van oorlog en opstand getrotseerd heeft, met een bovenaardsche macht het aardrijk beheerschend, altijd bewaakt en beschermd door haren Goddelijken Stichter.

Op verschillende wijze is de Katholieke Kerk aangevallen en bestreden, op alle mogelijke wijze hebben de vijanden van Jezus' H. Naam haar trachtten ten onder te brengen en van het aardrijk weg te nemen, maar alle macht en geweld, alle kracht werd gebroken tegen de hardheid der rots waarop zij gevestigd is, tegen den hechten en onwrikbaren grondslag die haar draagt. De Katholieke Kerk die eeuwen heeft vervuld met de glorie harer zegepraal vervult ook de jaren met de glorie van haar lijden. Het groote geheim „hoe meer smaadheid hoe meer eere" wordt dagelijks aan haar geopenbaard; en terwijl de wereld zich uitput en bijna krachteloos neerzijgt bij de pogingen om haar feller te beleedigen, uitbundiger te schelden, vreeselijker te folteren, staat zij bij al dien hoon en smaad rustig en fier als eene Koninginne die de geschenken der cijnsplichtige volkeren ontvangt.

Ongeacht smaad en vervolging sterft zij niet; zij leeft als haar Meester, de verrezen Christus, die niet meer sterft.

De Kerk van Christus leeft. Dagelijks keeren de dwalenden en de verlorenen tot haar moederlijke omhelzing terug. In deze dagen, meer dan ooit, vertoont zij zich in haar volle kracht en waardigheid, luistervol en schitterend voor het oog der wereld.

In alle landen, bij alle volkeren telt zij op het oogenblik de schoonste bekeeringen.

De Kerk van Christus leeft. In de gevangenis van het Vaticaan wordt het woord gesproken, dat geheel de wereld als het éenig koningswoord onzer dagen huldigt. Dat woord des Pausen, het klinkt overal en het wordt overal verstaan, in welken vorm het verschijne, als Encycliek of toespraak of breve, het is woord van en voor allen, dat niemand kan afwijzen. Het schokt ieder door zijn onbewimpelde klaarheid, zijn treffende juistheid, zijn oogenblikkelijke gepastheid, zijn hoogen ernst, zijn onaantastbare zekerheid, zijn weergaloos geloof. Het vindt overal zijn echo en als de vervolger in feller woede nieuwe wraakbesluiten uitvaardigt, antwoordt onder den indruk van dat woord de Christen met nog tergender fierheid:

Aan ons is de zegepraal. Ja aan ons de zegepraal. Niet aan ons, die hier streven en worstelen naar de geringe mate onzer kracht, die strijden in onze zwakheid, die de korte spanne tijds ons gegeven, niet kunnen, niet mogen rekenen als den kring, waarin deze geschiedenis zich moet voltooien — niet aan ons, maar aan de Kerk, maar aan ons geloof. En daarom gaan wij met gerustheid en met vertrouwen de toekomst te gemoet.

Wij leven, wij lijden en strijden voor de erfschat die Christus, de Goddelijke Heiland, aan de wereld gelaten heeft; wij vereenigen ons met den Paus van Rome, die door den Zaligmaker gelast is, dat erfdeel te bewaken en te beschermen, en wij zweren trouw aan de Katholieke Kerk en aan den H. Vader. In de volle overtuiging des harten steeds geholpen en bijgestaan te worden door de Almacht des Zaligmakers, prijzen en loven wij God, die in de Kerk en door haar zichtbaar hoofd, beveelt, regeert en overwint:

Chistus vincit, Christus regnat, Christus imperat!

—o—

HOMENAJE Á NUESTRO SANTISIMO PADRE

LEON XIII

EN SU QUINCUAGESIMO ANIVERSARIO SACERDOTAL

El hombre nada puede aniquilar porque nada puede crear. Ni puede siquiera imitar nada de lo creado, ni formar artificialmente dos objetos del todo iguales, borrando así la diversidad que reina en todos los seres; ni tampoco hacerlos tan diferentes que no tengan algunas cualidades semejantes.

Entretanto: el hombre pasea su vista desde los cielos hasta las profundidades de la tierra y del mar, y se encuentra superior á todos los seres que, en verdad, para su servicio fueron creados.

Se estudia á sí mismo y, después de siglos, no ha podido descubrir todo el admirable mecanismo de su cuerpo ni los fenómenos de su espíritu; no se conoce en el conjunto de todas sus cualidades esenciales y accidentales, ni sabe enumerar tampoco las de ningún otro ser, ciencia sólo reservada al Ser por excelencia que los creó.

Pero, á pesar de esta valla de su ciencia, el hombre descubre constantemente en sí mismo y en el universo que le rodea y del que forma también parte, la unidad más admirable en medio de la más inagotable diversidad.

Ante espectáculo tan grandioso, este rey de la tierra se dice á sí mismo, más ó menos explícitamente: "*soy superior á todo lo sensible, pero no lo comprendo sino imperfectamente: no lo puedo imitar ni establecer la igualdad donde la diversidad reina, ni interrumpir la cadena de unidad que tiene tantos eslabones cuantos seres cuenta el universo.*

Luego evidentemente yo, el hombre, no soy el autor de los seres, ni fundador de la unidad que los ata, ni tampoco de la diversidad que los separa en el universo; porque, nada oculto tendrian para mí, si yo fuese su creador.

Otro ser superior á mí (sigue diciendo el hombre) *es, sin duda alguna, autor de todo lo que existe; y debe ser uno, porque* NADIE DA LO QUE NO TIENE, *y la unidad reina en todo; y debe ser también infinitamente sabio, porque el arquetipo de los seres debe estar, sin duda posible, en su mente divina, como está en la mente del arquitecto el edificio que va á construir. Este ser es supremo!*

Entre el hombre ahora en sus desvarios é ingratitud á llamarle con diversos nombres: serán siempre y necesariamente los nombres de un ser Optimo Máximo.

Demostrado queda, nos parece, que el hombre, en el orden material, no es autor de la *unidad*.

¿Podrá serlo de su unidad intelectual, de ese *yo* que recibe como foco de luz, las impresiones que á él convergen de todos los sentidos?

¿Lo será de la unidad de su existencia, cuando la memoria le dice, por medio del sentido íntimo, que él es el mismo ser que ha atravesado por la infancia, la adolescencia, la juventud, la virilidad, y llegado á la vejez? ¿Saben acaso los irracionales que antes no fueron y que un poco después no serán?

Y del testimonio de su conciencia que, si bueno, le da vida al alma, si malo, la entenebrece y aflige, ¿será autor el hombre que antes podria imponer silencio á la tempestad y al torrente que á esa voz incesante y sin intermitencia alguna?

El sentido íntimo de la humanidad entera dice con vigorosísimo unísono que nó!

Pues si del hombre no viene la unidad ni en los otros seres, ni en el ser interno que recibe sin confusión todas las impresiones del humano individuo, ni el enlace de sus recuerdos y deseos; si es incapaz de acallar ó seducir su conciencia; si el mismo hombre, rey de lo sensible, no es el autor de la unidad: ¿quién resta que sea? El Rey de Cielos y tierra, el Creador de las cosas visibles é invisibles,........Dios!

Luego *donde está la unidad ahí está la perfección* (1): ahí está la mano de Dios.

En la evidencia de esta verdad es unánime el acuerdo de la humanidad entera. Todos reconocen aquella unidad que todos amamos, sin la que no podemos vivir un solo día, ni dar dos pasos consecuentes en los más triviales asuntos de nuestra existencia; todos reconocen aquella unidad de que nos gloriamos, si la poseemos, ó de la

(1) S. Bernardo.

que nos vanagloriamos también todos, en su ausencia; de esa unidad sin la cual la existencia moral se interrumpe y deja de ser un mismo ente en el concierto de los lazos que la constituyen. Hasta aquí, repetimos, todos los hombres estamos de acuerdo.

Pero........ ¿dónde está esa unidad en medio de los hombres mismos como seres pensantes y libres? Hé aquí la Babel de la humanidad; la Babel en que no se ha perdido sólo la unidad del lenguaje que entre los hombres se habla, sino también la unidad de aquel otro con que debemos dirigirnos á Dios.

Y ¿cómo encontraremos el hilo que nos guie en este laberinto? ¿Cómo sabremos cuánta es la fuerza de cohesión que la unidad comunica á la familia y á las demás sociedades ó congregaciones de que la familia misma es elemento, para poder descubrir la presencia de aquella necesaria prenda y signo de existencia moral?—El estudio del individuo mismo, será nuestro tipo en el examen de su colectividad.

Y prácticamente: el hombre que, aplicando las creencias recibidas de sus directores, amó desde su juventud el deber y tuvo como desgracia su quebrantamiento, ese hombre tiene unidad moral; y, el que, como el Buen Ladrón, se convierta en el patíbulo, gran santo será como lo es aquél, pero no modelo de unidad en su conducta.

En las mismas humanas relaciones ¡qué imán poderosísimo tienen, qué profundo respeto inspiran, qué justísima emulación excitan esos altos, esos grandes caracteres que siguen sus principios y consecuencias como la luna á la tierra, ya en su perihelio, cuando más próximo nuestro planeta al sol, recibe más luz y más calor, como en su afelio, cuando la luz es débil y el calor poco sensible!

Oh! esos son aquellos escasos egregios varones cuyo valor intrínseco no amengua ni el argumento de la victoria que nunca se embota. La victoria de la razón tiene luz propia: los triunfos de la fuerza son como la claridad producida por la erupción de los volcanes, catástrofes del orden físico que, tarde ó temprano, han de pasar, si bien la infinita sabiduría y bondad de Dios, sacan de ellas bienes, como de la fuerza vencedora hacen nacer también el triunfo duradero de la justicia y de la verdad.

Apliquemos ya las precedentes observaciones.

Una sociedad cualquiera así como el individuo y la familia, contará tanto tiempo de existencia moral cuanto haya permanecido fiel á sus principios constituyentes; y por eso dicen los políticos que nada desacredita más á un pueblo que las frecuentes variaciones de su ley fundamental.

De paso sea dicho que esto es evidente, porque tal nación, ó no se conoce á sí misma, y entónces casi no merece constituirse como tal; ó no se ha conocido y, sin embargo, se da leyes fundamentales que no lo son, porque carecen de la base de las costumbres que son la norma de las leyes que merecen este augusto nombre.

Una y no variada ni siquiera reformada ha sido siempre la constitución de la Iglesia Católica; y es aquélla, breve y admirablemente sintética, como debe serlo toda ley cardinal.

El Evangelio que es la fundamental del Catolicismo, se puede asimilar á un axioma continuado, por decirlo así, como lo es el decálogo, complementado por el código cristiano. Los preceptos de aquellas *diez palabras*, escritas con purísima luz, son también otros tantos axiomas que hombre alguno puede someter á duda, aunque si bastardearlos en sus aplicaciones.

Del Evangelio nace el símbolo católico, á semejanza de aquél, breve, inalterable como el Dios que lo reveló, y que desde el Pontífice hasta el niño ha sido siempre relatado con literal igualdad, de modo que, si los apóstoles resucitasen, oirían á los católicos del siglo XIX recitando el mismo símbolo que ellos enseñaron. ¡Voz de diezinueve siglos que ha unido á sus generaciones todas por la confesión de una misma fe! La Iglesia, pues, ha sido siempre la misma en sus dogmas, y por eso cuenta también diezinueve siglos de existencia moral no interrumpida, y que continuará hasta la consumación de ellos.

Los dogmas en la religión como los axiomas en las ciencias, son necesariamente fecundos en morales y útiles aplicaciones que el hombre descubre tanto más cuanto más comprende aquéllos.

El genio descubre aquellas aplicaciones como el águila domina los horizontes; los entendimientos medianos las encontramos después de haber regado con abundante sudor de nuestra frente meditabunda, el pan del alma que es la verdad.

Pero si el error se apodera del entendimiento, y la soberbia que es la base de todas otras pasiones, ciegan para que no vea la luz de la evidencia, entonces.... ay: dígalo la humanidad entera! El error viene á ser crisálida del vicio, y éste desarrolla toda su deplorable fecundidad.

Los sacramentos de la Iglesia son frutos y aplicaciones de sus dogmas, y hacen resplandecer su unidad con innegable brillantez. *Un solo bautismo* para millones de creyentes; y los demás sacramentos, unos mismos también para todos. Pero ¿cómo la *unidad* entre millones? Porque no es la multitud numérica la que se opone á la unidad moral, sino la división; y en la Iglesia Católica no la hay.

Y ¿si la Iglesia fuera obra del hombre, le faltaría á ella el sello humano alterado á cada paso por el error y las pasiones?

Diezinueve siglos há que el hijo del rey y del esclavo son bautizados *igualmente* con agua natural y en nombre del Padre, y del Hijo, y del Espíritu Santo. Otras tantas centurias han pasado concurriendo á la santa mesa de la Eucaristía, simultáneamente y en un punto mismo, la acaudalada matrona y la anciana pordiosera, recibiendo el mismo pan eucarístico y oyendo que el sacerdote, al distribuirlo, dirige á todos las mismas palabras.

Dejemos oir la voz de nuestro corazón y seamos francos: si obra de los hombres fuera ésta ¿la soberbia que el poder y las riquezas engendran, habrian tolerado esta igualdad humillante para los que son poseedores de aquellas fortísimas palancas sociales? Los sacerdotes mismos de tal culto ¿no se habrian hecho venales alterando y aun cambiando la materia y la forma ó palabras que determinan y especifican los efectos de aquélla?

Protestamos que no pretendemos en este escrito impugnar las doctrinas de gremio alguno religioso: razonamos y defendemos, no atacamos ni ofendemos á los que profesen otras creencias.

Es que nuestra razón nos dice que esa unidad de la fe y de los sacramentos es elemento divino, y por ello no lo ha podido diluir el mar de la humanidad en su perpetua agitación y variantes, y menos asimilárselos falseándolo.

Pero ¿y la Circuncisión, podrá decirse, no perdura entre los hijos de Israel? Ah si! pero ese mismo pueblo se llama pueblo de Dios, y por Dios fué impuesta la Circuncisión en la Antigua Ley: de modo que ¡oh admirable trascendencia de la unidad: "de modo que los antiguos Patriarcas usando los sacramentos de la Ley, se dirigian á Cristo por esta misma fe y esta misma caridad que nos llevan á nosotros mismos. Los Patriarcas pertenecían, pues, á este mismo cuerpo de la Iglesia, al cual nosotros pertenecemos." (1)

Eran los sacramentos de la Antigua Ley como sombras y figuras de cosas venideras. Así fueron usados por los Patriarcas: pero la luz brilló en las tinieblas, llegado que hubo la plenitud de los tiempos, y las sombras se disiparon, apareció el Cristo, objeto personal de aquellas figuras, y cesaron. De aquí que cesaran también aquellos primeros sacramentos.

Hemos hablado del Evangelio, del símbolo y de los sacramentos que forman la *unidad moral* y religiosa de muchos millones de hombres ligados por vínculos ó lazos que los hombres mismos no pueden aniquilar porque ellos no los han creado.

Pero la cima y coronamento de toda sociedad es la subordinación de ella á un poder supremo sostenido por la unidad, sí no de personas, sí de programa que abrace el fin que se proponga y los medios que á él le conduzcan.

El tirano de un pueblo, uno es físicamente; pero no tiene la unidad moral que sólo se alcanza por el sometimiento á la ley que es el ordenamiento de la razon inspirada en la ley eterna de Dios.

El poder arbitrario está él mismo esclavizado por todas las pasiones que son la única razón de sus actos; y así será avaro ó liberal, cruel ó clemente, pérfido ó sincero, según que la razón pueda penetrar, más ó menos, á través de las tempestuosas nubes que rodean su empedernido, impenitente corazón.

Asimismo en las formas de gobierno en que los tres poderes esenciales para el régimen de toda sociedad, están divididos, es

(1) D. Tom. 3. p. q. 8. art. 3.

decir, á cargo de diversas corporaciones ó individuos.

Los tres poderes, legislativo, ejecutivo y judicial, son tres planetas equidistantes del sol de la razón que los ilumina; y cualquiera de ellos que se haga excéntrico, penetra geométricamente, si pudiéramos decirlo así, en las órbitas de los otros dos; y viene el despotismo ejercido por uno solo, y habrá tiranos ó por pocos, y será oligarquía; ó por muchos, y habrá anarquía y hasta oclocracia.

Ah! Cuando pensamos en la constitución divina de la Iglesia; cuando la vemos trabada y firme como los maderos del arca que sobre las aguas del diluvio flotó; cuando contemplamos á los fieles dependiendo de los presbíteros, á estos de los obispos, y á los obispos todos del sucesor de Pedro; cuando miramos, sorprendidos, que toda esta obediencia se apoya sólo en penas que la conciencia por sí misma se aplica, y muchas veces, aun antes de que el juez pronuncie su fallo; sí, cuando todo esto meditamos, se apodera de nuestro ánimo el sentimiento del infinito, el mismo que llena el alma cuando contemplamos en clara noche el estrellado firmamento, y hace que el hombre mas ignorante conciba en su mente la idea de un Ser Supremo y murmuren sus labios la palabra Dios.

Pero ¿de dónde han salido y saldrán los hombres prominentes que han sido y son exaltados á la suprema dignidad de pontífices de la Iglesia Católica?

Sobre el mar estaba Pédro en frágil barquilla cuando Jesús le llamó con voz eficaz é irresistible, como que fué la del Hombre-Dios.

Del mar han salido y saldrán los Papas. Sí: han salido y saldrán del mar de la sociedad; porque no es de una sola de las partes del mundo, ni de nación alguna escogida, ni de familia que cuente reyes ó poderosos, que surgen los Pontífices: surgen de todos los estados sociales; sí, suben del mar......... del mar de la sociedad.

"Si yo no fuera Napoleón, desearía ser Gregorio VII." Y el Pontífice, objeto de tanta admiración para el primer Capitán del siglo, fué hijo de un carpintero. Y á Sixto V se le llama, cuando la ocasión lo pide, "el pastor de Montalto", porque, en su adolescencia, cuidó de algunas piaras.

Y en el mar de las persecuciones han atravesado diezinueve siglos, sin que falte un solo eslabón de su cadena, desde Pedro hasta León XIII.

"La justicia misma," dice el filosófico historiador Cantú, "nada vale si no está apoyada por las armas con las cuales se pronuncian los decretos más decisivos." "Entre una batalla que se pierde y otra en que se vence, están los imperios," decía Napoléon la víspera de Leipzick.

Y los Papas ¿no han perdido ninguna? Hoy mismo ¿está de su parte la victoria material? La extensión de sus dominios puede compararse políticamente con lo que es el punto respecto á la línea: posee su hogar, y nada más, como el más pobre pastor posee su cabaña; pero con mucha menos tranquilidad que aquél; porque así como la humilde choza rara vez es pulverizada por el rayo eléctrico, así mismo es muy raro que la encuentren en su devastadora carrera los rayos de la injusticia apoyada por las armas. Cuando las descargas eléctricas sacuden la atmósfera, es consejo de los meteorologistas que nos apartemos de los grandes edificios.

Y entonces, sin más estados que el area del Vaticano, estrecho dominio, por grande que su extensión sea; sin un soldado, ni como ciudadano armado ni como mercenario á su servicio ¿cómo se explica que León XIII sea hoy el *centro* de aclamaciones que parten de todos los puntos de la esfera terrestre?

Creemos, en la abreviada medianía de nuestro entendimiento, que este hecho no se puede explicar humanamente, por lo que el efecto cuenta también siglos de misteriosa aparición.

Hace en efecto, diezinueve siglos que "unos Magos vinieron del Oriente á Jerusalem diciendo: ¿Dónde está el Rey de los Judíos que ha nacido? porque vimos su estrella en el Oriente y hemos venido á adorarle. Y hé aquí que la estrella que habían visto en el Oriente, iba delante de ellos, hasta que llegando se paró sobre donde estaba el niño. Y cuando vieron la estrella se regocijaron en gran manera. Y entrando en la casa, hallaron al niño con María su madre, y postrándose le adoraron, y abiertos sus tesoros, le ofrecieron dones, oro, incienso y mirra."

Todas las naciones católicas de la tierra ven, pues, ahora la refulgente é inequivocable estrella de la unidad brillando sobre el Vaticano, mansión del Pontífice, Vicario de J. C. Brillando sí, esa unidad inimitable que es uno de los signos ó notas por las cuales la Iglesia Católica se distingue de las otras sociedades religiosas que pueblan la tierra. En efecto: ella sola reúne, como en haz de luz divina, los rayos esplendorosos de ser *visible, apostólica, una, santa, indefectible é infalible.* Dones mil llenan el Vaticano, en donde no faltará la amarga mirra de la tribulación, y todos se postran ante León XIII como Vicario de Jesucristo.

Y ¿sólo los Católicos sienten los efectos de esta unidad? No!: sus más acérrimos enemigos están por ella amparados.

Recordemos los efectos saludables y tranquilizadores que los cumplidos ciudadanos y las familias ejemplares producen en una sociedad cualquiera. Cuando muere un hombre que por su unidad de carácter, aplicado á la justicia y á la beneficencia, ha educado, por decirlo así, la sociedad de que ha formado parte; ¡qué vacío deja y cuántas lágrimas bañan su sepulcro!

Y las naciones no son otra cosa que miembros colectivos de la gran familia que ellas forman; y apelan á las más justas, poderosas y sabias para mantener la paz y desvanecer las dificultades que amenazan su conservación.

Hoy mismo, para gloria imperecedera del actual Pontífice, que como otro de su nombre, con el renombre de *grande* pasará á la historia; hoy mismo, decimos, enlaza su báculo con la oliva, para evitar desastrosísima guerra entre la católica Francia y la protestante Alemania.

Pero ¿qué influencia puede tener la voz de un Pontífice inerme, y que tiene por todo territorio de sus dominios el area que ocupan unos salones y unos jardines? Tiene la autoridad moral de toda la Iglesia Católica que sigue, unisona, la voz de su Pastor, aplaudiendo lo que él aplaude y reprobando lo que él reprueba.

No comprendemos, con nuestra escasa instrucción y facultades, cómo pueda nación alguna atacar al Jefe del catolicismo, es decir, de esos millones de hombres que, como uno solo, obedecen sin coacción ni apremio alguno de fuerza material al Pastor de los Pastores, presentando así, siglo tras siglo, el *hecho visible* de la unidad, con la que dicen á todos los pueblos anarquizados: *la unidad existe, luego puede existir.* Legos somos en las ciencias políticas; pero creemos lealmente, y no sin meditarlo, que si la Silla Apostólica pudiese ser pulverizada, pulverizada quedaría también la existencia legal de las naciones, reemplazando la fuerza á la razón en el gobierno de ellas.

"Con la vara con que midiereis, medidos seréis." La nación que mine la unidad presidida por los Pontífices Romanos, minará su propia unidad, es decir, su propia existencia, porque "todo reino dividido en si mismo, desolado será."

¡Gloria á León XIII! El representa, proporcionalmente, en su augusta persona la vida de la Iglesia, antigua, anciana por sus siglos; nueva y siempre joven, porque á cada uno de ellos le da impulso y dirección saludables. Así León XIII tiene el invierno de la edad avanzada en su encanecida cabeza, pero la frescura de la primavera en su corazón que, riente por la caridad é inflexible por la fortaleza, ofrece á las naciones preciosas flores que llevan en sí el germen de frutos inapreciables: tranquilidad para el espíritu y pan para los cuerpos bajo la sombra de la paz.

León el Pacificador pudiera ser llamado en la historia, escrita con la justicia que ella exige.

Que sus *Bodas de Oro* sean símbolo de otras en que los pueblos y los soberanos que los rigen, unan su suerte á la marcha providencial de la Iglesia, ya que, dolorosísima experiencia les demuestra cada dia que la fuerza alcanza al cuerpo, pero no al alma; que los ciudadanos sin religión se inclinan ante los gobiernos, sólo para acercar sus manos á la tierra y minar el terreno sobre que descansa la ambicionada curul del magistrado supremo, sea cual fuere su forma y su nombre.

Que Dios prolongue la vida de tan gran Pontífice, sabio entre sabios en Europa, sabio entre sabios en Roma misma, que puede llamarse, con paz de todas las metrópolis católicas, asamblea de hombres eminentes y profundos en las ciencias religiosas y en las auxiliares que le son correlativas.

Que continúe ese *Lumen in cœlo* culminando por largo día en el cielo de la Iglesia, y "siendo en su retiro del Vaticano (según las poderosas comparaciones del erudito, fecundo y fácil escritor Sr. Dr. Dagnino); que siga siendo en su retiro del Vaticano, Sol esplendente para las conciencias, Brújula para las naciones, Esperanza para los oprimidos, Caridad para los descarriados, Fe inquebrantable para los hijos de Jesucristo que viven la vida del Evangelio en las cinco partes del mundo."

El que esto escribe es un sacerdote americano, venezolano de nación y cuya ciudad natal es la de Maracaibo.

El sol atrae así los grandes planetas como los átomos. Uno de éstos en la Iglesia, es el que escribe, en protestación de que quiere morir como ha vivido, sumiso siempre á la Santa Sede Apostólica Romana y en comunión con ella.

¡Gloria á León XIII!

PRESBITERO DR. MIGUEL ANTONIO BARALT,
Prelado Doméstico de Su Santidad.

Curazao: Diciembre de 1887.

De Zegepraal van Kerk en Paus.

"'t Zijn achttien honderd jaar. Nog klinkt van oord tot oord,
"Van wereldgrens tot grens, des Meesters heilig woord:
"Gij Simon, Jonás zoon, zijt Petrus, rots der kerke,
"Die 'k als mijn Bruid begroet; en wat de hel ook werke,
"Wat krachten ze ook ontplooi, wat stormen ze ook ontboei,
"Mijn machtwoord breekt de golf en stilt het stormgeloei."

Zichier in poëzie het eenvoudig, maar duizendmaal schooner proza van den Zaligmaker weergegeven: "Gij zijt Petrus, en op deze steenrots zal ik mijne Kerk bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Wat prachtig en verheven, maar ook wat troostvol woord voor de katholieke Kerk en haren Paus, waardoor de strijd voorspeld, doch tevens aan het werk van Christus de overwinning verzekerd wordt!

Doch vraagt men wellicht: hoe is het mogelijk, dat, na zulke woorden, na zulk eene belofte van voortdurende bescherming, van onfeilbare zegepraal, er nog aan gedacht is, een hand naar de H. Kerk uit te steken?

Dit is niet moeilijk te beantwoorden: men gelooft die woorden niet. Hoevelen toch waren en zijn er, die niet in den Zaligmaker gelooven, die Zijn leer verachten en hare volgers bespotten? En als men niet in den Christus gelooft, welke waarde zal men dan aan zijn woorden toekennen? Natuurlijk geene. Die woorden bestaan voor dezulken niet: iets anders moet tot hen spreken en kan hen overtuigen, willen zij niet ziende blind en hoorende doof zijn. Dezulken moeten feiten hebben, en daarom willen wij tot eer en glorie der kerk en van den feestvierenden Paus uit de geschiedenis bewijzen, dat:

....met den stroom des tijds vergaat,
Wat van den tijd is—, de rots van Petrus staat.

Nauwelijks was de Zaligmaker ten Hemel gevaren en had de jeugdige Kerk onder het opperpriesterschap van den H. Petrus haar taak begonnen of Christus' voorzegging werd vervuld: de vervolging nam een aanvang, maar ook de waarheid scheen uit van wat Christus beloofd had: met Zijn Kerk te zullen zijn tot het einde der tijden. Herodes Agrippa, die in zijn trotschen waan meende, de pas ontluikende roos te kunnen vertrappen, die een H. Stephanus zag steenigen, den H. Jacobus door het zwaard liet ombrengen, waardoor hij der Kerk een eersten Apostel-Martelaar schonk, en den H. Petrus in de gevangenis liet werpen, onderging zijn straf, toen hij zich, door het volk van Caesarea een God liet verklaren; terwijl de jeugdige kerk van Jeruzalem dagelijks in bloei toenam en rustig neerzag op de marteltuigen, die door de heidensche keizers voor haar in gereedheid gebracht werden.

Nero de eerste van een reeks vervolgers, die den H. Petrus liet kruisigen, den H. Paulus liet onthoofden, Rome in brand stak om een nieuw middel van vervolging tegen de Christenen te hebben, moet zich zelven dooden, om niet in handen van zijn vijanden te vallen. Trajanus die den H. Simeon, bisschop van Jeruzalem liet kruisigen en den H. Ignatius, bisschop van Antiochië door de leeuwen liet verscheuren; Maximinus, die een gedeelte der Christen soldaten liet ombrengen; Valerianus, die Paus Sixtus de martelkroon schonk en den H. Laurentius levend liet roosteren, Diocletiaan, die de schoonste kerken, waaronder die van Nicomedië, liet omver halen,—zij zijn vergaan en hun naam alleen is nog ge-

boekt om te bewijzen door wat woede de mensch beheerscht kan worden.

In zulk een vervolging van drie eeuwen zou de kerk volgens menschelijk begrip hebben moeten bezwijken. En toch integendeel, bleek het woord van Tertullianus waarheid:

„*Sanguis Martyrum semen Christianorum.*" Naarmate de vervolgingen heviger en menigvuldiger waren, naar die mate ook vermeerderde het getal Christenen, die Christus beleden en in Zijn woord geloofden.

Een der grootste vervolgingen uit de eerste eeuwen, was zeker wel die, welke uitbarstte onder de regeering van Keizer Juliaan den Afvallige. Deze vorst door een Ariaan opgevoed, vervolgde geheel zijn leven de Kerk op allerlei wijzen. Geen middel bleef gespaard. Het verachtelijk maken van geestelijkheid en godsdienst, verleiding, huichelarij, list, geweld, het ontnemen van voorrechten, welke vroegere keizers haar geschonken hadden, het herstellen van heidensche tempels, die de Christenen moesten betalen, niets was te goed, als het maar dienen kon om de Christenen te folteren. Maar wat hij ook mocht doen om het stervende heidendom nieuw leven in te storten, hoe zijn haat hem ook aanzette om door de wederopbouwing van den tempel te Jeruzalem de voorspellingen tot logen te maken, alles bleef vruchteloos, en zijn onmacht strekte alleen tot duidelijk bewijs van den goddelijken oorsprong des Christelijken geloofs. Geen grooter bewijs daarvan, dan zijn eigene woorden met stervenden mond gesproken, toen een perzischen pijl hem in het hart getroffen had:

"Gij hebt verwonnen Galileer." Ja in waarheid. Deze had overwonnen, zooals Hij altijd overwinnen zal. Zijn stichting stond nog even vast en tartte de stormen, die opnieuw zouden opsteken om haar te doen wankelen en vallen.

Als vervolg op de geschiedenis van Juliaan den Afvallige, zouden we nog kunnen spreken over Alaric, Attila en Genseric, die den hoofdzetel des Christendoms, Rome, durfden aantasten; over Arius, die de Godheid van Christus loochende, maar wiens dwaalleer een kwart eeuw later haar ondergang reeds tegemoet ging door scheuring in eigen boezem; over Nestorius, die twee personen in Christus erkende: allen, die zich verstoutten op te staan tegen de macht van Christus, maar wier kracht verbrijzeld is tegen de rots van Petrus.

Staan wij liever een oogenblik stil bij de groote gebeurtenis van de 16e eeuw, die der Kerk een gedeelte harer kinderen ontroofde om ze hulpeloos en verlaten aan het lot over te geven, zoekende, maar het licht dat zij den rug gekeerd hadden.

Luther had de zachte banden, die hem aan de Kerk verbonden, verbroken en zich zelven geketend in de ijzeren boeien van de dwaalleer. Duizenden sleepte de ongelukkige door zijn hoogmoed verblind, in zijn dwaling mede en stortte hen in het verderf. Doch niet alleen, dat zijn leer en schandelijke smaadschriften onlusten in de kerk veroorzaakten, maar ook in de maatschappij. Zijn leer over de vrijheid werd door de lagere volksklassen gretig opgenomen en in toepassing gebracht. Overal verbreidde zich het nieuwe geloof. Het in het begin zoo nietige onkruid wiesch welig en werd grooter en grooter: het gaf vruchten, vruchten van ondergang en verderf. Door Luther's leer werd Duitschland een prooi van den burgeroorlog, scheidde zich Noord- van Zuid-Nederland af, en werd Frankrijk verteerd door den broederkrijg. Maar onder dat alles behield de Kerk hare zuivere leer, terwijl van den zoogenaamden hervormer niets overgebleven is dan de naam, want zijn leer is geen leer meer, daar het protestantisme thans bestaat uit zooveel leeringen als er protestanten zijn: en de volgers van Luther keeren óf weer terug in den schoot hunner Moeder óf vervallen tot ongeloof. En de kerk is nog één zooals Zij altijd één geweest is, terwijl Zij zegepralend het hoofd ten hemel heft, steeds steunende op de hulp en de tusschenkomst van haren Goddelijken Stichter, en rustig wachtend op de nieuwe vervolgingen, die haren ondergang gezworen hebben. Wat al middelen zijn er in het werk gesteld om de stichting van een God te vernietigen! Zelfs zij, die zich beroemen te behooren tot de verlichte mannen der negentiende eeuw, ze weten nog niet, dat, wat zij ook doen, hoe zij ook ijveren, nimmer het werk van Christus kon vernietigd worden. Wat hebben wij zien geschieden in onzen tijd? Met welke gebeurtenissen zijn wij groot geworden?

De groote Pius moest vluchten, zijn Staten waren hem ontroofd, en volgens de „verlichten" zou het de laatste Paus zijn. En thans? Wel leeft de opvolger van Petrus in gevangenschap en zijn Zijne handen gebonden, maar die gevangenschap zelf is een glorie voor den Paus en een diamant te meer aan de kroon der Kerk. Hij is de spil waar alles om draait. Zijn woorden worden door één deel der menschheid met eerbied, door een ander met woede aangehoord, en het feit alleen, dat ieder, vriend of vijand in den tegenwoordigen tijd zijn oog op den stoel van Petrus gevestigd houdt, is een bewijs van de grootheid en macht, of ja, van de Goddelijkheid der Kerk, toont 't niet iets wonderbaars, wanneer een Protestantsch vorst het hoofd der Katholieke Kerk als scheidsrechter en bemiddelaar aanneemt om te beslissen in groote staatkundige vraagstukken? Bewijst het niet dat men onwillekeurig eerbied voor Christus' plaatsbekleeder heeft, als men de geschenken nagaat hem door Protestantsche vorsten en meer andersdenkende personen op zijn gouden priesterfeest geschonken?

Van den anderen kant echter duurt de vervolging steeds voort, en al zijn de werktuigen schijnbaar zachter dan de foltertuigen uit de eerste eeuwen, in werkelijkheid zijn ze wreeder, en de vervolging is grooter.

Doodde men toen het lichaam alleen en schonk men der Kerk een rij van martelaren, thans tracht men op allerlei wijze de ziel te dooden der Katholieken en daardoor het hart te raken van onze Moeder, de H. Kerk.

Maar boven de vervolging, al is zij nog zoo vreeselijk, staat de rots van Petrus even vast, even onwrikbaar als zij altijd gestaan heeft en kalm wacht zij, zonder wankelen of beven de moker- en hamerslagen af, die beproeven zullen haar te verpletteren. De knecht is niet beter dan zijn heer, zei de Zaligmaker, en daarom weet de Kerk, dat zij, evenals haar Stichter, immer vervolgers zal vinden; maar evenals Hij, zal zij zegevieren over den dood en uit iedere vervolging met nieuwe gloriestralen omkranst, verrijzen.

Dat dan Gods gerechtigheid de vijanden der Kerk vernedere en verstrooie,—of neen, dat Zijn barmhartigheid de afgedwaalden tot den schaapstal van Christus terugvoere; dat weldra rust en vrede terugkeeren, en onze groote Paus Leo XIII getuige zij van de heerlijkste en volkomenste overwinning der Kerk, dat is de wensch van de geheele feestvierende Katholieke wereld.

CHR. GIJZEN.

December 1887.

Pontificado di S. S. Leon XIII.

Asina morto di Pio IX tabata anunciar na mundoe, muchoe hende, di esnan koe no tin fé den Cristu su promesa di keda coe Su Iglesia te na fin di siglonan, tabata duda, koe e santoe Papa lo tabatin un sucesor. "¿Gobierno Piemontes lo no apoderé di Vaticano i di San Pedro?"—„¿Lo é kier, lo é permiti Cardenalnan reuni libremente pa nan elihi un sucesor pa Pio IX?"— „No ta bunita ocasion pa reino di Italia, hasta coe peligro di produci un cisma, pa é sigurédi haja un Papa propio, un Papa dispuesto na reconoce i afirma lo ke a sosode i pone fin di e manera-ai na e conflicto desgraciado koe ta existi den e dos podernan den Italia?"

Ata preguntanan, koe n'e tempoe-ai a lamta di toer banda: i berdaderamente, di e manera-ai projectonan di Ministro Italiano Manzini i di revolucion anti-cristian, di cual e ministro-ai tabata cabez, lo tabata coronar coe di mas espléndido resultado. Esai lo a jena coerazon di Garibaldi i di e hombernan, koe no a ripara pa ningun dramamentoe di sanger ni pa ningun sacrilegio a fin di caba coe religion Católica, coe un alegria koe no por ta explicar.

Ma pa un disposicion di Divina Providencia a sosode, koe gobierno Italiano no a corda ariba ó no kier a forma ningun projecto pa meselé den asuntoenan koe tabata pasa den interior di Vaticano, ó pa ocupé coe accionnan di Cardenal-Camarlengo, Joachim Pecci, kende tabatin gobierno di Iglesia na su cargo i kende mester a arregla toer cos pa eleccion di un Papa nobo.

Promé resolucion di e Cardenal-Camarlengo, despues di morto di Pio IX, tabata, di evita toer pretexto di autoridad Italianonan pa nan drenta Vaticano. Cada paso, cada cos koe tabata tratar ó koe a sosode den e dianan-ai asina jen di ansia pa Catolicanan, ta duna prueba di diplomacia, di tacto prudente, i sintimentoe conciensudo di derecho i deber: sintimentoe propio di Joachim Pecci.

Bao di su direccion asina sabir koe prudente toer preparacion tabata hacir pa jena formalidadnan di eleccion di un sucesor pa Pio IX. Sesenta i un príncipe di Iglesia tabata reunir dia 19 di Februari 1878 mainta, i promé votacion a sosode sin ningun resultado. Cardenal Joachim Pecci a haja bintitres voto. Ma e cantidad-ai no tabata mitar di número di electornan, i pa eleccion di un Papa ta necesario koe é haja dos tercera parte di voto. E mes atardi tabatin segunda votacion. Aki atrobe nomber di Joachim Pecci tabatin majoria. E número 23 a subi te na 38. Ora el a tende su nomber mentar asina tantoe be, e Camarlengo humilde no por a sconde mas su emocion, su spantoe. Cardenal Donnet, Arzobispo di Bordeaux, kende su puesto den Conclave tabata banda di Cardenal Pecci, ta describi lo ke el a observa, coe n'e palabranan-aki: „Mi a nota, koe Cardenal Pecci tabata drama lágrima, ora é tabata tende nan nombra su nomber asina tantoe be i mientras toer cos tabata senjalé como sucesor di Pio IX: su manoe tabata tembla asina tantoe, koe el a larga su pen cai na suela. Mi a cohé pé i mi a bisé: Animo! aki no ta importa bo persona: aki ta importa Iglesia i porvenir di mundoe.—E no a responde nada, ma el a halsa su bista na cieloe pa implora judanza di Dios."

Trinta i ocho voto ainda no tabata e majoria necesario. Manieé dia 20 di Februari, lo tabatin tercera votacion, i tabata masjá di spera koe e dia-ai majoria lo tabata na fabor di Cardenal-Camarlengo.

Un otro Cardenal Frances, De Bonnechose, Arzobispo di Rouan, ta haci un narracion imponente di Cardenal Pecci su actitud di e mainta-ai. „Cardenal Pecci."—De Bonnechose ta bisa,—„koe promé dia a haja un majoria, tabata parce commovir. Poco promé koe votacion coeminsa, el a dirihié na un di miembronan di mas respetable di Santo Colegio i é dici: „Mi no por contene mi mas. Mi meste papia coe Santo Colegio. Mi tin miedoe koe nan ta na punto di duna un mal paso. Nan ta kere koe mi ta un homber sinjár nan ta kere koe mi ta muchoe sabir. Ma mi no ta ni un di dos. Nan ta supone koe mi tin cualidad necesarionan pa un Papa. Mi no tin nada di esai. Esai ta lo ke mi kier a bisa Cardenalnan."—Afortunadamente e otro dici coe Cardenal Pecci: "Riba bo sabiduria, nos por huzga milló koe bo. Lo ke ta capacidadnan pa dignidad Papal, esáinan Dios conoce nan; larga toer cos n' E.—Cardenal Pecci a obedece."

Tercera votacion a coeminsa na ora fihar. Emocion di Cardenal Pecci mester a haci impresion berdaderamente riba otro Cardenalnan. Esai tabata den nan bista, un prueba nobo di su dignidad. Cardenal Pecci tabata, segun nan, e homber koe tabata di mester pa mancha barcoe di San Pedro meimei di e tempestad koe a lamta, un tempestad, cual su fin cálculo humano no por a mira p'adilanti.

Superioridad reconocir den sabiduria acompanjar coe birtudnan di mas sobresaliente, un habilidad probar caba den deliberacion di asuntoe diplomático, den un tempoe den cual relacion internacionalnan tabata mes inseguro i variable i complicar koe direccion di bientoe i corriente di lamar meimei di un huracan:—esainan tabata e cualidadnan elevar i singular, koe e hombernan, koe tabata reunir dia 20 di Februari 1878, pa elihi un Papa, a conoce den Joachim Pecci.

Asina é tabata aja, mientras votacion tabata sosode, promé abatido, despues mas sosegar i entregar na oracion, mientras nan tabata repeti su nomber te koe e cantidad 38 a subi te na 44 voto na su fabor. Esai tabata un majoria mas grandi koe dos tercera parte, i no tabatin rason pa sigui votacion. ¿Cardenal Pecci lo acepta su eleccion?—E ta sinta muda, bleek, coe wowo cerar como si su spiritu tabata aleu for di e lugá i e espectáculo-ai.

Ora nan a puntra Cardenal Pecci si lo el a acepta su eleccion, el a lamta para i coe un boz commovir, ma firme i clá, el a declara su indignidad i insuficencia. Ma ora el a mira toer Cardenalnan unir i firmemente resuelto pa é ta Papa, el a baha cabez na boluntad di Dios.

I asina Papa Leon XIII a presenté den historia i bin habri un periodo nobo pa Iglesia, pa Catolicidad i pa civilisacion.

Henter mundoe Catolica a coeminda nomber di Leon XIII coe alegria i satisfaccion grandi. I ata e *Luz na Cieloe*, koe lo a parce despues di morto di Pio IX, segun pronos-

ticacion bieu, na cual hasta homber sabirnan, koe no ta kere na legitimidad di e pronosticacionnan, ta duna huntoe coe pueblo un balor, koe no tin nada di supersticioso.

E nuebe anjanan di su Pontificado a mustra, com Leon XIII a hustifica e profesia.

Na momento koe mundoe civilisar tabata para admirar coe eleccion asina pronto di Leon XIII, no a falta algun boz, koe tabata instiga e nacionnan reconocir como Catolica: Austria, Francia, Spanja i Portugal, pa nan no reconoce e Papa nobo oficialmente. Ma representantenan di e potencianan-ai cerca Santa Silja tabata di promé hendenan, koe dia siguiente di eleccion a bai ofrece Leon XIII nan homenage i felicitacion cordial na nomber di nan Soberanonan. Di toer parti di mundoe civilisar, di toer costa koe ta unir coe Roma pa medio di telégrafo, tabata bini noticia di felicitacion, respeto, amor i congratulacion. E dos cientoe miljon Catolica, koe, plamar riba henter mundoe, ta considera Papa como Vicario di Cristoe, tabata conbencir koe Santo Colegio a elihi Leon XIII legalmente i nan a apresura nan pa coemindé na principio di un gobierno, koe, segun nan por a calcula, meste tabata jen di sufrimentoe i lucha.

¡Goberna! Ki un palabra si nos papia di e circunstancianan, den cual Pontificado di Pio IX a caba, i koe é di su succesor á cuminsa!

Na Juni di 1846 henter Roma i henter Italia a cumnda Pio IX coe asina un furor di entusiasmo, manera no tabata conocir nunca. Ki un espectáculo, ora é, riba kende su cabez toer hende serio tabata lesa *Crux de cruce* scirbir coe letter briljante, tabata duna su promé bendicion for di e balcon histórico riba porta principal di San Pedro! Ki un espectáculo imponente plaza extenso di San Pedro, jenar coe un pueblo koe por a rebenta di alegria, tabata ofrece é dia-ai! Ma ainda muchoe mas triunfante tabata e ovacion dia Pio tabata coronar i koe é tabata pasa na procesion den cajanan di Roma pa tuma posesion di su catedral, Templo di San Juan di Laterano.

N'e tempoe-ai hustamente Arzobispo Pecci a bolbe foi Bélgica i é tabata testigo di lo ke a sosode na su edad di 36 anja; el a tende canticanan di alegria, koe tabata resona di dia i anochi na honor di e Papa nobo.

Trinta i dos anja a pasa i e Nuncio hoben di 1846 ta Papa na 1878.

¿ Lo é tribi duna su promé bendicion Papal na ciudad di Roma i na mundoe — *Urbi et Orbi* — for di e mes balcon riba portal di San Pedro?

Riba e memorable fecha di 20 di Februari 1878 mil i mas mil hende di pueblo Romano tabata jenar den plaza di San Pedro, coe speranza koe Leon XIII lo a duna nan su bendicion Papal for di balcon. Pueblo ta ocupé poco coe política i é no ta recorda gobierno di Papanan sino como un tempoe den cual pam i binja di hende pober tabata barata, un tempoe, den cual industria di obrero no tabatin ningun impuesto i su jioe no tabata rancar coe violencia for di nan trabao.

Otro — koe tabata informar mihó — a jena interior di San Pedro i tabata spera coe paciencia coe nan bista fihar riba e balcon di aiden, koe ta comunica coe palacio di Vaticano. Mucho oracion sincera tabata elevar na cieloe riba graf di Apostelnan, ó dilanti di capilla di Santísimo Sacramento, pa e Papa nobo i pa Iglesia, toer dos asina tantoe amenazar pa muchoe peligro. Tabata un poco despues di mitar di cuater ora e porta koe tin den balcon a habri. Un sacudimentoe eléctrico tabata notar den e masa di hende i coe un murmurio grandi di alegría nan toer a cai na rudia.

E ora-ai a presenta den balcon un figura blancoe haltoe, un cabei asina blancoe koe e bistir koe é tabatin, i henter su persona blancoe manera su cabei. Tras i toer dos banda di dje tabatin Cardenal i Preladonan. Un silencio solemne tabata reina den e pueblo na rudia aja-bao, mientras coe un boz clá Leon XIII tabata papia palabra sagradonan di bendicion Apostólica, promé bendicion di un tata na su familia, di un Wardador Supremo na su numeroso rebanjo, koe tin fihar riba djé nan wowonan, den cual amor ta brilja.

Ainda su último palabranan tabata resona den espacio extensonan di Basílica i é tabatin su manoenan ainda halzar manera pa duna bendicion, i henter e masa, como si é tabata movê pa *un* cordamentoe a lamta para i un gritoe di "Biba Leon XIII" a jena henter San Pedro. Aí coerazon di henter mundoe catolica tabata papia.

Tabata promé bista, koe e "Preso di Vaticano" a larga cai riba su pueblo. El a comprende nan, é tabata aprecia nan consagracion i el a retira.

¿I su *Coronacion?* Papa a skohe Dia Domingo 3 di Maart p'esai sosode. Leon XIII a kere i confia, koe den Misa di San Pedro i su plaza extensa, koe realmente ta forma parti di e gran templo di Catolicidad, un Papa por a haci solemnidad necesario di su coronacion i entronisacion sin ningun strobamentoe.

Ma ainda é no tabata conoce completamente e forza brutal i violento, koe tabata domina Roma i su gobierno.

Nan a cuminsa haci gran preparacion pa solemnidad di dia 3 di Maart, ma di repente toer mester a stop. Autoridadnan a nenga di tuma medida di precaucion ó di garantiza orden tantoe den plaza como den misa.

P'esai anto despues di misa major den Capilla Sixtina, na unda representantenan di nacion catolicanan tabata presente na nomber di nan gobierno, solemnidad di coronacion a sosode den e balcon, foi unda Leon XIII a duna su promé bendicion na pueblo dia di su eleccion.

El a bolbe presenté ai di nobo coe su tiara, coe su triple corona di sumpinja, i el a bendiciona su jioenan koe tabata ajabao. Ma ningun forza di mundoe por a stroba henter mundoe catolica di corona su cabez respetable coe triple corona di amor, respeto i consagracion sin fin.

Anochi tabatin iluminacion general i voluntario. Toer clase di Romano fielnan, poblacion bieu di Roma — coe excepcion di é masanan koe gobierno a combida ó anima pa bini foi toer parti di Italia na Roma — a ilumina nan cas. Palacionan di nobleza principalmente a jama muchoe atencion n'e ocasion-ai. Ma 'e hendenan, koe a percura pa koe Leon XIII su coronacion no a sosode coe solemnidadnan di costumber den San Pedro, tabata wak e manifestacion di sintimentoe catolica. Di golpi nan a reuni den toer caja algun banda bon organizar, harmar coe piedra, coe cual nan tabata kibra toer bentana na unda tabatin un luz. Policia tabata acerca, ma policia tabatin cuidao di anima e bandidonan bisando koe "nan no mester bai mucho aleu" coe nan insolencia

Ta basta pa hende sabi, koe ministro di Relaciones Interiores n'e tempoe ai tabata jama Crispi.

Nos lo no por numera toer dificultadnan, koe a presenta den Papa Leon XIII su caminda, foi principio caba di su Pontificado, i menos espacio den un courant ta permiti nos describi nan extencion. Ma pa toer e dificultadnan-ai e Papa anciano tabatin un concensji limpi, un obheto fiho, un ánimo indomable, un conocementoe poco conocir di hende i di tempoe, den cual é ta biba, prudencia i tacto extraordinario den deliberacionnan coe gobierno i hombernan di Estado, i coe persona eclesiástico i lego di toer categoria. I ademas di toer e cualidad grandinan é tin un confianza sin limite riba Dios, kende su causa ta na su cuidao, i e fe sencillo, e debocion biboe i ardiente di un cristian di mas humilde.— lo ke den toer su trabao pisarnan ta refresca i fortifica su alma.

Com grandi koe strobamentoenan tabata pa cumpli coe su mision den Alemania, Francia i Bélgica, asina mes koe den Rusia i Turkia, Leon XIII tabatin semper algun speranza di kita nan foi caminda pa medio di decreto. Ma den Italia, den Roma mes no tabatin ningun capacidad diplomática, ningun concesion, ningun contrato, transaccion capaz pa reconcilia o troca e spiritu maligno di e gobierno revolucionario i anticristian. Bao di nomber di un monarkia e gobierno-ai tabata traha mes constantemente, mes cientificamente, mes desgraciadamente pa destrui Iglesia i Papado, manera un locomotora den velocidad di su carrera, ta kibra bao di su radnan di heroe toer dificultad insignificante, koe manoe di un mucha por pone den su caminda riba rielnan.

Pa cálculo humano, i huzgando foi punto di bista di puro sabiduría humano, i separar foi ciertoe intervencion sobrenatural di Providencia, — na Mei di 1878 tabata parce koe no tabata existi ni un poco speranza pa Papado, pa conservacion di Iglesia i religion Catolica den Italia.

Na cada momentoe, ki ora koe promé ministro Italiano tabata kier, é por a manda un division di tropa bai ocupa Vaticano i pone Leon XIII i su Secretario den un wagen, manera Napoleon a haci coe Pio VII, pa larga ceré ó saké foi Italia. I ni un potencia lo a manda un escuadra ó un ehército pa evita e escándalo-aí.

Asina cos tabata para na 1878.

Ma apesar de su edad i di su muchoe otro ocupacion den su gobierno eclesiástico asina extender, Leon XIII tabata homber pa mira su enemigoenan den nan cara i haci frente na nan atakenan. No algun columna di e courant-akí, ma algun tomo di buki ta necesario pa conta un pa un di Papa Leon XIII su accion grandiosonan, coe cual el a bofon di toer persecucion di esnan koe den nan furia a corda di haci guerra contra Iglesia; accion grandiosonan, coe den e tempoe-akí di mas grandi persecucion a pone Iglesia n'e punto mas elevar di gloria, jenando su pursiguidornan coe admiracion i trece nan na pia di Su Santidad; accion grandiosonan koe a trece paz den nacionnan, koe, harmar te na djente tabata spera momentoe di destruí otro y mancha suela coe sanger di miles i miles i jena mundoe coe susto i consternación.

Den 9 anja di su Pontificado, coe su Enciclicanan, di cual mas ta jama atención, e di promé: *Inscrutabili*, riba desgracianan di sociedad i nan origen; *Quod Apostolici Muneris*, den cual Leon XIII di un manera maestra ta expone error di socialismo i su efecto riba henter constitución di sociedad; *Humanum Genus*, koe ta pinta coe berdadero coló intriga i makinacionnan di sociedad secretanan, i *Immortale Dei*, na unda Su Santidad, tratando riba organizacion cristian di Estado, ta duna consehonan di mas saludable na hombernan di Estado di toer nación,—coe su Enciclicanan só Leon XIII a habri bista di mundoe henter i haci nan comprende koe Iglesia di Cristoe, cual su cabez visibel ta Papa di Roma, ta único fuente foi unda por sali, pa su doctrina i moral, berdadera felicidad pa príncipe i pueblonan.

Na mes tempoe koe coe su Enciclica i Alocusionnan i otro documento públiconan é ta trata di ilumina spiritu di hende i forma un opinion públíca, manera el a logra, na fabor di e cambionan, koe é ta desea di trece,—Leon XIII ta dirihié directamente na Principenan i hombernan di Estado di mas eminente, pa stroba progreso di persecucion prepara un contra-veneno contra error plamar riba henter mundoe i exparce coe manoe jen siminja di berdad. Ningun homber di Estado di nos tempoe nobo a mustra un apreciacion asina hustoe di forza di OPINION PÚBLICA, manera Leon XIII, ni comprende mas cla, koe su influencia meste ta fundar i emplear pa interesnan di mas grandi di religion i sociedad.

Nos ta bisa coe conviccion di mas profundo i di mas sagradoe, koe Leon XIII den su defensa di berdad Católica, den su defensa di institucion i moralnan di sociedad cristian, é ta defende tambe interesnan di mas apreciar, di mas elevar i di mas sagradoe di toer *nacion Protestant* di henter mundoe, é ta defende tambe berdadera libertad, moralidad i berdadera felicidad di toer familia Protestant koe ta existi.

E lucha koe ta existi awendia den Italia, i den Spanja, Francia i Alemania i Bélgica, den Inglaterra i tambe den Estados Unidos di America di Norte, no ta solamente un lucha contra Iglesia Católica, como forma di cristianismo di mas poderoso i di mas bieu, ma contra toer *cristianismo*, contra toer comprendementoe di religion, hasta contra existencia mes di orden social, contra e berdadero fundamentonan di e briljante civilisacion, koe a pone Europa na vanguardia di otro partinan di mundoe.

Si algun hende por duda esai, larga nan lesa promé Enciclica di Leon XIII. Nos no por ofrece nos lesadornan sino algun extracto di dje, ma esai lo ta basta pa haci toer hende sensato declara, koe poco be mundoe a tende doctrina asina elocuente i profundo.

"Na ora koe pa un disposicion impenetrable di Dios Nos tabata elevar na cima di dignidad Apostólica."—asina S. S. ta cuminsa su promé carta doctrinal.—"Nos a sinti unbe, manera mandar pa un forza irresistible, deseo grandi di papia coe Boso pa medio di un carta, no solamente pa manifesta Boso sintimentoenan di nos amor íntimo, ma pa Nos fortifica Boso, koe ta jamar pa tin parti den nos cuidao, á fin koe Boso huntoe coe Nos persevera den e lucha di awendia pa Iglesia di Dios i pa salvacion di almanan.

"Pasobra na principio caba di nos Pontificado a presenta na nos bista e espectáculo tristoe di desgracianan, koe ta amenaza género humano di toer banda; e trocementoe di berdadnan di mas elevar, koe ta sostene sociedad humana manera su fundamento; e arrogancia di spiritu koe no por soporta ningun autoridad legítimo; e causa permanente di division,

koe ta ocasiona bringamentoe interior, guerra cruel i sangriento; desprecio di leinan, koe ta regla moral i proteha husticia; e ambicion insaciable na cos terrenal i lubidamentoe di bien eternonan, koe ta hiba hende te na e furia, koe ta haci nan no tin miedoe di pone manoe na nan mes curpa; e gobierno sin huicio, distribimentoe i hortamentoe di propiedad pública; asina mes e sinberguenceria di esnan koe, mientras nan ta e seductornan di mas terrible, kier parce como defensor di Patria, di libertad i di derecho; por fin, e especie di veneno mortal, koe interiormente ta penetra den venanan di sociedad humana, veneno, koe no ta duna sociedad sociego i koe ta pronostica movimiento nobo i desenlace jeu di sufrimentoe."

Ningun hende, koe conoce situacion actual di mundoe civilisar, lo busca di desconoce berdad di e palabranan-ai.—¿Kiko awor ta naturaleza, kiko ta fuente di e situacion desgraciado?

"Nos ta convencir, koe causa di e desgracianan ta principalmente den menosprecio i nengamentoe di e autoridad sagradoe i di mas respetable, autoridad di Iglesia, koe den nomber di Dios ta para na cabez di género humano, i koe ta defensa i proteccion di toer autoridad legal. I como enemigoenan di órden público sabi esai masjá bon, nan a tuma como nada mas propio pa destrui fundamentoenan di sociedad, koe si nan ataca Iglesia di Dios, entregué na odio i desprecio coe nan calumnianan (como si é ta enemigoe di lo ke por ta jamar berdadera civilisacion civil), i debilita su autoridad i su forza cada dia coe herida nobo, i destrui poder di mas elevar di Papa Romano, den kende comprendementoenan eterno i invariable di kiko ta bon i maloe, riba mundoe, tin nan wardador i nan protector. Akitó a sali ademas e leinan, koe ta destrui institucion divina di Iglesia Católica, i koe Nos ta lamenta, ta establecer den diferente nacion; akitó a sali e desprecio di poder Episcopal, e dificultadnan poner den ehercicio di servicio eclesiástico, plamamentoe di comunidad religiosonan i confiscacion di e tesoronan, koe tabata mantene sirbidornan di Iglesia i pobernan; akitó a sali koe institucion públiconan, dedicar na amor i caridad tabata rancar foi saludable direccion di Iglesia: aki fó a sali e libertad sin frena pa sinja toer lo ke ta maloe i trece nan na alcance di pueblo, mientras di otro banda derecho di Iglesia riba ensenjanza i educacion di hubentud ta violar i oprimir di toer manera. I ningun otro motiboe nan tabatin pa usurpa e Poder Temporal, koe hopi siglo pasar Providencia a duna Obispoe di Roma, pa koe é por usa e poder, koe Cristoe a duné, liber i sin obstáculo na bienestar eterno di pueblonan."

Nos lesador no-catolicanan sin duda lo no combini coe nos, koe promé i principal causa di toer desgracia social modernonan meste ta buscar den e conspiracion contra Iglesia Católica i su institucionnan, principalmente contra Papa i su poder temporal. Ma contra nan comprendementoe di e cuestion grandi-ai nos tin declaracion di principal obreronan mes, di Weishaupt i Federico II, i di Voltaire, sin menta ainda asina hopi di e pretendido "filósofonan" di siglo pasar, sin papia ainda di director reconocirnan di schoolnan excéptico, racionalista, científica i socialista di e siglo aki. Nan ta anuncia esai awor públicamente na Francia, na Bélgica, na Alemania, na Suiza, mes cos koe na Italia, na unda nan a checuta literalmente programa bieu di alianza anti-cristiannan.

Nan no ta haci caso di Protestantismo, pasobra é no ta *un*, manera Iglesia Católica, i pasobra secta Protestantnan coe nan Bijbel i nan congregacionnan pa proselita, ta aliado poderoso i koe nan por usa pa destrui e enemigoe comun, Iglesia Católica. No ta larga duda anto, koe toer poder di incredulidad i di revolucion ta dirihir contra Cristianismo, manera é ta den e gran Iglesia bieu.

Si Leon XIII dirihié na Herarkia Católica, exparcer riba henter mundoe, no ta su intencion - asina é ta declara - haci nan tristoe pintando situacion lamentable di pueblo cristiannan, ma pa mustra nan e blanco riba cual nan meste dirihi nan zelo unir.

I despues como si pa duna nan un tema ricoe pa educacion di crejentenan, arma espiritual pa e lucha, koe é ta desea pa nan haci contra enemigoenan di orden i di humanidad, é ta pinta berdadera civilizacion di un manera maestra.

"Ta masjá cla i compreusible, koe berdadera civilizacion civil falta su promé fundamentoenan, si é no ta basar riba algun principio di berdad i riba lei inmutablenan di lo ke ta bon i hustoe, i si un amor sincero no ta uni mútuamente coerazon di hende i regla coe dulzura e relacionnan di deber den nan un coe otro. ¿Algun hende lo por tribi nenga, koe ta Iglesia a esparce predicacion di Evangelio den nacionnan i trece luz di berdad meimei di pueblonan salvage i jenar coe supersticion horrible, i excita nan na reconoce Criador di toer cos i na corda riba E; koe ta Iglesia a kita horro. a. . . slavitud i jama hende na promé dignidad di su naturaleza di mas noble; koe ta Iglesia a presenta senjal di salvacion den toer parti di mundoe; koe ta Iglesia a introduci ó tuma bao di su proteccion ciencia i arte den e lugarnan-ai; koe ta Iglesia a trece na bida i proteha e sublime institucionnan di caridad, koe ta provee den toer sorto di miseria, i civilisa género humano na toer lugá di e manera-ai, libré di salvagismo i formé coe toer cuidao na un bida di acuerdo coe dignidad di hende? I si un hende compara e siglo-aki, den cual nos ta biba i koe ta enemigoe di Religion i di Iglesia di Cristoe, coe e tempoe masjá feliznan, den cual pueblonan tabata honra Iglesia manera un mama, lo é mira claramente, com e siglo-aki di nos, jen di revolucion i destruccion, ta corre directamente i purá na su ruina; ma com e tempoenan-aja a florece mas i mas, na medida koe pueblonan tabata mustra nan mas fiel na direccion i leinan di Iglesia.

Si, e serto di civilisacion civil, koe ta directamente na contradiccion coe doctrina i lei sagradoenan di Iglesia, no meste ta tumar pa nada mas sino pa un falsificacion di civilisacion civil i pa un nomber vano sin realidad. I como prueba palpable di esai, ata e pueblonan, na unda luz di Evangelio no a parce, den cual su bida hende por mira un ciertoe vernis di un formacion mas civilisar, sin koe su bien legítimo i berdaderonan a florece. Di ningun manera nos por tuma como perfeccion di bida civil, e desarroljo-ai, koe ta desprecia coe insolencia toer poder legítima, ni nos por considera como berdadera e libertad, koe, di un manera escandaloso i penoso, ta bringa pa predicacion di error, pa duna satisfaccion sin ningun strobamentoe na deseo corrompirnan, pa impunidad di crimen, pa opresion di mihó ciudadanonan di toer clase. Pasobra como toer esai ta jen di error, maloe i disparatear, nan no tin por ciertoe, forza pa hiba género humano na su perfeccion i hacié feliz; *pasobra picá ta haci pueblonan desgraciado*: ma ta un necesidad absoluta koe lo ke nos a enumera corrompe spiritu i coerazonnan, lastra pueblonan di nos na toer sorto di escándalo, debilita toer orden legal i hiba, di e manera-ai, organisacion i trankilidad, laat ó tempran na peligro di mas horrible.

Ma, si hende pone atencion riba accion di Papado Romano,—¿Kiko por ta mas inhustoe, koe desconoce, cuantoe i di ki manera sublime Obispoenan di Roma a haci nan meritorio pa coe henter sociedad civil?— En verdad, pa percura pa bienestar di pueblonan, nos Antecesornan no a duda pa tuma toer sorto di lucha riba nan, pa traha duroe i expone nan na dificultad di mas pisar; i, coe nan bista fihar riba cieloe, nan no a baha cabez pa amenazanan di impionan i menos nan a condecede nada cobardemente o larga ningun poder desvia nan foi nan deber pa medio di adulacion i promesa. Ta e Silja Apostólica-akí, koe a reuni restonan di e sociedad antigua koe a plama i pone nan cerca otro; é tabata tambe e flambeu amigable, foi cual civilisacion di siglo cristian a cuminsa brilja; é tabata anker di salvacion meimei di tempestadnan di mas fuerte, koe a sagudi género humano di un banda pa otro; é tabata e faha sagradoe di union, koe a uni i mara cerca otro, nacionnan di mas alen un for di otro i diferente pa nan costumbernan; é tabata e centro-comun, foi unda nan tabata busca di haja e doctrina di fé i di religion, i gobierno i consého pa paz i pa manehо di asuntoenan di Estado. Den un palabra: ta gloria di Papanan, koe nan a para coe toer constancia manera un muraja, pa stroba koe sociedad humana no a bolbe cai na supersticion i barbaridad antigua."

Considerando mas adilanti, koe familia ta e elemento orgánico foi cual Estado ta sali, koe sociedad casera ta e lugá den cual, huntoe coe toer virtud cristian, toer cualidad i costumber sólido i noble ta worde cultivar, koe foi cultivacion cristian di jioenan foi nan promé anjanan caba, *educacion*—koe ta forza formador di mundo moderno—*educacion* meste sali, manera fruta hechoe i perfecto,—considerando toer esai, Leon XIII ta papia coe Obisponan riba familia, su institucionnan i su educacion:

"Mientras mas enemigoenan di religion ta traha pa inculca den hende inexperto, i particularmente den muchanan e doctrinanan, koe ta oscurece spiritu i corrompe moral, coe asina tantoe mas excitacion nos meste activa nos, no solamente pa sigi e sistema propio i sólido di ensenjanza, ma principalmente pa duna educacion di acuerdo coe fé católica den letra i ciencianan, i particularmente den filosofía, di cual curso recto di otro ciencianan ta depende major parti i koe no ta busca di destrui revelacion divina, ma koe mas bien por glorié di prepara caminda p'e revelacion i defendé contra atakenan, manera e gran Agustin i e Doctor Angélico i otro doctornan di Sabiduría Cristian a sinja nos pa nan ehemplo i nan escritonan.

Ademas, pa salba fé i religion di jioenan i conserva nan moral puro, huntoe coe bon educacion, ta necesario koe e educacion, cuminsa foi anjanan di mas tierno, den seno di familia caba, koe den nos tempoe-akí ta hopi maltratar i koe di ningun manera por ta reponer den su dignidad sino pa e leinan, segun cual Fundador divina a instituí familia den su Iglesia. A lo menos, elevando union di matrimonio, den cual E kier a simboliza su propio union coe Iglesia, na dignidad di un Sacramento, no solomente El a haci e union legal mas sagradoe, ma tambe El a duna tata i jioenan medionan di mas fuerte pa nan logra coe mas facilidad nan felicidad temporal i eterno, cumpliendo coe nan deber mútuonan.

Ma despues koe lei impionan, koe absolutamente no ta haci caso coe santidad di e gran Sacramentoe, a poné riba un mes linea coe contratonan puramente civil, e consecuencia fatal no a keda sin presenté: ciudadanonan ta contrae un bibamentoe legal na lugá di matrimonio, awor, koe dignidad di casamentoe Cristian ta violar; esposonan ta descuida deber di fidelidad recíproca; jioenan ta nenga obediencia i respeto na majornan; lazonan di amor di familia ta kibrar, i — lo ke ta un di mas mal ehemplo i di mas desgraciadoe pa moralidad pública — muchoe be un amor sin huicio tin separacion corruptor i desgraciadoe pa resultado. Berdaderamente no por ta di otro manera, sino koe e aparicion lamentablenan meste excita boso zelo pa boso exhorta coe energía e crejentenan confiar na boso vigilancia, pa nan scucha coe un coerazon deseoso di sinja na doctrinanan, koe tin relacion coe santidad di matrimonio Cristian, i pa nan obedece e leinan, coe cual Iglesia ta aregla debernan di esposonan i di jioenan.

Esai lo produci e resultado di mas deseable: koe moral i bida di persona particularnan lo ta reformar; pasobra, mes cos coe foi un paloe maloe ta nace braza ainda mas maloe i fruta desgraciadoe, asina e kanker, koe ta danja familianan, ta come i jega te na contagia i corrompe cada ciudadano separar.

Si al contrario, familia ta formar segun modelo de bida Cristian, su miembronan separar lo costuma stima religion i piedad poco-poco, aborece doctrina falsoe i corruptornan, imita birtudnan, respeta majornan, i domina e ambicion insaciable na puro provecho propio, koe ta rebaha i enerva naturaleza humana asina tantoe.

I pa logra e oblieto-aí, lo no ta poco provechoso, pa aregla i favorece e cofradía piadosonan, koe principalmente den nos tempoe ta instituir pa bienestar di interes catolicanan.

Ta berdad koe lo ke Nos ta spera i desea ta grandioso, i ta riba forza humana, Ruman Stimarnan: ma como Dios a traha pueblonan di mundo di un manera koe nan por ta curar, como El a instituí Iglesia pa salbacion di pueblonan, i El a priminti, koe lo E keda coe n'é i judé te na fin di mundoe, asina Nos ta confia firmemente, koe, coe boso cooperacion, género humano lo busca conservacion i prosperidad den respeto pa Iglesia, den doctrina infalible di e Silja Apostólica-akí."

E palabranan tumar foi Leon XIII su promé Encíclica ta, manera nos a bisa caba, suficiente pa convence toer hende sensato koe Iglesia Católica luchando pa interes catolicanan ta traha tambe na bienestar di toer nacion i familia Protestantnan. I maske cuantoe enemigoenan ciegar pa odio i venganza kier desconoce e tendencia noble-ai di Santa Silja Apostólica, homenagenan di toer sorto koe awe príncipe Protestantnan, henter mundoe, ta rende na nos gran Papa Leon XIII ta un prueba innegable, koe Su Santidad su palabranan no ta en vano, koe influencia di e palabra Apostóliconan ta penetrar den coerazon di esnan koe tin poder na nan manoe, maske nan no ta Católica. Si, e homenagenan ta un reconocementoe tácito di Papa su Superioridad den gobierno di mundoe, no solamente su gobierno spiritual ma asina mes tambe su gobierno temporal. Mientras otro príncipenan no por tin otro cuidao koe studia manera mas eficaz pa un tuma venganza contra otro i aplasta otro, ora ocasion di mustra nan forza jega, lubidando completamente riba nan enemigoe di mas grandi, riba e enemigoe di den cas, koe ta pone nan trono tembla. — Leon XIII, foi promé dianan di su Pontificado i su elevacion na Silja Apostólica, „ta dirihi su vista riba sociedad di nos dianan, p'é siguré di su situacion, examina su necesidadnan i conseha medidanan di reparacion."

¿I kiko ta lo ke principalmente ta jama atencion di Papa? — "Ensenjanza den berdad, no solamente di berdadnan di orden sobrenatural, koe luz di fé ta haci hende conoce, ma di berdad natural, tantoe especulativa como práctica."

Su Santidad ta proba di manera indiscutible koe principal causa di decadencia moral ta e separacion, e apostasía, di sociedad actual foi Cristoe i foi Su Iglesia, den cual únicamente tin e forza, koe ta capaz pa repara toer e desgracia inmensanan, koe ta anikila sociedad. E tin conviccion, koe coe judanza di Dios, solamente e Iglesia koe El a institui ta na estado di cura e muchoe enfermedadnan, koe ta amenaza sociedad.

Un di e accion di mas grandinan durante Pontificado di Leon XIII ta su mediacion den

e conflicto koe a presenta den Alemania i Spanja riba cuestion di posesion di Islas-Carolinas. I ainda e mediacion su mérito ta mas grandi, pásobra é tabata pidir i buscar pa un nacion Protestant.

Ma promé nos papia di e asuntoe, lo no falta importancia pa nos lesadornan pa nan haja conocementoe di e oficio di mediador den príncipe coe príncipe, pueblo coe pueblo, koe Papanan a ehcrce foi tempoe di Constantino te na tempoe di Gregorio XV. Beneficionan koe Papanan a mustra na civilisacion i na humanidad coe nan mediación den conflictonan di mas serio evitando dramamentoe di sanger, guerra cruel, ta plenamente reconocir durante último tres siglonan pa scirbidor no-Catolica di mas eminente.

I como aki nos ta papia di un accion di gobierno Imperial di Berlin, ta particularmente na caso pa nos repeti na promé lugá palabranan di un historiador Protestant, koe meste ta contar como un homber sabir di mas célebre di nos tempoe: Ancillon.

„Na tempoe di Edad-Media"—Ancillon ta scirbi—„tempoe no tabata existi ningun orden social, solamente Papado tabata warda Europa di cai den barbaridad general. E tabata trece cerca otro, pueblonan di mas alcu plamar foi otro, é tabata un centro general, un punto di reunion pa Estadonan separar.... E tabata un tribunal supremo, establecer meimei di un anarkia general, i su sentencianan tabata semper mes respetable, koe nan tabata respetar. E tabata evita ó domina despotismo di Emperadornan...."

E pensamentoenan-ai di Ancillon na Prusia nos ta haja atrobe cerca e Calvinista Guizot na Francia.

"Toer hende sabi, koe di muchoe manera Iglesia a oponé semper contra uso di violencia i koe el a tuma como su tarea: trece mas orden i civilisacion den sociedad. E hechonan-ai ta asina conocir, koe mi por evita mi e molestia di drenta den nan particularidadnan."

Sí, berdaderamente, e hechonan ta conocir: ma nos siglo tin e especialidad di lubida toer lo ke ta favorable pa Papado. A bira un regla, di excita solamente e recuerdonan di Papado koe por sirbi pa presenté na generacion actual como enemigoe di libertad di pueblo i obstaculo di mas grandi pa progreso di humanidad.

Un homber, koe kizas a haci mas koe Lutero pa rebaha Papado den aprecio di humanidad, Voltaire, koe ta jamar, coe razon, tata di revolucion, den su sentido di mas anticristian,—Voltaire no tabata corda asina. Tende é papia:

"Interesnan di humanidad ta exihi un frena pa domina principenan i pa defende pueblo. E frena-ai di religion lo por tabata poner coe aprobacion general den manoe di Papanan. E Papanan, no meselando nan den pleitoe temporal sino solamente pa haci nan stop, condenando Reinan, aplicando excomulgacion pa crimen grandinan,—e Papanan lo tabata considerar semper como representante di Dios riba mundoe. Ma a sosode, koe pa su defensa hende no tin nada mas koe leinan i moral di su tera, leinan, koe casi nunca ta observar, moral, koe casi semper ta corrompir."

Un otro gran Protestant Aleman, Leibnitz ta papia:

„Mi a mira un i otro cos di e projecto di senjor de Saint Pierre pa conserva un paz duradero den Europa.... Mi opinion lo tabata, pa establece un tribunal, i bien na Roma i haci Papa su president, manera realmente é tabata mediador den príncipe cristiannan den otro siglonan. Ma anto tambe, clero lo meste bolbe haja su autoridad di promé aja, i un excomulgacion lo meste haci Rei i Reinonan tembla, mescos koe den tempoe di Alejandro I i Gregorio VII."

E gran Leibuitz, koe tabata pone é mes riba toer comprendementoe mezkino i koe solamente tabatin na bista interes general di Cristianismo, i coe Cristianismo interes di progreso i berdadera civilisacion di toer hende,—Leibnitz ta papia di manera siguiente riba ehecucion di supremacia Papal riba pueblo cristiannan i nan gobernadornan:

„Asina Cristoe ta goberna, conkista i manda; pasobra historia ta testimonia koe major parti di pueblo Occidentalnan tabata somete nan coe afeccion profundo na Iglesia. Mi no kier pleita si e cosnan-ai ta di derecho divino ó no. Ta probar claramente koe nan tabata sosode coe aprobacion general i koe nan no tabata na contradiccion coe bienestar general di Cristiandad. Pasobra tabata sosode no poco be koe cuidaonan pa salvacion di alma tabata unificar coe interes general."

Lo ke Leibnitz, como Protestant i Aleman, tabata corda riba renovacion di uso di excomulgacion, ta sigur koe esai no ta deseo di Roma, ó di mundoe Catolica. Ma reparacion, á lo menos den práctica, si no den legislacion pública, di oficio di mediación di Papado lo ta un bendicion inmensamente grandi.

I esai ta probar di un manera di mas elocuente coe accion di Alemania i Spanja den cuestion di Islas-Carolinas i coe e solucion asina pronto y pacífico koe Leon XIII a duna e conflicto.

Mientras henter mundo civilisar ta spera un declaracion di guerra den e dos nacionnan-ai, e idea feliz a lamta cerca toer dos gobierno pa somete e cuestion na huicio di Santa Silja. Admiracion a lamta di toer banda, ¿Leon XIII lo por tene balansa coe manoe firme den e potencianan?—¿Lo é por kita foi su cabes e cordamentoe, koe Spanja semper ta católica?—¿Lo é por lubida e persecucion cruelnan di gobierno di Alemania contra Obispoe, pader i toer Catolicanan?

Leon XIII tabata conoce i sinti e responsabilidad koe tabata poner riba dje. E tabata mira necesidad di pone fin asina pronto posible na e crisis. I den menos coe un luna su decision tabata mandar na Madrid i na Berlin, i asina el a libra Spanja di un guerra desgraciadoe i el a evita dramamentoe di sanger.

Resolucion asina pronto di e tribunal, na cual príncipe i pueblonan a apela semper na otro tempoe, a haci ainda mas grandi admiracion di Europa, i noticia, koe toer dos partida a acepta resolucion di Papa a completa e admiracion.

Coe n'e accion-ai Leon XIII a haci Alemania conoce su sabiduría i moderacion i el a logra di gana aprecio di Emperador i di su Canciller omnipotente. El a gana abolicion di "Leinan di Mei" i modificacion di e condicion severonan poner riba padernan. Esaki tabata solamente un principio di e obra di reconciliacion i reparacion, koe muchoe hende ja a desespera, cordando koe lo é no a sosode; ma tabata un principio importante. Emperador i su gran Canciller a descubri, koe enemigonan di mas peor di orden social den Alemania i di Imperio, no ta su 20 miljon ciudadano Catolicanan. Di otro banda nan a comprende, koe ningun comunidad cristian tin doctrina asina favorable pa autoridad di príncipe i gobernadornan, doctrina koe ta excita hende na un obediencia asina huicioso i generoso, manera Iglesia Católica. Despues di diferente atentado consecutivo contra su bida, Emperador di Alemania a mira, ora e promé impresión i spantoe a pasa, koe e conspiradornan no tabata Catolica, i koe ni sikiera nan tabata di acuerdo coe algun parti di su súbdito Catolicanan. E i su conseheronan tabata mira mas i mas, koe doctrina Católica ta un apojo di mas fuerte pa su trono, un garantía di mas sigur pa su bida. Tur dos é por a contia na consensji, na honor i na consagracion di su súbdito Catolicanan.

Ademas, Encíclicanan di Leon XIII a convence un spiritu grandi manera é di Bismarck, koe solamente Iglesia Católica ta e gran skool di sabiduría social, i koe su Papanan ta e único autoridad, koe ta sinja pueblonan lei di fé i di bida, coe un poder, koe meste excita e conviccion, koe Roma semper ta papia palabra di Cristoe.

Ma no ta Alemania só a reconoce toer lo ke nos a caba di papia. Manera nos a bisa mas adilanti, gobierno di Pio IX a cera coe e dia di mas tenebrosonan, koe Papado a pasa foi tempoe di promé persecucionnan. Pio IX a muri abandonar di tur nacion, koe realmente por a judé, i entregar na soberanía di un potencia, koe a horta toer cos foi djé. Si, tabata un tempoe scur. ¿I di ki manera, di unda lo mester a bini luz meimei di toer e sucesonan, koe tabata reuni nan riba Silja di San Pedro, trono di un autoridad koe a sobrebiba poder di Césarnan, di Carlos el Grande i di emperador Aleman-Romanonan?

E strea luminoso, koe den escudo di familia di Peccinan ta tira su rajo briljantenan riba mundo, tabata un senjal di un aurora feliz, un senjal di speranza riba mihó tempoe pa Papado i pa Cristiandad.

Sin koe ningun hende por a spera, apesar di declaracion serionan di profeta politiconan, preocupacion i sintimentoe enemistosonan contra Papado tabata desarmar pa e influencia moral koe Leon XIII a gana coe su caracter noble, coe dignidad severo di su carta oficialnan i coe elocuencia i elevacion sin comparacion di su doctrinanan dirigir na henter Iglesia.

Leon XIII ta awe e *Lumen in cœlo,* e luz sobrenatural, koe foi Vaticano ta ilumina henter mundoe.

TRIOMFLIED

BIJ HET

GOUDEN PRIESTERJUBILÉ

VAN

Z. H. LEO XIII.

Jesus leed, met Jesus lijdend,
Moest Zijn Kerke voortbestaan;
Jesus streed, met Jesus strijdend,
Zal zij ter victorie gaan.—
Petrus' rots zal nooit bezwijken,
Voor geen helle machten wijken;
D' eeuwen door weêrklinkt het lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Stroome 't bloed der martelaren,
't Geeft der Kerke nieuwe kracht;
't Zal haar nieuwe zonen baren
Wien ze minzaam tegenlacht.—
't Heidendom verzinkt in 't duister,
Hooger stijgt de Paus in luister;
Zegevierend klinkt het lied:
Neen de Pausen sterven niet.

Ketterij in duizend vormen!
Wind is alles, wat gij zaait;
In een oogst van wilde stormen,
Wordt gij zelve weggemaaid.—
Uit uw puin rijst Rome's waarheid
Ongedeerd, in voller klaarheid;
Zegevierend klinkt het lied:
Neen de Pausen sterven niet.

Laster, kerkeroof, plakkaten
Tegen paapsche stoutigheid,
Schaden hun, die Rome haten,
Niet der Katholiciteit.—
Rome kan verdrukking harden,
Al die schriften gaan aan flarden,
Nieuwe tempels zingen 't lied:
Neen de Pausen sterven niet.

Vloek op allen, die het waagden
Aan den Paus de hand te slaan:
Die de Kerk ten strijde daagden,
Zijn ze niet als stof vergaan?—
Keizers, koningen en volken,
Hoort uw ondergang vertolken
In het zegevierend lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Slaat de Kerk in ijz'ren banden;
Sluit den Paus in 't Vatikaan,
En tot aan de verste stranden
Zal men nog zijn woord verstaan.—
Vrij heeft Jesus hem gezonden:
"*Ga den volken heil verkonden.*"
Met uw boeien spot het lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

't Woord des Heeren blijft waarachtig;
Neen, de Kerk zal nooit vergaan;
Immer even fier en krachtig
Zal de Rotse blijven staan.—
Wat er keere, wat er wende,
Tot de wereld loopt ten ende
Zal het klinken, 't zegelied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Sterke LEO, Gode's Zone
Heeft Victorie U beloofd;
Draag met fieren trots uw krone,
Nimmer valt ze van uw hoofd.—
Alle volk'ren stemmen samen,
Om die waarheid te beämen:
Overal weêrklinkt het lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Jubel vrij, o Leeuw der Leeuwen,
Priester Gods in eeuwigheid;
Nooit vergaat uw naam in d' eeuwen,
Onverwinb're Majesteit.—
Hoor de wereld aan uw voeten,
Jubelpriester, U begroeten:
Hoor uw kind'ren zingen 't lied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Licht, dat van den Hemel daalde,
Waarheidsfakkel, levensbaak
Voor de wereld, die verdwaalde,
Schitter, LEO, lang, en waak.—
Eenmaal, ja, zult Ge ons ontvallen,
Maar ook dan nog zal 't weêrschallen,
d' Eeuwen door, het zegelied:
Neen, de Pausen sterven niet.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT É HIJOS, Curaçao.